Anul V. No. 2-3 Februarie-Martie 1937

ŞCOALA BASARABEANA

ORGAN AL ASOCIAŢIEI ÎNVĂŢĂTORILOR DIN JUD. LĂPUŞNA

BIBLIOTECA CENTRALĂ CHIŞINĂU

Centenarul lui I. Creangă

O sută de ani s'au împlinit dela naşterea celui mai mare povestitor, la 1 Martie 1837, în Humuleşti, judeţul Neamţ.

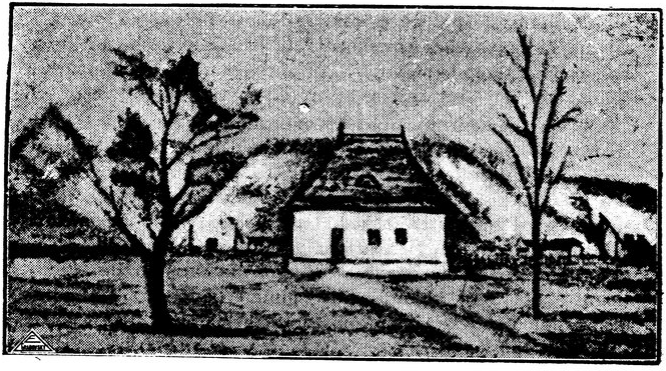

Casa lui Ion Creangă din Humuleşti

Creangă este reprezentantul tipic al ţărănimei moldovene, în tot ce are mai specific. Fiu al unui modest negustoraş de sumane, a învăţat în satul său natal, apoi în Broşteni, Târgul Neamţ, Fălticeni—la şcoala, mai bine zis „fabrica de popi", în sfârşit la Iaşi, la seminarul lui Veniamin Costachi. Despre profesorii de aici spunea că sunt cei mai învăţaţi din ţară. Ajuns preot, curând este răspopit pentru vederile originale. Numit ca institutor este destituit şi rămânând pe drumuri se apucă de negustorie, deschizând un debit de tutun. Ca şi

Eminescu, cu care se împrieteneşte, duce o vieaţă de lipsuri, în sfârşit soarta le surâde şi talentul le este consacrat de Titu Maiorescu, conducătorul Junimei.

Creangă s'a înălţat din mijlocul ţărănimei şi a rămas în strânsă legătură cu mediul sătesc chiar după fixarea lui la oraş. Nici mediul înalt cărturăresc dela Junimea nu a putut să-i întunece firea sa rustică. A scris poveşti, anecdote, amintiri pentru popor dovedind că creaţiunile ţărănimei pot fi alături de cele mai bune lucrări culte.

Prin vigoarea talentului său original, cât şi prin fineţea compoziţiei, a izbutit să ridice compoziţiile narative : poveşti, anecdote, etc, până la înălţimea artei. G. Ibrăileanu cu drept cuvânt spune : „In toate poveştile lui oamenii trăesc cu individualitatea lor şi cu o extraordinară putere de vieaţă". Creangă cristalizează complect toate însuşirile ţărănimii: firea hazlie, bunătatea şi naivitatea, primitivismul, umorul sănătos, senin, dar mai ales agerimea minţii.

Temperament comunicativ, mulţumit cu puţinul ce-i dă soarta, dar veşnic în mişcare, gata să dea un răspuns, sau să joace cuiva un renghiu—Creangă reprezintă cea mai credincioasă expresie a sufletului ţărănimei, cu adânc caracter românesc. Până la 1880 mediul rustic apărea în scrierile literaţilor cu caracter de artificialitate şi convenţionalism. Cu el ţăranul apare în adevărata lumină, cu caracter de autenticitate, opera sa oglindind de minune concepţia ţăranului despre lume şi viaţă, credinţa în fatalism: „Ce ţi-e dat, în frunte ţi-e pus", sau „A se lăsa în voia întâmplării, în ştirea lui Dumnezeu, cum a vrea El să facă". Observaţiuni juste asupra firii omeneşti cu toate slăbiciunile, constitue în opera sa „veşnicul omenesc".

Despre amintirile lui, se poate spune că au o întreită însemnătate : ne dau informaţii biografice, au o mare valoare poetică şi în sfârşit oglindesc viaţa materială şi sufletească a ţăranului.

Genul acesta inaugurat în literatura noastră a rămas neîntrecut de nici un alt scriitor.

Basmele lui Creangă vor circula în massele poporului, cât timp va trăi neamul românesc. Ridicate până la înălţimea

nuvelei culte sunt străbătute totuşi de un viguros spirit popular.

Să reproducem numai un citat dintr'un scriitor străin, Jean Boutière. Acest neobosit şi sincer admirator, în documentata sa lucrare: „La vie et l'oeuvre de Ion Creangă, 1930", consideră colecţia sa de basme drept „una din cele mai originale din istoria literaturii universale". Limba lui Creangă e simplă, colosală, viguroasă, cu un pronunţat caracter regionalist. Prin bogăţia expresiilor, a zicătorilor, a pildelor, limba acestui neîntrecut povestitor rămâne un tezaur nesecat de imagini şi expresii pentru literatura noastră. Zugrăvind situaţii adevărate, stări sufleteşti adânc motivate, opera sa este realistă, însă în ce priveşte arta compoziţiei rămâne clasică.

Cea mai caracteristică trăsătură a sufletului său va rămâne umorul sănătos, senin care dispune mărind hazul, buna dispoziţie. Şi Caragiale era un neîntrecut umorist în schiţele şi nuvelele sale, dar ce mare deosebire! La cel dintâi umorul tonifică, măreşte energia cititorului, pe când la Caragiale umorul îţi lasă la sfârşit o adâncă deprimare, râsul său este amar, învăluindu-ne în tristeţe.

Creangă ca structură sufletească se apropie de Anton Pann, neîntrecul povestitor de anecdote versificate: „Povestea vorbei" sau „Păţaniile lui Nastratin Hogea". La V. Alecsandri ţăranul ne este redat superficial ca element decorativ, iar la Slavici ne este înfăţişat: iubitor de viaţă, conştient, neobosit în dârzenia de a învinge piedicile. O. Goga ni-l prezintă drept depozitar al virtuţilor strămoşeşti, izbăvitorul neamului.

Nimeni n'a isbutit mai desăvârşit să ne oglindească mai real firea săteanului în tot ce are mai specific, decât marele şi neîntrecutul povestitor Ion Creangă.

Profesor **Şt. Chirulescu**

Concretul şi Abstractul
în învăţământul primar

Prin instaurarea activismului ca principiu motor al şcoalei noi, didactica învăţământului nostru primar s'a găsit nepregătită la un greu impas.

Comparaţia ce s'a făcut între şcoala veche şi cea nouă, nu a fost numai o simplă paralelă teoretică, menită să arate calea cea dreaptă. Criticile, ce s'au adus vechii practici nu s'au mărginit numai la relevarea lipsei de dinamism a şcoalei trecutului şi la demonstrarea importanţei capitale ce-l are acest dinamism în educaţie, în descoperirea caracterelor, în formarea personalităţii, în crearea unui ideal de viaţă şi în pronosticurile de viitor ale şcolarului, etc., etc., etc.; iar dacă mai precizăm, că mânuitorii de condei în această ramură nu au fost întotdeauna dintre cei mai indicaţi prin cultură, practică, realizări ori cunoaştere adevărată în ale şcoalei şi ale vieţii, atunci vom vedea, că temeiurile acestei literaturi didactice nu se mai reazămă pe o veritabilă concepţie pedagogică sau pe vre-un crez fanatic într'un principiu. Epigonii lui Eminescu apar şi aci de perfectă actualitate. Didacticienii noştri de astăzi (facem menţiune onorabilă pentru cei puţini) suferă deopotrivă de grava psihoză a timpului: originalitatea. Exemplificarea o putem face fiecare cu marele film al vieţii.

Toate aceste însăilări pedagogice, la cari ne referim, ar rămâne nişte simple fapte diverse ale condeiului, dacă s'ar adresa numai minţilor cu convingeri hotărite, cu susţinută cultură de specialitate, cu experienţe personale verificate şi documentate; dar fiindcă realitatea nu e tocmai aşa, ele reuşesc să facă printre cei slabi atmosferă şi insinuând prin afirmaţii cu aparenţă de realitate, să sdruncine siguranţa dascălului de mai puţină teorie.

S'a tăgăduit de pildă rolul abstracţiei în învăţământul primar, argumentându-se printre altele că în natura, care înconjoară pe copil, totul e concret, că pentru dânsul numai concretul e simplu

și de aceea îi e accesibil și căutat, că ceeace e cunoscut prin simțuri e durabil și că pentru aceasta obiectele de învățământ în care e nevoe de mai multă abstracție nu atrag în genere pe copii.

De aici s'a tras firește concluzia de către acești teoreticieni, de a se omite abstracția din lecțiune, iar alții au mers chiar mai departe, susținând ca obiectele bazate pe această operație intelectuală să fie scoase din învățământ. Tot de aici s'au inspirat și aceia, cari susțin că asocierea și generalizarea nu-și au rostul în predarea lecțiunilor.

Nu e ingenioasă argumentarea și nici logice concluziile; dar apreciind condițiile foarte variate în cari se desfășoară învățământul nostru, ele apar foarte sugestive. In adevăr ce pare mai simplu la cetire decât a ceti expresiv bucata de lectură și pe urmă a da pe copii afară la joc, lăsându-i pradă impresiilor obținute la lecție (așa se scrie într'o didactică)? Ce pare mai expeditiv decât a rezolva probleme reale cu școlarii, fără a mai trudi mintea copiilor cu formularea de reguli? Ce pare mai original decât a pune pe copii să lucreze singuri ca niște mici studenți, așa precum se procedează în școlile americane din Dalton, Winetka, ș. a.?

E desigur simplu, ca pentru copii (!?), natural ca la Rousseau, americănesc cum e în cărți și mai ales original ca'n ritmul vremii.

Numai că viața nu e tot așa de simplă, cum o văd acești utopiști grăbiți, iar natura încă nu e sub voia omului.

Natura e în adevăr concretă; dar surprizele vieții sunt adesea foarte abstracte. Dacă omul cunoaște natura prin simțuri, în viață viitorul trebue să-l prevadă cu mintea. Dacă lucrurile se prezintă minții lui sub formă de imagini, situațiile în cari se pune el zilnic i se prezintă minții lui sub formă de puncte de întrebare, la cari e ținut să găsească deslegare; și aici e nevoe de rațiune, de imaginație, memorie, etc. Pentru aceasta scopul școalei a fost în mod principial foarte bine definit: instrucție și educație.

Cum secretul raționării stă în puterea de abstracție a omului, înțelegem îndeajuns de ce învățământul nu se poate mărgini numai la concret; iar educația judecății făcându-se mai ales în asocierea și generalizarea unei lecții, pricepem desigur dece isgonirea lor dintr'un plan de lecțiune este o greșeală.

Intr'o lecțiune concretul nu poate fi decât punctul de plecare

al învăţământului; iar folosirea materialului didactic nu e decât un prilej de antrenament al copilului pentru angajarea dinamicului din el. Legat de acest punct de vedere al realizării învăţământului, însăşi chestiunea orarului trebue privită ca o preocupare de primul plan în activitatea organizată a şcoalei.

Natura cu obiectele şi fiinţele ei, cu observarea şi experienţa la ştiinţele fizico-naturale, tablourile, relicvele şi diversele imagini la istorie, cetire şi religie, hărţile, globul terestru, cărţile poştale ilustrate, ca şi tot soiul de vederi panoramice la geografie, figurile şi corpurile geometrice, sistemele metrice, cuburile, beţişoarele, bilele, etc. la matematică, textele şi exemplele la gramatică, povestirile, exemplele vii şi comentarea faptului divers la cultura socială şi instrucţia civică, etc., etc., toate aceste ne înfăţişează lumea numai întru atât, cât simţurile omului mai mult sau mai puţin rafinate, o pot cuprinde. Dar existenţa nu se mărgineşte numai la intuiţie şi reprezentarea sensibilă; ea îşi are legile şi secretele ei, cari nu mai pot cădea sub simţuri. Aci mintea omului trebue să se desprindă de imagine; pentru a o înţelege, a o aprofunda, ea are nevoe să se elibereze de concret.

Aceea care-l face liber şi activ e puterea de abstracţie; ea dă copilului idei, concepte, noţiuni şi prin ea întregul joc al ideilor il poate conduce spre ideal. Adevărata spiritualitate, care înalţă pe om spre adevăr, just şi perfect este ideea şi nu umbra lucrurilor.

Aşa fiind realitatea, învăţământul trebue să se conformeze condiţiilor, în care natura il pune pe copil să trăiască şi în consecinţă să facă loc în activitatea lui abstracţiei. Intr'un plan de lecţiune, oricare i-ar fi înfăţişarea, tratarea fondului trebue să cuprindă neapărat 2 părţi real existente: formarea de cunoştinţi concrete şi formarea de cunoştinţi abstracte. Spre exemplu:

1. **la ştiinţe fizico-naturale**, *din observarea lucrurilor şi experienţă, mintea şcolarului să fie condusă a desprinde un principiu, o lege, o definiţie.*

2. **la cetire şi lectură** *în genere, din comentarea episoadelor, asociate cu întâmplările aflătoare în inconştientul copilului să se tindă a extrage o idee morală, o învăţătură, o formulă estetică, o fixare de atitudine, etc.*

3. **la istorie**, *din cunoaşterea evenimentelor, din descrierea personagiilor istorice, din observarea materialului, ş. a. elevii să fie deprinşi a preciza cauzele evenimentelor, a trage concluziile*

de rigoare, a caracteriza popoare, epoci sau personagii cu importanţă, a recunoaşte realul din utopie, a croi idealul naţional, omenesc, etc.

4, **la geografie,** *după materialul de cunoştinţi comunicate, să se caracterizeze locuri şi rase de oameni, să se desprindă concluzii bune pentru noi, Românii, să se facă chiar (după situaţie şi elevi) politică economică şi culturală, să se cerceteze şi să se stabilească alteori cauze şi efecte, căci geografia nu numai descrie, ci şi demonstrează.*

5 **la matematică,** *din socotelile cu obiecte să se ajungă la calcule nematerializate, teoretizându-se procedarea, să se stabilească definiţii, etc.*

6. **la gramatică** *şcolarii să fie conduşi a trage regulele gramaticale, analizându-se exemplele şi textele.*

7. **la religie, cultura socială şi instrucţia civică,** *din cercetarea pildelor, povestirilor şi comentarea faptului divers să se tindă a formula norme de conduită, maxime de viaţă, definiri de alcătuiri sociale şi naţionale, precizarea drepturilor şi obligaţiilor cetăţeneşti, etc.*

Toate aceste preocupări ale învăţământului fireşte că vor însemna în şcoala primară numai încercări de a familiariza pe şcolari încetul cu încetul cu abstracţia, care mai târziu abia, în învăţământul supraprimar, va lua aspectul cuvenit ştiinţific. Partea delicată e, şi aci stă secretul psihologiei didactice, gradarea acestei abstractizări a învăţământului, căci interesul nu e să umplem mintea copiilor cu abstracţiuni mai mult sau mai puţin pătrunse, ci scopul e ca să exercităm această putere de abstracţie a copiilor. De aceea ne vom interesa mai puţin de felul cum el a formulat o lege, un principiu, o definiţie în cursul lecţiunii, ci ne vom sesiza de alegerea ce face, de putinţa lui de a distinge esenţialul de variabil, de chipul cum se poate degaja de concret şi în general de progresul ce-l face această funcţiune intelectuală, care e puterea de abstracţie.

In chipul acesta concretul rămâne în învăţământul primar drept ceea ce trebue să fie, un mijloc de înscriere a lumei materiale în mintea şcolarului, iar abstracţia devine animatorul vieţii sufleteşti a copilului, lucrînd şi prelucrînd prin formele de gândire materialul furnizat de învăţământul concret, dându-i astfel cheia vieţii: pătrundere, înţelegere, prevedere. **N. Dragomir**

Revoltă

de **Sabin Popescu-Lupu**

Fiare negre, inimi negre,
Oameni mari cu buze'n rânjet,
Socotiți că lumea toată
Tremură de-al vostru scrâjnet?!

II.

Faceți ochii vălvătae,
Strângeți pumnii pe condee
Și'ntinați o lume albă
Ca respectul să vă dee?!

III.

Micșorați în ochii voștri:
Biete sdrențe viermănoase,
Vreți să credem strălucire
Răutatea-vă din oase?

IV.

Smulgeți pâinea, rupeți dinții,
Scoateți ochii, ardeți fruntea
Celui gol, ș'apoi pretindeți
Intre noi și voi, iar puntea?!

V.

Ocrotiți minciuna'n lume,
Asuprirea, nedreptate;
Sărăcimei,—pumnul vostru
Cât trăiți,—dureri împarte.

VI.

Cei loviți, prin colțuri triste
Își mănânc' amarul pâini;
Dar nemernicia voastră
Și-acolo și-asmute câinii.

VII.

Voi sămânță de răscoale,
Voi tâmpiți, soi de nimică,
Socotiți tăcerea, moarte
Și răbdarea lumii, frică?!

VIII.

Fiare negre, inimi negre
Oameni noui, sicrie vechi,
Socotiți că lumea 'ntreagă
I-un sărac fără urechi?

IX.

Ați uitat că viața toată,
— In adâncuri de pieptare
Și sub frunțile prea late, —
Ați înfipt a voastre ghiare?!..

X.

...Azi chemați osânda, scrisă
Chiar de-al vostru negru sbucium.
Înțelegeți oare firul
Scrijelatului de bucium?!

27 Ianuarie 1937.

Activitatea literară a început-o încă când era diacon, printr'un articol publicat în „Columna lui Traian", anume „Misiunea preotului la sate". Opera lui principală constă din „Poveşti şi Amintiri", publicate în „Convorbiri literare". Poveştile sunt pătrunse de atmosfera basmului popular, atmosferă ce o creiază numeroasele zicale şi glume rimate sau versificate,ca: „Lapte acru'n călimări, chiu şi vai prin buzunări". —„Decât în oraş codaş mai bine în satul tău fruntaş" sau

„Lumea asta e pe dos,
Toate merg cu capu'n jos,
Unul macină la moară,
Puţini sue mulţi coboară".

Poveştile: Harap alb, Dănilă Prepeleac, Ivan Turbincă Capra cu trei iezi, Soacra cu trei nurori, Punguţa cu doi bani, etc. sunt citite cu nesaţ de toată suflarea românească. Amintirile formează opera cea mai desăvârşită din tot ce a scris şi unica în literatura noastră, pentru frăgezimea şi tinereţea inspiraţiei, pentru umorul şi optimismul său atât de comunicativ.

G. Cuculescu

Bunavestire

Lipsă 1.73-88
26.09.1994

ARTA DE A INTREBA ŞI RĂSPUNSURILE ELEVILOR

Dela început ţiu să fac o mărturisire. Rândurile de mai jos nu sunt o compilaţie din părerile marilor educători — ci rezultatul experienţei mele proprii în clasă: *crezul meu didactic.*

Cred că cel mai important mijloc pe care-l are profesorul la îndemână ca să poată face o lecţie bună şi să cunoască pe fiecare elev în parte, sunt întrebările şi pentru acest motiv este într'adevăr o artă pentru profesorul care ştie să întrebe.

Ca să ne putem da seama în ce fel să întrebăm elevii (indiferent dacă repetăm o lecţie sau facem una nouă) trebuie mai întâiu să ne gândim la faptul că o clasă nu e compusă din elevi tot una de inteligenţi, nici tot una de sârguitori. Se poate ca un elev dotat cu inteligenţă vie însă dezordonat în munca sa de toate zilele, să fie ajuns şi chiar întrecut de un alt elev mai puţin inteligent dar chibzuit şi ordonat în prepararea lecţiunilor pe a doua zi. Nu putem plăti numai valoarea ştiinţifică a unui elev, ci trebuie să luăm în consideraţie şi munca sa dacă este constantă. De aici marea greşală pe care o fac profesorii cari sunt generoşi la note pe trimestrul întâiu: fac pe elev de a nu mai munci tot restul anului. Din cele spuse reesă clar că întrebările trebuie să fie de două feluri: *generale* — care să se adreseze direct judecăţei pentru a scoate în lumină inteligenţile şi *speciale*—care să se adresese memoriei elevilor pentru a scoate în evidenţă sârguitorii. Ambele feluri de întrebări trebuiesc puse clasei întregi, pentru ca toţi elevii să gândească; singura deosebire este că la întrebărie speciale profesorul designează elevul care va răspunde, pe când la acele generale profesorul va întreba: „Cine ştie" ? la care elevii se vor remarca printr'un semn oarecare. Astfel vom putea imediat descoperi cine nu-şi face datoria şi în acelaşi timp ne vom da seama câte

inteligenţe superioare avem în clasă. Răspunsurile juste se vor scrie la tabelă (în cazul când nu se găsesc în carte) şi elevii le vor copia în caiete de notiţe. *In nici un caz nu se va lăsa elevii să scoată notiţe* după ceeace aud de la profesor; în majoritatea cazurilor ei denaturează frazele şi pe urmă învaţă greşit.

Nu cred că este pedadogic a se abuza de prea mult timp cu interogaţii, deşi am avut profesori care făceau tot timpul lecţii euristice cu întrebări pline de spirit şi reuşiau a recolta răspunsuri originale. Chiar dacă am presupune că natura întrebărilor prin înlănţuirea lor logică deşteaptă necontenit interesul elevilor fără a-i obosi, încă nu găsesc nimerit a se continua pe acelaşi calibru până la finele orei; elevii capătă ce e dreptul, o mare dexteritate în ce priveşte această gimnastică intelectuală, dar rămân cu desăvârşire desorientaţi când profesorul se opreşte de a-i mai stimula şi zice:

„Vorbeşte D-ta despre cutare eveniment, sau explică-mi cutare fenomen". Constatăm imediat că elevul acela care făcea propoziţii admirabile e incapabil a construi o frază (cu atât mai puţin o perioadă) şi deşi suntem convinşi că are cunoştinţi, îl vedem că nu-i în stare a le *sistematiza şi a le expune*. Nu găsesc prin urmare pedagogic a se abuza de metoda socratică şi a perpetua în clasă această conversaţie familiară între profesor şi elev. Lecţiunea poate fi foarte reuşită, dar lucru curios, deşi în aparenţă pare destul de animată este lipsită în realitate cu totul de viaţă. Pentru ce? pentru că se adresează numai minţii elevului şi pentru că numai judecata lucrează şi judecata este rece. Profesorul nu trebuie să fie numai pedagog *ci şi un artist*, care să se adreseze şi inimei elevilor, căci numai acea lecţie prinde care emoţionează, care accelerează puţin bătăile inimei, în care se colorează puţin obrazul, care face pe elev să „soarbă cuvintele acelui ce profesează de pe catedră". La acest rezultat nu se poate ajunge prin metoda socratică de cât în rare excepţii. Aici intervine *metoda expozitivă*, care de multe ori e mai activă decât cea dintâi şi care dă rezultate admirabile dacă profesorul e o *personalitate* care-şi dă seama când trebuie să vor-

beassă și dacă bineînțeles are talent la expunere și dicțiune frumoasă. *Sublimul* nu se poate atinge decât numai la 4 obiecte: la religie, literatură, istorie și filozofie.

Lecții impresionante se pot face la toate obiectele *Socratic*, prin întrebuințarea unui cât mai bogat material intuitiv. (La chimie și fizică prin experiență, la geografie și științe naturale prin fotografii, proecțiuni sau cinematograf). *Expozitiv*, prin o vorbire plină de colorit, de pitoresc, de humor. Rămâne numai matematica cel mai greu obiect de predat, căci ea se adresează numai judecății pure și puțin sunt acei profesori cari reușesc a interesa toată clasa cu lecțiile lor abstracte.

* * *

In ce privește răspunsurile elevilor, am mai puține cuvinte de spus.

Nu găsesc de loc pedagogic ca atunci când m'am convins că un elev nu e nici inteligent și nici nu muncește ordonat, să-mi pierd vremea cu dânsul căutând a scoate cu forța o drojdie de răspuns și să risipesc astfel o vreme prețioasă, neglijând și plictisind elementele de valoare și rămânând pentru câți-va incapabili în urmă cu materia. Elevii aceștia trebuesc imediat îndepărtați fiindcă materialul rău nu se poate prelucra.

Școala nu e un azil de nechemați, ci o *selecție* (mai ales în cursul superior această selecție trebuie făcută).

Promovarea din clasă în clasă a elevilor insuficient pregătiți, constituie o primejdie pentru viitoarea societate conducătoare. Cât despre răspunsurile originale, acelea trebuiesc subliniate și răsplătite de profesor, pentru a stimula pe elevi să capete ambiție de a zămisli din propria lor judecată, adevăruri cari nu se găsesc nici în carte și nici nu le-au auzit de la profesori. Nici odată n'am trecut cu indiferență peste un răspuns fericit, dar iarăși niciodată n'am menajat un răspuns prost. Ca încheiere pot declara că dacă o lecțiune bine stăpânită, poate (la anumite obiecte) atinge *sublimul*, răspunsul elevilor poate da *neprevăzutul* și tocmai prin acest neprevăzut se corectează și evoluiază metoda pedagogică a profesorului.

G. Rașcu — profesor

Carnetul de observaţie

„Să se transforme arta de a învăţa în arta de a face pe copil să observe, încurajându-l spre activitate personală" (G. Lombardo-Radice).

Spiritul nou îşi face loc în domeniul ştiinţei educaţiei, cerut de interesante şi preţioase precizări, în ceeace priveşte, mai ales, psihologia. Metode noi, animate de o dragoste şi-o înţelegere firească a copilului, sunt puse la îndemâna educatorului, care din autoritar, rece şi rigid, devine prieten cald, îndrumător sincer al fiinţei acestea în devenire,—copilul.

Toate ustensilele didactice se silesc să respecte individualitatea caracteristică a copilului şi să-i îndrumeze potenţialităţile native, aptitudinile naturale, spre o sigură şi desăvârşită formare. Se pune mare preţ pe spontaneitatea copilului, pe înclinarea sa instinctivă spre mişcare, mânat de curiozitate, de dorinţa de a cunoaşte, din surplus de energie, etc..

Şcoala nu mai are rostul atât de a învăţa pe copil anumite cunoştinţe, să forţeze pe copil să memoreze vrute şi nevrute, ci să-l facă să asimileze voit, pe înţeles, ceeace implică interesele vitale, şi mai ales, să-i întreţină pornirea spre observaţie, cercetare şi experimentare, să provoace şi să fortifice dragostea de a studia şi explora cât mai mult pe cont propriu şi în sensul preocupărilor sale native.

Atâtea şi atâtea inovaţii didactice au pătruns în armătura ştiinţei educaţiei, s'au instaurat şi-şi dau roadele lor binefăcătoare, înlocuind cu prisosinţă pe atâtea, dovedite eronate, superflue şi inumane.

Printre aceste inovaţii fericite se integrează meritoriu şi „carnetul de observaţie", introdus în mai toate şcolile din Franţa ca şi în şcoala de la Montesca, în şcoala Dr. Decroly, utilizat şi la noi de d-nii Radu Petre şi Tr. Belcescu, T. Cocişu.

In comunicările atât de preţioase, pe care le face d-l

M. Biciulescu, arătând în ce fel şi cum înţeleg să activeze învăţătorii francezi în şcoală, care este structura, care spiritul, care sunt mijloacele şi metodele ce sunt folosite în aceste şcoale, relatează, în treacăt, şi despre această inovaţie didactică. „In şcoala Monchin, ca şi în orice şcoală nouă, elevii sunt deprinşi încă din grădina de copii să observe tot ce se petrece în jurul lor, să facă legătura indispensabilă între şcoală şi viaţă, notând impresiile lor, pentru ca la momentul potrivit să ştie a le exprima" [1]).

Elevii şcoalei din Monchin notau zilnic oscilaţiile temperaturei şi presiunea atmosferei, ca şi direcţiile vântului, într'un carnet personal. Cu notările acestea se alcătuiesc diagrame, care sunt publicate în revista redactată şi editată tot de elevi: „Langues déliées".

Elevii şcoalei de la Montesca elaborează „compoziţii lunare ilustrate, constând din diverse observări, însemnate de mai multe ori pe lună, într'un caet anume, toate asupra aceluiaş subiect, acelaş pentru toţi elevii. Fiecare grup de observaţii va fi ilustrat de către elev cu desenuri executate fără nici-o sugerare sau intervenţie a profesorului la şcoală şi acasă" [2]).

La aceasta şcoală—Montesca—se alcătuesc renumitele calendare şcolare—„o foaie mare de hârtie de culoare albăstrie, pe care în fiecare dimineaţă copiii desenează, pe rând, de bună voe—chiar spontan—un obiect caracteristic pentru anotimpul pe care şi l-au ales şi pe care l-au adus la şcoală" [3]).

Astfel de „caete de observaţii" folosea şi Dr. Decroly. Iată ce ne spune D-na A. Hamaide: „Observaţiunile sunt rezumate în caete mari şi ilustrate cu desen în creion, peniţă, sau colorate, tăeturi, se văd chiar produse naturale. Aceste caete sunt adesea mici minuni păstrate cu dragoste şi pe care copiii le răsfoesc cu plăcere, făcând şi repetiţii fără să se gândească" [4]).

Şi la noi găsim indicaţii preţioase în acest sens. Astfel,

---

[1]) Şcoala şi familia de mâine No. 79—80 pag. 80.
[2]) Şcolarii Alicei Franchetti, pag. 34—35 de G. Lombardo-Radice.
[3]) Ibidem pag. Aci se pot găsi relatări mai amănunţite asupra acestei chestiuni.
[4]) A. Hamaide: Metoda Dr. Decroly pag. 127.

d. Tr. Belcescu,—care se preocupă foarte mult de încetăţenirea şi în cadrul şcoalei noastre a diferitelor inovaţii verificate preţioase aiurea,—a călăuzit cu iscusinţă elevii săi, spre a întreprinde observaţii şi cercetări, în afara literii cărţii, studiind viaţa cu vietăţile ei ce-i înconjoară. Individual sau pe grupe, observaţiile sunt discutate şi selecţionate, iar cele mai preţioase şi mai reuşite, sunt selecţionate în „caetul de însemnări".

In preţioasa sa lucrare „Infăptuiri în domeniul şcoalei active", găsim astfel de însemnări: „Toamna", „Jurnalul unei luni de iarnă".

Indemnuri spre desenare, e drept în mod indirect, primesc elevii d-lui Tr. Belcescu, prin folosirea amintirilor ce le au în legătură în deosebi cu lecţiile de intuiţie, ştiinţe naturale, igienă, etc., prin contactul ce-l au cu viaţa, cu natura şi vietăţile ei. In felul acesta îi determină să fie mai atenţi, mai conştienţi de orice act, la orice pas, spre a fi cât mai înarmaţi şi a fi capabili să aducă la momentul oportun, cât mai multe observaţii, intuiţii personale, premergătoare lecţiilor respective, prevăzute de programă.

Un alt spirit animat de aceleaşi porniri fericite, de a pune la îndemâna educatorilor metode şi mijloace noi de educaţie şi instrucţie, adoptând realităţilor noastre sociale şi naţionale, pe acelea ce le consideră bune şi folositoare şcoalei noastre, este d. prof. Radu Petre. Este unul dintre cei mai activi şi mai bine intenţionaţi profesori de pedagogie, ce stă într'un permanent şi viu contact, atât cu ştiinţa, cât şi cu realitatea, precum şi cu învăţătorii, cărora ţine să le pună la îndemână noi arme de luptă, directive sănătoase şi inerente.

Penultima sa lucrare[5]), pe lângă alte realizări practice, pe care le comunică, relatează şi felul cum a conceput şi realizat d-sa „calendarul şcolar" la şcolile de aplicaţie de la Piteşti şi Măgurele—Ilfov. „Am plecat de la lucruri simple, făcând pe elevi atenţi să observe ce se petrece în fiecare zi cu timpul şi cu plantele şi animalele în cursul unei luni şi ca să nu uităm ce am observat şi ce-am discutat, să notăm într'un

[5]) R. Petre: Alte înfăptuiri în domeniul şcoalei active.

carnet şi să arătăm printr'un desen sau prin decupaj ce-a fost mai de seamă în fiecare zi din lună" [6]).

Tot în acest gen—totuşi mult mai accentuat, dus la perfecţie—poate—căci toate cunoştinţele sunt căutate, cercetate, experimentate şi notate de elevi—procedează şi „Şcoala de experienţă de la Blaj", de sub conducerea unui inimos şi celui mai curajos şi mai îndărătnic îndrăgostit al unei şcoale mai bune şi mai potrivită intereselor, centrelor de viaţă, ale copilului. Acest cutezător şi mare făptuitor, într'un moment de nesiguranţă şi încremenire în rutini anacronice şi inumane, este d. Toma Cocişu.

„Noi studiem natura în natură, ce nu găsim în natură căutăm în cărţi. Noi observăm, notăm, experimentăm, desenăm, discutăm, rezumăm oral, compunem liber în scris, inventăm probleme, lucrăm în atelier. Ne dăm seama printr'o conferinţă ţinută în faţa clasei". După aceia se întregeşte conferinţa prin discuţie. Fiecare o rezumă şi o trece într'un caet,—„Caetul vieţii",—manualul lor. Aşa ne comunică elevii acestei şcoale, unice la noi, număr de număr, în interesanta lor revistă: „Răsai Soare".

Nu este acesta un caet de observaţii? Şi încă ce observaţii şi ce cercetări minunate, amănunţite şi complete!

Prin acest procedeu ingenios—carnetul de observaţie—se realizează o schimbare radicală în atmosfera şi metoda şcoalei de până acum. Fiecare elev este stimulat, prin selecţia ce se face, prin contactul permanent şi interesant cu natura, fiinţele şi lucrurile mediului respectiv. Se face apel la puterea de observaţie, cercetare, chibzuială, ingeniozitate şi sinteză, la ambiţia şi curajul fiecăruia Se poate constata puterea şi felul de interpretare, de exprimare, dexteritatea la scris, la desen, modelat şi decupat, ornamentat, etc..

Sunt folosite în chip natural, fericit şi creiator, impulsurile copilului către mişcare, instinctul curiozităţii. In felul acesta şcoala este coborîtă direct în viaţă, iar copilul este pus în activitate. I se satisface astfel implusul spre dinamism, cât şi înclinarea spre colecţionare,—o caracteristică de seamă

[6]) Ibidem Radu Petre.

a acestei epoci a copilăriei. Totul este să ştim provoca interes pentru această activitate, căci „interesul este supapa care deschide rezervoriul atenţiei şi o orientează, este stimulentul" (Decroly).

Cunoştinţele sunt asimilate conştient, voit, prin puterile şi experienţa copiilor, cu sorţi de temeinicie şi durabilitate. Se desvoltă spiritul ştiinţific mai de timpuriu, devin mai perspicaci şi mai încrezători în sine.

Sentimentul faţă de natură este mai afabil, simţul realităţii mai desvoltat, vocabularul mai bogat, iar exprimarea mai plastică, mai variată, bogată şi mai uşoară la mânuit. „Elevii devin mai harnici, mai activi şi mai plini de răspunderea celor însemnate" [7])

Devin mai ordonaţi, mai punctuali şi cu mai mult spirit critic. Această realizare implică, pe lângă multe altele şi multă atenţie, răbdare şi perseverenţă. In felul acesta putându-se alunga vorbăria, pasivismul şi plictiseala din clasă, şi în locul lor se instaurează interesul profund, activismul creiator şi plăcerea vie şi dătătoare de noi resurse de muncă. Muncă serioasă şi ordonată, ce desvălue preferinţe şi aptitudini personale.

Desigur că aceste caete de observaţii, vor fi pentru orice domenii de cunoştinţe, fie unul singur împărţit pe capitole, fie pentru oricare domeniu câte unul singur. „Caetele acestor copii nu sunt teme, ci tablouri cu note; aş putea spune că sunt adevărate manuale, alcătuite în şcoală. Fiecare copil îşi face cartea lui de ştiinţe [8]).

Adevărate manuale sunt caetele completate de elevii „Şcoalei de experienţă de la Blaj", după cum am amintit şi mai înainte, cum şi notările şi colecţionările făcute de elevii d-lui prof. R. Petre, în ceiace priveşte intuiţia.

Clasa în acest chip, este într'adevăr vie, un adevărat stup, fără trântori. Principiile şcoalei active sunt respectate şi aplicate cu prisosinţă, învăţământul şi educaţia realizate în mod natural şi fericit.

Nu mai amintim că se colecţionează atâta material in-

[7]) Radu Petre Ibidem pag. 124—125.
[8]) G. Lombardo-Radice — Ibidem pag. 130.

tuitiv, se înzestrează muzeul, în toate secţiile lui, se îmbogăţeşte biblioteca.

Desigur că această realizare, a introducerii carnetului de observaţii, este în funcţie de educator. Să ştie ce vrea, să ştie cum să ceară şi să diriguiască şi să instituie această activitate. Şi asta o pot face spiritele vii, active, dedicate şcoalei şi dornice continuu de perfecţionare.

Florian Stănică

Statuia lui Al. Puşchin — Chişinău

(La 10 Februarie a. c. s'au împlinit o sută de ani dela moartea marelui poet rus)

Pârâul

Prietenului V. A. P.

Pentru pârâul Dunavăț,
La geografie—un patru odată-am incasat,
Fiindc'am spus că-i cel mai însemnat,
Din câte ape-am cunoscut —
Doar trece 'ntr'una pe la noi prin sat.
Țineam și țin la el grozav de mult,
Fitndc'a lui poveste mereu i-o ascultam
Și îi spuneam și eu necazurile mele;
Iar el, când îl priveam,
Mă oglindea
Ca și pe-a cerului frumoase stele.

Și dacă pentru Dunavăț,
Odată mama m'a mângâiat cu puful unui băț,
Că'ntr'o amiază caldă de Cuptor
Am părăsit ograda fără să dau la rațe și la pui
Și am plecat de m'am scăldat în apa lui,
Apoi de-atunci, el mi-a căzut mai drag,
Căci îmi plăcea să fiu ca dânsul — un pribeag.

Bunicul îmi spunea,
Că pe când era el ca mine plod,
Pe Dunavăț nu se trecea cu pod;
Și malurile 'nalte din cari eu săpam
Ca să fac iaz pentru-a putea să 'not,
Nu existau...
Iar șesul era una peste tot...

Mi-aduc aminte că'ntr'o zi de vară,
Când făceam iaz dinsus de Vărzărie
Și când tăiam cu sapele din mal,
Ce mai bătae-a fost ca să luăm

Eu, Gheorghe şi Vasile-a lui Ilie,
De la moş Cârţă, poreclit Pârlog —
Fiindcă îi stricam — spunea - bucata,.
De fapt tot n'am scăpat — m'a spus la tata...

Noroc aveam doar că la Moara Popii,
Unde pârâul îşi îndoae-un cot —
Când erau ploi, apa săpa un ghiol
Unde puteam în voe ca să 'not...
Numai c'acolo se-adunau vlăjgani
De câte zece, cincisprezece ani,
Ce ne dădeau cu capul pe la fund,
Sau ne-aruncau cu purici de nisip,
Când de-a lor frică evadam pe prund
Spre-a ne 'mbrăca; căci nu mai era chip
Să stăm cu ei în răcoroasa bae.
Odată-o pălărie-a mea de pae,
Ce-avea cordică roşie la ea,
Legându-mi-o în vârf la o nuia,
Mi-au transformat-o în volog
Şi-apoi mi-au aruncat-o sus pe-un stog.

Şi câte neajunsuri nu aveam
Din cauza iubitului pârău!
Dar totuşi, nicidecum nu-l părăseam;
Şi iarna chiar spre dânsul dam năvală:
Pe ghiaţa lui, mergeam până la şcoală,
Unde-ajungeam ades cu placa spartă,
Sau fără călimară,
Ori cu'n cucuiu în frunte,
Pictat de-a gheţii ne'ntrecută artă.

Iar astăzi, când nu pot ca altădată
Să fiu copilul înfrăţit cu el,
Mă scald în amintirea lui bogată,
Sau patinez pe ghiaţa timpului rebel...

B. Frunte
Horăşti—Lăpuşua

Drepturile noastre şi bugetul

Agitaţia corpului didactic—în general—şi a învăţătorimii în special—apare cu o regularitate cronometrică în fiecare an cu ocazia întocmirii bugetului general al statului. Işi strigă oamenii aceştia un drept încălcat şi desconsiderat de toţi guvernanţii noştri dela războiu încoace şi răspunsul acestor strigăte a fost totdeauna un refuz din partea autorităţii de stat, refuz îmbrăcat în diferite haine: uneori s'au arătat intenţii binevoitoare; alteori făgăduieli mulţumitoare; am rămas însă întotdeauna cu speranţe înşelătoare.

Anul acesta ni s'a dat un răspuns mai de-adreptul: „Nu se va putea aduce nici un spor la salariul iniţial al învăţătorilor dată fiind actuala situaţie bugetară şi alte urgente nevoi ale ţării". Am înţeles!

Se pune însă întrebarea: oare când—dela războiu încoace—nu s'au invocat „situaţii bugetare" şi „alte (?) urgente nevoi" ale ţării. Şi mai ales, când nu se vor mai invoca, când?!

Acum—spun unele guri—că se mai invoacă şi faptul că am fi în preajma unui războiu şi deci am fi cu totul neînţelegători dacă tocmai acum am pretinde dreptul nostru, rămas din alte vremuri în urmă. Şi s'ar părea că într'adevăr aşa este! Dar ia să privim chestiunea aceasta pe altă latură şi să vedem unde ajungem. Să zicem că acum fiind în preajma presupusului războiu, nu se poate să-ţi ceri dreptul la viaţă; în timpul războiului nici atât, fiindcă însăşi viaţa nu mai valorează nimic; după războiu iar nu se poate, fiind o perioadă de refacere şi consolidare ca după orice războiu. Şi când se termină această perioadă—şi fiindcă un popor nu trebuie să stea cu mâinile în sân—se înţelege că urmează iarăşi pregătirile în vederea unui alt conflict armat şi iată că ajungem iar de unde am plecat: în preajma unui alt războiu. Şi fiindcă

roata vieţii unui popor se învârte mereu, mereu vom avea războiu şi pace, fiindcă istoria mereu se repetă.

Dar aceasta înseamnă că niciodată deci şcoala nu-şi va putea cere dreptul la viaţă. Acestea au fost motivele mizeriei învăţătorilor înainte de războiul cel mare, în timpul războiului şi dela războiu până acum, când încep iar dela început. Toate însă aceste motive nu sunt decât praf în ochii noştri, ca o ironie a situaţiei noastre. Sufletul învăţătorimii însă nu-şi va găsi liniştea, atât timp cât li se va arunca acest praf în ochi, când de fapt se continuă cel mai mare desmăţ şi cea mai mare risipă în avutul public.

In ceiace priveşte acuzarea din partea unora că suntem neînţelegători pentru faptul că ne agităm mereu, la aceasta nu mai insist. Răspunsul cel mai elocvent îl dă însăşi acţiunea pe care o desfăşoară învăţătorii în acest timp pe întreg cuprinsul ţării pentru pregătirea naţiunii întregi, chiar cu mizeria în care sunt ţinuţi de atâta timp.

Aşa fiind, este de preferat ca oridecâteori se întocmeşte un buget al Statului şi când noi cerem să se facă dreptate, să ni se spună mai bine adevărul crud, decât să ni se invoace mereu aceleaşi „greutăţi actuale" şi aceleaşi „urgente alte nevoi" în fiecare an dela războiu încoace. Şi acest adevăr este că atâta timp cât nu toţi conducătorii înţeleg rostul şcoalei pentru viitorul ţării noastre, nu se va putea găsi nici un buget destul de elastic ca să se întindă şi asupra şcoalei poporului.

N. Ermurache

Un primar de ispravă

Piesă într'un act

de *G. I. BĂLAN.*

Persoanele: Primarul comunei; Notarul; Ion Coltea, Vasile Indărătnicu, țărani: Anica Gurău, țărancă.

Scena înfățișează o cameră țărănească din localul primăriei. In fund o masă de scris, la stânga un dulap cu scriptele și arhiva primăriei și la dreapta un scaun lung. Când se ridică cortina, primarul stă la masă, răsfoind niște registre și notarul la un capăt de masă, lângă dulap, scriind.

SCENA I.

Primarul și Notarul

Primar: (După o pauză, lăsând la o parte registrele). In sfârșit, am pus la cale și plecarea la pădure.

Notar: Când pleacă?

Primar: La noapte.

Notar: Câte care pleacă?

Primar: Vre-o cincisprezece.

Notar: E timpul. Vine iarna.

Primar: Suntem în luna Noembrie. Poate să înceapă ploile, să se desfunde drumurile și atunci rămâne școala fără lemne.

Notar: Da știi, d-le primar, că în comună se află agentul fiscal.

Primar: O fi venit să mai strângă bir.

Notar: Da, a venit după bir pentru stat, dar mai mult cică pentru ca să amendeze pe oamenii cari nu-și trimit copiii la școală.

Primar: Mi se plângea mai dăunăzi directorul școalei, că n'are copii, că au trecut dela deschiderea școalei două luni și învățătorii încă n'au făcut nimic în școală.

Notar: Cum să facă ceva dacă n'au copii?

Primar: De vină sunt părinţii.

Notar: Nici vorbă. Cine altul să fie de vină? Moş Neculai, la care stau în gazdă, are şi el copii buni de şcoală. Vre-o câteva zile în urmă îl întreb: „De ce, moşule, nu-ţi trimiţi copiii la şcoală?" — „Ei, domnule notar, îmi răspunde el, copiii mei n'au când pierde vremea cu fleacul cel de şcoală. Avem de lucru mult. Gospodăria mi-e destul de mare. Nu vezi cum lucrăm cu toţii, mic şi mare, şi tot nu mai isprăvim?" — „O fi el aşa poate, îi răspund eu, vei fi având d-ta mult de lucru, dar nici şcoala nu este un fleac, după cum spui". Şi încep să-i spun că în şcoală se învaţă carte, iar cine ştie carte, multe lucruri frumoase şi folositoare poate afla din ea. „Să le afle, mă întrerupse el, cine are timp de pierdut. Lasă să înveţe, carte cei ce vor să se facă popi, învăţători sau notari ca dumneata. Copiii mei n'au nevoie de aşa ceva. Au, slavă Domnului, cu ce trăi, numai sănătate să fie".

Primar: Bieţii moldoveni! Cât de mult se înşeală, crezând că ţăranul plugar n'are nevoie de carte!

Notar: O părere greşită, moştenită din bătrâni, cari au trăit alte vremuri, când nu se simţea atât de mult, ca astăzi, nevoia ştiinţei de carte.

SCENA II.

Aceeaşi şi Ion Coltea

(Notarul tot timpul scrie, caută în dulap dosare şi răsfoieşte registre, intervenind din când în când în vorbă).

Ion Coltea: Bună ziua, domnule primar!

Primar: Bună să-ţi fie inima, moş Ioane! Ce mai faci?

Ion Coltea: Bine, mulţumesc. Iar ceeace faci dumneata, rău faci, nu-mi place.

Primar: Dar ce rău ţi-am făcut, moşule?

Ion Coltea: Te prefaci că nu ştii? Să-l întrebi pe gardist, care a fost astăzi pe la mine.

Primar: Aaa! Mă pricep. Te-au scos la pădure.

Ion Coltea: Aşa-i domnule. Cam greu, dar totuşi ţi-aduci aminte de trebuşoarele ce le faci în sat. Apoi bine, domnule

primar, tocmai pe mine, om bătrân, m'ai găsit bun pentru pădure? Şi încă pentru cine? Cică pentru şcoală! Acum, la bătrâneţe, să am şi grija şcolii!

Primar: O iei prea repede şi greşeşti.

Ion Coltea: Oi fi greşind! Te lingi în bot cu directorul şcoalei şi acum vrei să-i aducem de pomană lemne dela pădure.

Notar: Spui nişte vorbe, moş Ioane, pe care n'ar trebui să le rostească un gospodar ca dumneata. Şi încă unde? Chiar în primărie.

Primar: (către notar) Dumnezeu cu dânsul. Lasă-l că-şi va recunoaşte el pe urmă necuviinţa. (Apoi către Coltea), să ştii, moş Ioane, că dumneata o să aduci un car de lemne nu pentru director, ci pentru şcoală, unde învaţă copiii satului.

Ion Coltea: Aşa! Va să zică eu trebue să port grija copiilor satului. Oare satul a avut cândva grija copiilor mei?

Primar: Vezi bine c'a avut.

Ion Coltea: Poftim, mă rog! Când? Cum?

Primar: O să vezi. Dumneata câţi copii ai?

Ion Coltea: Patru.

Primar: Au umblat la şcoală?

Ion Coltea: Da, au terminat şcoala toţi patru.

Primar: Bravo, moş Ioane, că te-ai priceput să-ţi dai copiii la şcoală. Dar acum să-mi spui drept: ai ajutat dumneata vreodată cu ceva şcoala? Şcoala şi altă dată, ca şi acum, avea nevoie de lemne, avea nevoie să fie metirisită (reparată), să i se facă un zid, o poartă, ştii ca la gospodărie Ai pus dumneata umărul vreodată, când şcoala avea nevoie?

Ion Coltea: Apoi drept să-ţi spun, domnule primar, că n'am ajutat-o niciodată.

Primarul: Copiii dumitale însă au învăţat în ea, s'au folosit de acest acaret al satului. Iată vezi că satul a avut grija copiilor dumitale.

I. Coltea: Aşa este.

Primarul: Acum să-mi spui, moş Ioane, de ce nu dădeai ajutor şcoalei, când îţi învăţau copiii?

I. Coltea: Pe vremea aceea eu eram sărac, n'aveam nici

bani, nici car, nici boi şi nici timp ca să fac vre-o clacă pentru şcoală. Tot timpul lucram de zor cu nevasta ca să avem cu ce întreţine pe copii, cari erau încă mici.

Primarul: Ei bine: Dar acum, slavă Domnului, ai de toate De ce nu te lasă inima să faci un bine, ca cu ajutorul dumitale şi al altora, şcoala să fie încălzită la iarnă, să poată învăţa în ea copiii satului, aşa cum au învăţat odată şi copiii dumitale! Este un lucru creştinesc. Şi Mântuitorul a spus să ne iubim unul pe altul. Dar iubirea de oameni prin ce se arată?

Notarul: Prin ajutorul ce ni-l dăm unul altuia. Ce lucru frumos este să ajuţi copiii doritori de lumină! Şcoala e sufletul satului, unde vin rânduri de copii şi-şi luminează mintea şi sufletul. Trebue deci să-i purtăm grija cu toţii.

I. Coltea: Grija şcolii ar trebui s'o aibă statul şi comitetul şcolar.

Primarul: Are el grijă şi statul. Cine ne-a ajutat să clădim şcoala? Cine plăteşte pe învăţători, dacă nu statul?

I. Coltea: Dar comitetul şcolar ce face?

Primarul: Are şi el grijă, dar n'are bani de ajuns ca să poată cuprinde toate nevoile şcolei. Şi deaceea m'a rugat pe mine ca să orânduesc câteva căruţe să aducă lemne dela pădure. Şi dacă n'avem bani ce e mai bine de făcut? Ori să aducem lemne de clacă, cât ne trebuie pentru iarnă, ori să închidem şcoala? Judecă drept!

I. Coltea: Apoi eu cred că tot mai bine este să facem o clacă, decât să închidem şcoala. Bine, la noapte am să trimit un fecior la pădure cu carul.

Notarul: Ei asta-i altă vorbă. Aşa-mi place şi mie.

I. Coltea: Este o vorbă: dă, Doamne, mintea moldovanului cea depe urmă.

Notarul: Da ştii, d-le primar, că Costache Mândru a dăruit şcolei 50 de puduri de lemne din pădurea lui?

Primarul: Bravo lui! Să trăiască! Când va fi adunare la primărie am să-i mulţumesc în faţa norodului. Lasă să ştie lumea că mai sunt încă oameni buni şi iubitori de şcoală.

SCENA III.

Aceiaşi şi Vasile Indărătnicu, care intra zgomotos, fără ca să salute.

Vasile: Să-ţi fie de bine, domnule primar! Bravo! Pentru asta te-am ales primar, ca să ne laşi pradă tuturor jefuitorilor?

Primarul: Dar ce este, Vasile? Te văd foarte necăjit. Ai păţit ceva?

Vasile: Incă mă mai întrebi? Te faci că nu ştii?

Primarul: Nu ştiu, zău! Spune odată ce ai?

Vasile: Apoi bine, domnule primar, aşa cârmueşti dumneata satul? Laşi pe toţi netrebnicii dela percepţie să-şi facă râs de noi?

Primarul: Cred că agentul fiscal îţi cere birul şi de aia te superi. Dacă-i aşa, apoi n'ai dreptate. Plăteşte şi taci. Acum, toamna, ne-a dat Dumnezeu de toate. Putem deci să plătim birul cu toţii.

Vasile: Nu de asta mă supăr. Birul îl plătesc eu cu chiu cu vai.

Primarul: Atunci nu înţeleg de ce eşti aşa de necăjit.

Vasile: Ian auziţi, oameni buni! Urâcenia asta de agent vrea să mă amendeze pentrucă nu trimit băiatul la şcoală! Vă puteţi închipui aşa ceva?

SCENA IV.

Aceiaşi şi Anica Gurău, care intră pe neaşteptate, supărată foc.

Anica: Ce este asta, domnule primar? Unde ne aflăm noi? In ţara lui Cremene? Nu mai avem nici o cârmă?

Primarul: (aparte) Vai de mine! Te pomeneşti că se răscoală tot satul (către Anica): Ai luat-o prea brăzdos, Anicuţo!

Notarul: Trebuie să se fi întâmplat ceva grozav, dacă a venit ea şi nu bărbatul său.

I. Coltea: In casa lor mi se pare că cântă găina, nu cocoşul.

Anica: Da, vă vine să glumiţi, pe când eu nu văd lumea de amărîtă ce sunt! (începe să plângă).

Primarul: Ei, fă-ţi pace, Anicuţo, şi spune liniştit ce s'a întâmplat.

Anica: (suspinând) Ce caută pacostea ceea de agent în casa mea? Ce are el cu mine, de mi-a luat covorul de pe perete?

Vasile: A păţit-o ca şi mine. Ei, ce zici, domnule primar? Nu este asta o bătaie de joc? Dacă vrei să te mai alegem primar, trebuie să ne scapi.

Anica: Da, dumneata eşti stăpânul satului şi trebuie să ne aperi. Te rog să dai ordin agentului să-mi deie covorul înapoi.

Primarul: Dar eu vreau să ştiu mai întâi de ce agentul ţi-a luat covorul.

Anica: Apoi cică drept amendă pentru că nu trimitem copiii la şcoală.

Notarul: Aceeaş bubă ca şi la Vasile.

Primarul: (către Anica şi Vasile), Să-mi spuneţi, mă rog, a venit agentul la voi aşa netam ne sam să vă împlinească? Nu v'a spus nimeni mai înainte să trimiteţi copiii la şcoală!

Vasile: Ba da, ne-au spus.

Anica: De vre-o două luni şi jumătate ne bat capul când gardistul, când jandarmul.

Vasile: Până şi directorul şcoalei mai dăunăzi a fost pe la mine.

Anica: Toţi ţin una: să trimitem copiii la şcoală.

Primarul: După cum văd, agentul nu prea e vinovat. Dar fiindcă mă rugaţi, eu pot să opresc amenda.

Vasile: Slavă Domnului, tot este un pic de dreptate în ţara asta.

Anica: Te rog dar să-mi dai o hârtiuţă către agent ca să-mi sloboadă covorul.

Primarul: Nu chiar acum, ci peste câteva zile, când îmi va scrie directorul şcoalei şi voiu vedea şi eu că trimiteţi copiii la şcoală.

Vasile: Cum? Şi dumneata ne ceri copiii la şcoală?

Anica: Mulţumesc pentru dreptatea ce ne faci! Cum se

vede fără voia directorului şcoalei nu ne poţi lua apărarea. Mă pricepeam eu de unde ne vine această bunătate. Dela director, bată-l pustia! Se teme că l-or da afară din slujbă şi umblă după copiii noştri, cu gura căscată, ca mama pădurilor.

Vasile: După cum văd, domnule primar, pe dumneata te poartă de cap învăţătoraşul ăsta al nostru, cum vrea el. Dacă-i aşa, apoi să ştii că mai mult nu vei fi primar, numai până la celelalte alegeri. Atunci să aştepţi, când te vom alege. Lasă că ne vine şi nouă apă la moara!

Notarul: Aşa ar fi, dacă ar fi toţi oamenii ca dumneata.

Primarul: Ce să fac? Altfel nu pot. Ori trimiteţi copiii la şcoală, ori plătiţi amendă până vă hotărâţi în sfârşit să-i lăsaţi să umble la şcoală. Aşa cere legea.

Anica: (cu mirare): Cum? Legea? Este lege şi pentru aşa fărădelegi?

Primarul: Este.

Vasile: Dacă-i aşa, apoi n'am ce să mai vorbesc. Degeaba se mai spune că avem libertate şi putem face ce vrem.

Primarul: I-a spuneţi-mi, mă rog, ce rău vă face legea, când vă cere copii, la şcoală?

Anica: Munceşti toată viaţa pentru copii, îi creşti şi tocmai când ajung mai măricei, buni de lucru, buni să ajute pe părinţi, — tocmai atunci—poftim la şcoală!

Vasile: Chiar aşa. Şi încă te miri de ce ne supăram! Auzi dumneata rânduială şi asta! Să-ţi ia copilul cu deasila. Nu este el al meu? Nu fac eu ce vreau cu dânsul?

Primarul: Este el al dumitale, dar este şi al ţării, al Neamului.

Anica: Auzi minunăţii! Copilul născut de mine, copilul care este trup din trupul meu şi sânge din sângele meu, cică o fi şi al Neamului. Dar hai să zicem că aşa este. Eu totuşi nu înţeleg ce caută agentul la casele noastre.

Primarul: Indeamnă pe părinţi să trimeată copiii la şcoală. Copiii de astăzi sunt soldaţii de mâine, cari vor fi chemaţi să apere ţara, când va suna ceasul primejdiei; sunt părinţii de mâine, cari vor avea şi ei copii, pe cari va trebui să ştie cum să-i crească; sunt cetăţenii de mâine, cari vor fi chemaţi

să conducă treburile obşteşti. Pentru ca ei să fie buni soldaţi, părinţi destoinici şi cetăţeni deştepţi, trebuie să înveţe la şcoală. Iată de ce statul vă îndeamnă să învăţaţi copiii.

Vasile: Mare pagubă pentru stat, dacă Gheorghieş al meu va rămânea fără ştiinţă de carte!

Primarul: Dar dacă toţi părinţii vor zice aşa?

I. Coltea: Atunci toţi copiii din ţară vor rămânea fără ştiinţă de carte.

Primarul: Cum crezi? Bine ar fi aşa?

Vasile: Mai ştiu eu!

I. Coltea: Apoi să-ţi spun eu că atunci ar fi vai şi amar de fiecare din noi şi de tot neamul nostru.

Primarul: Ne plesnesc obrajii de ruşine în faţa streinilor, cari râd cu poftă, când văd cum noi, românii, fugim de lumina cărţii, cum fuge cârtiţa de lumina soarelui. Pe când neamurile streine, cari locuesc în ţara noastră, ţin cu căldură la şcoală, caută cu orice preţ să-şi înveţe copiii, — noi, românii ne ponegrim şcoala, aruncăm cu pietre în învăţătorii şi preoţii noştri. Şi apoi ne plângem că suntem săraci, că n'avem noroc pe lume. Ruşine să ne fie!

Notarul: Ne-au luat streinii pe dinainte, căci sunt mai deştepţi decât noi.

I. Coltea: E timpul să ne deşteptăm şi noi. Cu îndărătnicia noastră faţă de şcoală nu vom ajunge departe. Eu, decând băieţii mei au terminat şcoala, îmi dau prea bine seama de foloasele învăţăturii. Până a nu învăţa băieţii la şcoală, îmi era foarte greu de trăit. Dacă primeam vre o citaţie dela judecătorie, vre-o somaţie dela percepţie, vre-o recipisă dela agent, trebuia să alerg numai decât la vecinii ştiutori de carte, să-mi spue ce scrie acolo.

Vasile: Cam aşa fac şi eu acum. Câte odată se întâmplă că vecinii răutăcioşi te mai amăgesc. Uite mai dăunăzi am pierdut un proces la judecătorie, fiindcă vecinul cu rea voinţă mi-a spus greşit ziua judecăţii. Când m'am dus la judecătorie, acolo mi s'a spus că eu am fost chemat cu multe zile mai înainte.

I. Coltea: Mai înainte, când vindeam grâu sau păpuşoi,

negustorul îmi cântărea marfa cum vrea şi-mi plătea cât vrea el.

Mi-era greu să socotesc îndată câţi bani mi se cuvine. După ce veneam acasă, îmi făceam socoteală cu grăunţe. De multe ori eram înşelat. Acum îmi e uşor, copiii mă ajută cu ştiinţa lor de carte. Intr'o clipă îmi fac socoteala, cât ai clipi din ochi îmi desleagă o hârtie. Scumpă-i, Doamne, şi învăţătura asta! Nu degeaba se spune că omul învăţat are patru ochi.

Vasile: De multe ori am fost înşelat şi eu de negustori. Fereascâ-te Dumnezeu să cazi pe mâna negustorilor necinstiţi!

Primarul: (cu mirare) Bine, bre Vasile, dar dacă suferi aşa de mult din cauza negustorilor şireţi, de ce te încăpăţinezi şi nu dai drumul băiatului să umble la şcoală? Măcar el să nu păţească, când va fi mare, ceeace păţeşti dumneata acum.

Vasile: Multe greutăţi îndur eu în viaţă. Dar până acum nu mă puteam dumeri, care este pricina. Şi abia astăzi, după ce am auzit aici atâtea vorbe frumoase despre şcoală şi învăţătură, încep să-mi dau seama că poate în adevăr neştiinţa de carte este pricina tuturor necazurilor mele.

I. Coltea: Noi, bătrânii ne-am trăit traiul—ne-am mâncat mălaiul. Acum timpurile s'au schimbat. Trebuie, trebuie bre, să ne luminăm copiii. Altfel ne prăpădim, vom cădea în robia streinilor, şi ne vor blestema copiii, când vor suferi din pricina neştiinţei de carte.

Vasile: Bine! Incepând cu ziua de mâine, am să trimit zilnic băiatul la şcoală.

Anica: Şi eu am să îndemn pe bărbat să sloboadă pe băiat la şcoală. Băieţii sunt viitorii bărbaţi, capii familiilor, conducătorii gospodăriilor. Trebuie să fie deştepţi şi priceputi la toate.

Dar uitasem, domnule primar, să spun dela început că domnul director îmi cere şi fetiţa la şcoală. Ia asta chiar că-i de prisos. Este o vorbă: jupânul ţine drumul, iar jupâneasa ţine casa. Femeia trebuie să ştie cum să învârtească cleştele în vatra focului, cum să mânuiască cociorva şi lopata în cuptor, cum să spele rufele. Toate astea le învaţă acasă.

De ce folos poate să-i fie cartea? Eu mai mult de asta am şi venit ca să-mi scutesc fata de şcoală. Te rog dar să vorbeşti cu domnul director s'o şteargă.

Primarul: Nici aici n'ai dreptate, Anicuţo! Fiica dumitale peste 10 ani va fi mamă. Ce nume scump este mama! Şi cât de puţine romance sunt care-s adevărate mame? Cine este primul învăţător al nostru? Mama. Cine cel dintâiu, ne împreunează cele trei degete şi ne ajută să facem semnul crucii, punându-ne în faţa icoanei? Mama.

Cine ne pune în gură primele cuvinte ale rugăciunii? Mama. Cine, cel dintâiu, pune acul în mâna fetiţei? Mama. Cine ne îndreaptă primii paşi pe calea vieţii? Mama. O Doamne, dă-ne mame luminate ca să scăpăm de întuneric şi sărăcie. Femeia este făuritorul Neamului. Şi dumneata, Anicuţo, vrei să ţii pe femeie toată viaţa la vatra focului? Femeia trebuie să fie tovarăş vrednic bărbatului său şi cu nimic mai prejos de cât el. Deci la şcoală toţi băieţii şi toate fetele !!!

Anica: Ai dreptate. Mi-aduc aminte, când m'am măritat, nu vrea să-mi dea preotul cununie. Spunea că ce mamă voiu fi eu, dacă nu ştiu măcar „Tatăl Nostru", „Crezul" sau „Poruncile". Dar cu ce eram de vină, dacă n'a avut cine să mă înveţe? Căci nici mama, Dumnezeu s'o ierte, nu ştia nici o rugăciune.

Şi apoi să-ţi mai mărturisesc, domnule primar, ca unui părinte, că eu nici astăzi nu ştiu cum să croesc o cămaşă, o rochiţă, fetei. Mi-e ruşine s'o spun, dar aşa este. O să te ascult şi o să trimăt şi fata la şcoală. Văd că eşti om cu minte şi nu doreşti decât binele nostru, al tuturor.

I. Coltea: Dar dumneata, Vasile, taci? Nu zici nimica?

Vasile: Ce să mai zic? Mi-e ruşine de obrăznicia şi de prostia cu care m'am purtat faţă de domnul primar, care este cel mai de frunte şi mai deştept om din sat.

Notarul: Domnule primar, Vasile o să te voteze şi la celelalte alegeri de primar.

Vasile: O să te votez, domnule primar. Şi am să îndemn şi pe alţii să te voteze.

Cum ne putem autoeduca?

Şcoala normală, cu programele ei enciclopedice n'a putut decât să ne iniţieze în lucrările multiple, ce le vom face ca învăţători.

De pildă: am studiat limba şi literatura patriei, dar, trebuie să mărturisim, că vom fi de multe ori încurcaţi—mai ales la început - când va trebui să explicăm o simplă fabulă. Am făcut istoria, geografia, dar câte colţuri nu ne-au rămas necunoscute în aceste domenii! Câte amănunte curioase nu ne-au scăpat! Şi mai ales cât de misterioase ne-au rămas cauzele întâmplărilor şi fenomenelor! Am urmat un admirabil curs de morală, dar când ne găsim în faţa unui copil ce trebue educat, D-v. ca şi mine, ne simţim cu mult inferiori sarcinii ce ne-am ales.

Am voi să posedăm tot ce-a fost mai bun în înţelepciunea veche şi modernă, pentru a împărtăşi ca o hrană înviorătoare celor cari ne ascultă, dar din nenorocire nu suntem destul de clari şi convingători pentru că nu suntem deajuns de pregătiţi.

Şi atunci, se pune întrebarea. Ce trebuie de făcut? Să mărim numărul anilor de curs, la şcolile normale? Nu. Trebuie altceva. Trebuie să perfecţionăm, tot ce-am putut căpăta în şcoală. Trebuie să ne formăm, să ne complectăm cunoştinţele, — cu alte cuvinte, să ne facem o educaţie personală.

In sufletul omenesc, sunt două facultăţi care fac educaţia posibilă; este facultatea pe care o posedă sufletul de a se studia pe sine, şi facultatea de a se forma singur. Noi avem mai întâi facultatea de a ne reaminti operaţiile trecute, de a observa operaţiile prezente; de a preţui capacităţile şi susceptibilităţile, ceia ce putem face şi ceia ce putem suporta, cunoaştem măsura plăcerilor, a necazurilor şi astfel învăţăm care este natura noastră şi destinaţia noastră.

Mai trebuie să observăm că noi putem deosebi nu numai ce suntem deja, dar şi ceia ce putem deveni, vedem în noi germenul şi speranţa unei desvoltări în viitor, vedem dincolo de hotarul pe care l-am ajuns, tindem la perfecţiunea fiinţei noastre. Această facultate de a ne înţelege pe noi înşine ne deosebeşte de bruta care nu se cunoaşte; fără aceasta n'ar exista cultură personală, căci n'am cunoaşte lucrarea ce trebuie s'o întreprindem şi una din raţiunile care face că această cultură este atât de puţin încercată, este că sunt puţini oameni care pătrund în propriul lor suflet. Pentru mulţi, spiritul chiar nu este decât o umbră fără realitate comparată la obiectele exterioare.

Când li se întâmplă să arunce o privire în interiorul lor ei nu văd decât întuneric şi haos. Poate deosebesc ei vr'o pasiune violentă care i-a dus la excese păgubitoare, dar facultăţile lor cele mai nobile abia atrag pentru o clipă gândirea lor şi aşa trăesc şi mor o mulţime de oameni streini şi lor şi ţării.

Dar educaţia personală mai e posibilă şi din alt punct de vedere: noi mai avem încă o facultate nobilă, aceia de a lucra asupra-ne, de a ne conduce, de a ne forma. Aceasta este o calitate deosebit de însemnată, căci pe ea se întemeiază responsabilitatea omenească.

Noi avem puterea, nu numai de a urmări facultăţile noastre, dar şi de a le conduce, de a le da impulsiuni personale; nu numai de a observa pasiunile noastre, dar de a le controla; nu numai de a vedea crescând puterile noastre, dar de a le ajuta desvoltarea. Noi putem opri sau schimba cursul gândirilor noastre. Noi putem să ne concentrăm inteligenţa asupra obiectelor ce dorim să înţelegem. Noi putem să ne fixăm gândurile asupra perfecţiunii şi din toate lucrurile să ne facem un mijloc pentru a ajunge la ea. Aceasta este fără îndoială o nobilă prerogativă a naturii noastre.

Când o posedăm, ce importă ce suntem şi punctul unde suntem; pentru că în puterea noastră stă de a cuceri o soartă mai bună şi chiar o fericire cu atât mai mare, cu cât am plecat mai de jos.

Această facultate creiatoare, pe care omul o poartă în

sufletul lui ca pe o comoară, este una dintre cele mai necesare omului. El nu-i bănueşte mărimea, după cum sălbatecul nu bănuieşte acţiunea spiritului asupra lumii materiale; totuş ea întrece în însemnătate toată puterea noastră asupra naturii exterioare.

Aici este mai multă Dumnezeire decât în forţa care mână Universul şi totuş cât de puţin o înţelegem! Şi cât doarme nebănuită la cei mai mulţi oameni! Ei bine! această facultate stă la baza educaţiei posibilă.

Această ideie fundamentală a educaţiei, sau a culturei personale, se poate prinde uşor sub forma sa cea mai generală.

Acela deci, care face tot ce-i stă în putinţă pentru a-şi desvolta facultăţile şi capacităţile, mai ales cele nobile, astfel ca să devină o fiinţă bine proporţionată, viguroasă, excelentă şi fericită, acela practică cultura prin sine însuşi.

Ioan I. Ţugulea—învăţător
Măcăreşti—Lăpuşna

Farmacia şcolară

Medicamentele şi modul de întrebuinţare

(Continuare)

„In păstrarea sănătăţii stă prelungirea vieţii".

Dr. **F. G.**

Am arătat în numărul trecut, rolul educativ şi foloasele unei farmacii şcolare. Acum voiu căuta a reda pe scurt principalele medicamente, ce nu pot lipsi din această farmacie şi modul de întrebuinţare a lor. Medicamentul este unul dintre factorii cari contribue în bună parte la domesticirea ţăranului şi aducerea lui, cât mai aproape de şcoală şi învăţător. Se ştie de fiecare, cum se uită el de duşmănos la aceşti doui factori.

Cu toate acestea, de datorie ne este ca să încercăm diferite metode ca, prin aplicarea lor, poate, zic poate, vom găsi una care să aducă un rezultat mulţumitor. Dacă nu acum,

cel puţin pe mai târziu. Zic dar, că medicamentul prin întrebuinţarea lui metodic, ar fi unul din multele metode bune de aplicat. Să vedem dar cam ce medicamente putem mânui noi şi modul cum să le întrebuinţăm.

Ele sunt de două feluri: a) interne şi b) externe.

a) **Medicamente interne.**

1) *Antipirina,* se întrebuinţează pentru: dureri de cap, fierbinţeli, nevralgii, dureri de măsele şi de urechi, tusă măgărească, în diaree, curgeri de sânge din nas. (Omul matur poate lua câte 1—2 pachete pe zi, la copii mici nu se dă fără voia doctorului, iar la copiii dela 5—10 ani câte 2—3 pachete în cinci rate timp de 24 ore).

2. *Apa de var,* pentru diaree cu dureri de pântece. (Se pun câteva linguriţe în lapte sau apă).

3. *Aspirina,* pentru răceli, guturaiuri, gripe, fierbinţeli, nevralgii. (Copiilor dela 5—10 ani un pachet în trei rate pe zi, iar omului matur 1—2 pachete pe zi, copiilor mici după recomandaţiile doctorilor).

4. *Bicarbonat de sodium,* arsuri în stomac, acreli pe gât, vărsături, otrăviri cu acizi.

5. *Chinină sulfurică* pentru: fierbinţeli, friguri de baltă, răceli, lingoare (tifos).

6. *Cărbune de tei pisat* pentru: arsuri în capul pieptului, dureri de pântece, otrăviri, mai ales cu ciuperci.

7. *Diuretina* pentru: umflături, boale de rinichi, oprirea udului.

8. *Cozi de cireş* la fel cu diuretina.

9. *Iodul* pentru: reumatism, gută, junghiuri, tăeturi, răni, curgeri de urechi.

10. *Eterul,* pentru: leşinuri, ameţeli, dureri de stomac, vărsături. (Se dă bolnavului să miroase, sau 5 picături în apă să bea).

11. *Isma* (mintă de pic.) pentru: mătrice (colici, dureri de pântece, diaree).

12. *Mătase de porumb,* pentru: umflare, boale de rinichi (ciaiuri).

13. *Muşeţel* (romaniţă), dureri de pântece la copii mici

sau în loc de apă între supturi. Umflături de ochi, curgeri de urechi.

14. *Negru animal,* pentru: otrăviri, mai ales cu ciuperci.

15. *Piramidon,* pentru: dureri de cap, junghiuri, dureri de măsele.

16. *Prafuri contra tusei,* bronşitei acute şi cronică.

17. *Prafuri contra limbricilor* şi a altor viermi intestinali.

18 *Sare amară,* pentru constipaţie.

19. *Ulei de rifină,* pentru constipaţie şi diaree.

20. *Tinctura Bestuchefi,* pentru anemie, slăbiciune.

21. *Tinctura Anticolerină,* pentru diaree, dureri de pântece, vărsături, 7-8 picături în apă sau pe zahăr bucăţi la copii mici şi mari.

22. *Salicilat de sodium* şi bicarbonat de sodium pentru reumatismul articular (sciatică).

23. *Digitale* pentru: boli de inimă cu slăbirea inimei, umflături (1 pachet la 100 gr. apă, se fierbe şi se dă cu lingura timp de 24 ore).

24. *Sirop iodotanic,* pentru: anemie, debilitate, limfatism, scrofule, ghinduri, rachitism.

25. *Specii pectorale* la tuse, (se face ciai $^1/_2$ pachet la 1 l. apă, se îndulceşte şi se dă cu lingura din cias în cias).

26. *Flori de tei,* seminţe de gutui, flori de nalbă (se fac ciaiuri pentru tusă.

27. *Untură de peşte* pentru: scrofule, ghinduri, rachitism, anemie, debilitate.

b) **Medicamente externe.**

1. *Acid boric cristalizat,* pentru: boale de ochi, scurgeri de urechi, gurare, gâlci, bube, răni (soluţie 30 gr. la litru de apă) ochii se spală de 4 ori pe zi, urechile de 2 ori iar gargară din cias în cias).

2. *Amidon* (praf alb) pentru: bube şi opăreli la copii mici.

3. *Alifie camforată,* pentru: răceli şi nevralgii (se fac fricţiuni pe corp).

4. *Alifie de zinc,* pentru: bube dulci, exeme, răni şi arsuri.

5. *Alifie de precipitat galben de mercur,* pentru: bubele ce nu se vindecă uşor, bubele din nas, ochii bolnavi şi ur-

cioare. (In ochii roșii se pune sub pleoape cât un bob de mazăre).

6. *Alifie de râe* și *săpun sulfurizat*, pentru scabie.

7. *Apă oxigenată*, pentru: răni, pansamente, gâlci, gurare.

8. *Colir*, pentru conjuctivită (boale de ochi) 10 pic.

9. *Iod*, pentru: răni, plăgi, buboaie, nevralgii, junghiuri, spălături.

10. *Oțet aromatic*, pentru: răceli, fierbințeli, mâncărimi de piele. El se stinge cu apă rece, lăsându-i tăria vroită, se fricționează bolnavul sau punem comprese pe trup.

11. *Liniment oleo-calcar*, pentru arsuri și fripturi.

12. *Kalli-permanganat*, pentru: scurgeri de urechi, mușcături de șarpe, etc. (Pentru mușcăturile de șarpe se injectează sub piele în vână.

13. *Piatra iadului*, (nitrat de argint) pentru: negi și crescături de piele.

14. *Ulei de picat în nas* (In caz când bântue epidemii, 5 picături).

15. *Ulei de picat în urechi* (când sunt dureri mari, sau scurgeri).

16. *Vaselină albă*, la degerături, crăpături, roșață, arsuri ușoare.

17. Vată, tifon sterilizat, termometru, ventuze mici și mari sunt necesare oricând, neputând lipsi din farmacii școlare.

De ele ai nevoie oricând. Cui nu i-s'au întâmplat diferite cazuri în școala sa? Dintr'o farmacie școlară nu trebue să lipsească un îndreptar farmaceutic cu ajutorul căruia să știi cum se întrebuințează fiecare medicament în parte. O medicină populară trebue s'o aibă fiecare prin ajutorul căreia poți învăța și cunoaște multe.

Cine vrea să-și păstreze sănătatea sa proprie, vrând nevrând va căuta s'o păstreze și pe a celor ce-l înconjoară.

Pentru că: „în păstrarea sănătății stă prelungirea vieții".

C. Ionescu-Brădicești

BULETIN PROFESIONAL

Posturi vacante pentru transferări. Ministerul educației naționale a publicat în Mon. Of. No. 31 din 8 Februarie a. c. următoarele posturi vacante pentru transferări în județul nostru:

Posturi urbane: Chișinău No. 2 băeți p. II b; Chișinău No. 12 băeți p. III b; idem p. IV b; idem p. V b; Chișinău No. 14 băeți p. II b; Chișinău No. 15 mixtă p. VII f.; Chișinău No. 20 mixtă p. II b; Chișinău No. 21 mixtă p. II f.; Chișinău No. 28 mixtă (Botanică) p. I b.; Chișinău No. 28 mixtă p. II f.; Chișinău No. 26 mixtă p. VII f.; Chișinău No. 2 fete p. I f.; Chișinău No. 12 fete p. I f.; Chișinău No. 13 fete p II f.

Școli de copii mici: Chișinău No. 9 p. I; Chișinău No. 18 p. I.

Posturi rurale: Băcioi No. 1 băeți p. VI b.; Bobeica, mixtă p. II f.; Boghiceni, mixtă p. I b.; Broasca, mixtă p. I b.; Bărboeni, mixtă p. II f.; Cheltuitor, mixtă p. I b.; Ciorăști, mixtă p. IV f.; Cărpineni, No. 1 mixtă p. II b.; Cărpineni No 2 mixtă p. III b.; Căpriana No. 2 mixtă p. III b.; Cojușna No 3 mixtă p. V b.; Ciuciuleni No. 1 mixtă p. VI b.; Cighirleni, mixtă p. II f.; Cărpineanca, mixtă p. II f.; Cristești, mixtă, p. II f.; Drăsliceni, mixtă p. VI b.; Dolna, mixtă p. I b.; Hânceşti No. 2 mixtă p. I b.; Hânceşti No. 2 p. IV b.; Horodiștea No. 1 baeți p. V b.; Marinici, mixtă p. III b.; Nisporeni No. 1 băeți p. V b.; Nișcani, mixtă p. III b.; Parcani, mixtă p. I b.; Rezeni

No. 2 mixtă p. I b.; Sângera, mixtă p. III b.; Şapte Sate, mixtă p. II f.; Străşeni No. 1 mixtă p. I b.; Sărata Galbenă No. 2 mixtă p. IV f.; Sociteni, mixtă p. III b.; Truşeni No. 2 mixtă p. IV b.; Truşeni No. 3 fete p. III f.; Ursari, mixtă p. I b.; Văratec, mixtă p. I b.; Mândra, mixtă p III b.

* * *

Cum se vor face transferările. Cu ord. No. 27826/937 ministerul educaţiei naţionale a trimis revizoratelor şcolare următoarele dispoziţiuni cu privire la modul cum urmează a se face transferările în anul acesta:

1. Cererile de transferare se înaintează până la 1 Aprile 1937, Revizoratului şcolar respectiv, unde învăţătorul este titular.

2. Cererea trebuie să fie însoţită de acte, în susţinerea cauzei celui interesat.

3. Petiţionarul trebuie să anexeze şi fişa semnată şi complectată cu toate datele (modelul fiind cunoscut din anii trecuţi).

4. Revizorul şcolar, verifică cu toată atenţiunea această fişă, o semnează şi aplică ştampila.

5. Când petiţionarul nu anexează fişa, i se întocmeşte din oficiu de către revizorat, culegându-se datele din cerere şi statul personal.

6. In ziua înregistrării, cererea se expediază direct d-lui inspector şcolar de circ. pentru aviz.

7. D-l inspector de circ. îşi dă avizul motivat pe cerere şi de urgenţă o înaintează inspectoratului şcolar.

8. La inspectorat, atât raportul cât şi cererea, se înregistrează cu acelaş număr.

9. Invăţătorii care cer transferare în alte regiuni şcolare, vor înainta cererile lor tot prin revizoratul unde sunt titulari, şi urmează aceeaş cale ca mai sus. Aceste cereri se trimit între 1—15 Aprilie a. c. regiunilor şcolare respective cu toate formalităţile îndeplinite.

Transferările se fac cu îndeplinirea şi aplicarea strictă a dispoziţiunilor şi a condiţiunilor stabilite prin art. 123, 124 şi 125 din legea înv. primar din 5 Iulie 1934 precum şi art. 69 al. 3 modificat prin legea art. unic publicată în Mon. Of. No. 93 din 19 Aprilie 1935.

* * *

Examenul de definitivat. *Ministerul educaţiei naţionale a trimis autorităţilor şcolare următoarea decizie cu privire la examenul de definitivat, ce urmează a se ţine în curând:*

Învăţătorii, cari sunt obligaţi să se prezinte la examenul de definitivat, trebuie să înainteze cererea de înscriere prin revizoratele şcolare, serviciile locale de înv. respective, care vor întocmi tablouri şi le vor înainta preşedinţilor comisiilor examinatoare, cu dosarul cererilor şi proceselor verbale de inspecţii.

In aceste tablouri vor fi trecuţi toţi învăţătorii şi învăţătoarele dela şcolile primare şi învăţătoarele dela şcolile de copii mici (grădini de copii) cari la 1 Aprilie 1937, au 3 ani de funcţionare efectivă în învăţământul primar, având la bază diploma de învăţător şi sunt titulari la data ţinerii examenului, fiind obligaţi să se prezinte la examenul de definitivat, la data de mai sus.

Învăţătorii cari nu sunt originari din cele 19 judeţe din zona culturală cu populaţie eteroglotă şi cari au 12 ani de funcţionare efectivă în învăţământul primar cu diploma de învăţător şi sunt titulari la data ţinerii examenului şi şi-au luat angajamentul în scris, vizat şi aprobat de minister, că vor funcţiona 10 ani în aceste judeţe, au dreptul să fie înscrişi la acest examen.

In acest tablou vor fi trecuţi şi învăţătorii şi învăţătorii cari au fost respinşi de 2 ori la examen, pentrucă nu au obţinut media cerută de lege (7.00) sau cei cari nu s'au prezentat de două ori nemotivat la examen, cum şi învăţătorii licenţiaţi numiţi cu titlul provizoriu.

Vor fi trecuţi în tablou şi învăţătorii respinşi a 3-a oară la examenul de definitivat din Aprilie 1936 cari au urmat cursurile de recepţie instituite prin această decizie şi cari, la terminarea lor, au fost calificaţi „mulţumitor", iar dacă nici la acest examen nu vor reuşi, vor fi îndepărtaţi din învăţământ.

Învăţătorii respinşi de trei ori la examenele de definitivat date în sesiunea Aprilie 1935 inclusiv, precum şi cei

neprezentaţi nemotivat de 3 ori până în prezent, n'au dreptul să mai dea examenul de definitivat.

Tabloul va cuprinde numele învăţătorilor, şcoala unde funcţionează, starea civilă, şcoala normală pe care a absolvit-o, anul obţinerii diplomei de capacitate, data şi numărul ordinului de numire cu titlul provizoriu, pedepsele suferite şi pentru a câtea oară este chemat la examenul de definitivat fiecare candidat.

Trecerea la altă comisiune nu se admite, ulterior se va comunica şcoala normală unde se va ţine examenul pentru candidaţii dintr'un judeţ.

Acei învăţători cari nici la al treilea examen nu au obţinut media 7.00, sau absentează a treia oară nemotivat, încetează în mod obligatoriu de a mai face parte din corpul didactic conform legei.

In afară de condiţiile de stagiu, candidaţii la examenul de definitivat trebuie să dea dovadă că în timpul stagiului în primul an au împlinit condiţiile din legea veche (1924) iar pe ultimii 2 ani, următoarele dispoziţiuni din legea din 1934: au predat la o şcoală primară complectă cu 7 clase, cel puţin un an; au avut frecvenţa regulată de elevi; au alcătuit şi ţinut în ordine carnetele individuale ale elevilor şi au ţinut la zi textele de pregătirea lecţiilor; au luat parte în timpul provizoratului la cel puţin 5 şezători culturale şi au ţinut acolo cel puţin două conferinţe cu caracter local (cultural, social-economic); au făcut şi predat cursuri cu adulţi; au făcut coruri cu elevii şi au predat: învăţătorii, lucrul manual sau practica agricolă cu băieţii, iar învăţătoarele, lucrul de mână şi gospodăria cu fetele.

Organele de control vor menţiona în procesele verbale de inspecţie, dacă aceste condiţiuni au fost împlinite.

Fără împlinirea acestor condiţiuni, învăţătorii candidaţi nu vor putea fi înscrişi la examen.

* * *

Examenul de înaintare pentru gr. II.

Ministerul educaţiei naţionale a hotărât ca examenul de înaintare la gr. II a învăţătorilor cari împlinesc stagiul de

trei ani cu titlul definitiv în învăţământul primar, să se ţină la data de 1 Aprilie 1938.

Învăţătorii cari doresc să se prezinte la acest examen vor face cereri la inspectoratele regionale până la data de 1 Aprilie 1937.

Spre a fi admişi să se prezinte la acest examen de înaintare învăţatorii trebue să obţină la inspecţia specială nota 7,50.

* * *

Inaintarea învăţătorilor la gr. I. Ministerul educaţiei naţionale a dispus ca toate cererile pentru înaintarea învăţătorilor la gr. I să se adreseze direct ministerului, iar inspecţiile speciale să se facă numai de către inspectorii generali primari.

Propunerile de înaintare se vor face de consiliul inspectorilor generali în ordinea în care se vor efectua inspecţiile speciale.

* * *

Inaintări la gradul superior. Consiliul permanent a luat în cercetare cererile de înaintare la gradul superior şi în curând se va pronunţa asupra lor. Hotărîrea sa pentru cei cari vor fi găsiţi că merită să obţină această înaintare; nu va veni însă decât după o amănunţită cercetare şi la faţa locului, făcută de unul din membrii Consiliului permanent.

* * *

Imprumuturi pentru construcţii. Direcţiunea Casei Corpului Didactic anunţă că, cu începere dela 6 Martie până la 6 Aprilie a. c., primeşte dela membrii săi cereri referitoare la împrumuturi pentru construcţii de case, conform nouei legi ce autorizâ Casa Corpului Didactic de a se împrumuta în acest scop la Casa de Depuneri.

* * *

Cari drepturi au fost înscrise în buget. In noul proiect de buget au fost trecute toate drepturile de înaintări şi gradaţii cari aveau formele legale îndeplinite până la 15 Decembrie 1936, data când s'au încheiat lucrările pregătitoare de către serviciile locale de învăţământ. Pentru toate aceste drepturi a fost nevoie ca bugetul Min. Ed. Naţ. să fie sporit cu 300 milioane. In urma stăruinţelor d-lui ministru Dr. C. Angelescu, pe lângă graţii şi înaintări, au fost prevăzuţi în bugetul viitor şi învăţătorii numiţi astă toamnă.

* * *

Congresul General al Asociaţiei Învăţătorilor. Va avea loc, în acest an, în zilele de 5, 6 şi 7 Septembrie, la Oradia-Mare.

Vor fi invitaţi să participe la acest Congres reprezentaţi ai Federaţiei internaţionale a Asociaţiilor de învăţători şi delegaţi ai Asociaţiilor învăţătorilor din Cehoslovacia, Jugoslavia şi Polonia.

Subiectele puse în discuţie sunt:

1. Cum trebue înţelese şi după ce norme să se facă definitivarea şi înaintarea învăţătorilor.

2. Situaţia morală şi materială a şcoalei primare şi învăţătorilor săi.

Cu acest prilej se va organiza şi o excursie în Cehoslovacia.

* * *

Concedii pentru funcţionarii tuberculoşi. In comisia sanitară dela Cameră s'a discutat proectul de lege privind complectarea art. 87 al legii sanitare din 1926. Proectul de lege cuprinde un singur articol care prevede că salariaţii din serviciile publice bolnavi de tuberculoză, — după cel puţin un an dela intrarea în serviciu — au dreptul la un concediu de trei ani, cu salariul întreg; acest concediu se va prelungi cu încă 2 ani, cu salariul jumătate. In timpul concediului bolnavii vor fi internaţi în mod obli-

gatoriu, în contul salariului lor lunar, într'unul din sanatoriile puse sub controlul Ligei pentru combaterea tuberculozei.

Concediile se vor acorda pe câte şase luni şi se vor reînoi pe bază de constatare medicală. Reprimirile în serviciu se vor face în urma avizului unui examen medical care să arate că leziunile nu mai prezintă nici un pericol de contagiune.

* * *

O nedreptate strigătoare. **Din partea Asociaţiei profesorilor secundari din România şi a Asociaţiei Generale a învăţătorilor d n România, primim următoarele:**

„Luând cunoştinţă de faptul că în noua lege a învăţământului universitar s'a prevăzut un spor de 30 la sută la salariile profesorilor universitari, Asociaţia generală a profesorilor secundari şi Asociaţia generală a învăţătorilor cer ca aceiaşi măsură să se aplice şi corpului didactic, primar şi secundar.

Este inadmisibil să se vină cu o sporire de salariu numai la o categorie de membri ai corpului didactic, iar celelalte, cari neîndoios, sunt mizerabil salarizate, să fie ţinute mai departe în aceiaşi situaţie ceeace ar constitui cea mai strigătoare nedreptate.

In faţa acestui fapt, Consiliile generale ale Asociaţiilor noastre sunt convocate în Bucureşti în zilele de 20 şi 21 Martie, în şedinţă comună spre a hotărît ceeace este de făcut".

I. NISIPEANU
Preşedintele Asoc. generale a prof. secundari.

D. V ŢONI
Preşedintele Asoc. generale a înv. din România

* * *

Spulberarea unei calomnii. Faţă de ştirea apărută în ziare că s'ar fi găsit sectanţi chiar şi printre învăţători—fapt pentru care a fost sesizat, de către Consiliul

Central bisericesc, ministerul Educaţiei Naţionale, Asociaţia Generală a Învăţătorilor declară :

Informaţia dată de ministerul Educaţiei Naţionale — constitue o mare greşală, fiindcă neavând nici o bază serioasă, poate alarma opinia publică, iar pe de alta, este jignitoare pentru corpul învăţătoresc.

Afară de cazul a doi soţi învăţători din Muscel—despre care s'a scris c'ar fi „aconfesionali", — noi nu cunoaştem cazuri de învăţători sectanţi.

Datoria ministerului era să cerceteze întâi şi să se convingă că sunt învăţători sectanţi şi apoi să dea acel comunicat, care, deşi nu generalizează lucrurile, aruncă fără motiv discredit asupra învăţătorilor.

Nu vă pierdeţi timpul! căutând în ziare şi reviste articole cari pomenesc numele dvs. sau tratând problemele cari vă interesează, căci o instituţie special creată şi bine organizată pentru aceasta, poate face acest lucru mai bine şi mai ieftin ca dvs. **„Serviciul Gazetelor"** agenţie internaţională de presă şi publicitate Director, Emil Samoilă, Bucureşti str. Sf. Constantin 24, telefon 3-16-15, urmăreşte tot ce se publică în cele circa 1400 publicaţii din România, iar prin intermediul celor 102 agenţii similare din străinătate, tot ce se scrie în presa din toată lumea şi procură tăeturi de presă asupra oricărei personalităţi sau subiect. Cereţi telefonic sau în scris prospecte lămuritoare sau o probă gratuită de o săptămână, indicând subiectul care vă interesează.

CARTI REVISTE

Recenzii

„Ştiinţa de carte a populaţiei României". D. dr. S. Manuilă, directorul Institutului central de statistică, şi-a tipărit de curând un studiu statistic deosebit de interesant cu privire la ştiinţa de carte a populaţiei României.

Arătările directorului Institutului de statistică, bazate pe datele oficiale, inedite până azi, ale recensământului, se impun cunoscute de cât mai multă lume. Le vom da aci în rezumat.

Populaţia trecută de 7 ani a ţării întregi a fost la 1930 de 14.485.914, iar numărul ştiutorilor de carte de 8.213.592, ceiace înseamnă un procent de 57 la sută.

Pe provincii procentul ştiutorilor de carte a fost la ultimele numărători următorul:

In Vechiul Regat, (afară de judeţele Caliacra şi Durostor) la 1899—22 la sută, la 1912—39,3 la sută, la 1930—55,8 la sută. Populaţia dela 7 ani în sus a crescut în acest timp cu 42 la sută, iar a ştiutorilor de carte cu 260,3 la sută. Progresul mediu pe un deceniu e de 9,2 la sută. Cadrilaterul avea la 1910—27,9 la sută ştiutori de carte, iar la 1930—45,3 la sută.

In Basarabia, procentul ştiutorilor de carte a fost la 1897 de 14,9 la sută, iar la 1930 de 38,1 la sută. Progresul mediu din câte un deceniu e de 5,7 la sută. In realitate însă progresul a fost realizat îndeosebi sub regimul românesc. In

33 de ani populaţia ştiutoare de carte a Basarabiei s'a dublat, în vreme ce populaţia totală a crescut cu 46,6 la sută. Analfabetismul e mare în Moldova de peste Prut, îndeosebi la femei. La 1897 erau ştiutoare de carte dintre basarabencele trecute de 7 ani 11,1 la sută, iar dintre sătence 8,1 la sută. La 1930 ştiau carte dintre basarabeni 38,1 la sută, şi anume: dintre bărbaţii orăşeni 72,3 la sută, dintre femeile orăşence 53,1 la sută, dintre săteni 34,1 la sută, dintre bărbaţii dela ţară 48 la sută, dintre ţărănci 20,6 la sută.

In Bucovina, au ştiut carte la 1910—45,2 la sută, la 1930 65,7 la sută. Progresul decenial e de 10,2 (cel mai mare pe ţară). Ştiau carte la 1930 — 72,2 la sută dintre bărbaţii de peste 7 ani, 59,7 la sută dintre femei, 67,1 la sută dintre bărbaţii dela ţară, 53,2 la sută dintre femeile dela ţară, 84,8 la sută dintre bărbaţii orăşeni şi 76,1 la sută dintre femeile orăşence.

In Ardeal, (cu Banatul, Crişana şi părţile ungurene), procentul ştiutorilor de carte a fost la 1930 de 67 la sută. Comparaţia cu situaţia numărătorile anteriore nu se poate face decât la Ardealul propriu-zis, din pricină că din celelalte judeţe nu a revenit României decât o parte. In Ardealul propriu-zis procentele au fost: la 1900—41,5 la sută, la 1910 —50,5 la sută, la 1930—68,3 la sută. La 1920 procentul a fost în jurul a 55 la sută, deci s'a realizat sub regimul românesc un progres considerabil. Au ştiut carte la 1930 în Ardealul propriu-zis 73,8 la sută dintre bărbaţii de peste 7 ani, 62,9 la sută dintre femei, 64,2 la sută dintre săteni, 70,4 la sută dintre bărbaţii dela ţară, 58,1 dintre femeile dela ţară, 88 la sută dintre orăşeni, 90 la sută dintre bărbaţii orăşeni şi 86 la sută dintre femeile orăşence.

In Banat proporţiile au fost (la 1930): 72 la sută ştiutori de carte (cel mai mare procent pe ţară), dintre cari: 80,1 la sută la bărbaţi, 64,6 la sută la femei, 68,5 la sută în mediul rural, 77,7 la sută la bărbaţii dela ţară, 59,9 la sută la femeile dela ţară, 90,7 la sută la bărbaţi din oraşe şi 84,2 la sută la femeile din oraşe. Banatul bate astfel recordul la absolut toate cotegoriile.

In Crişana şi părţile ungurene procentele au fost (la

1930): totalul ştiutorilor de carte 61,5 la sută, dintre cari la bărbaţi 67,8 la sută, la femei 55,4 la sută, la bărbaţi dela ţară 62,4 la sută, la femeile dela ţară 47,7 la sută, la bărbaţii orăşeni 88 la sută, la femeile orăşence 83,8 la sută.

* * *

Pe judeţe se remarcă următoarele situaţii (la 1930):

In Gorj ştiu carte 72,8 la sută dintre bărbaţi şi numai 28,3 la sută dintre femei, în vreme ce în jud. Trei scaune ştiu carte 86,4 la sută dintre bărbaţi şi 82,2 la sută dintre femei.

Procentul cel mai mare de ştiutori de carte îl are Braşovul cu 86,9 la sută, apoi Sibiul cu 85,2 la sută, Odorheiul cu 85 la sută, Trei scaune cu 84,2 la sută şi Târnava-Mare cu 83.7 la sută. In afară de acestea, mai au procente de peste 80 la sută la rubrica bărbaţilor ştiutori de carte: jud. Brăila cu 81 la sută, Ilfov 80,8 la sută, Covurlui 81.4 la sută, Ciuc 80,4 la sută, Făgăraş 86,7 la sută şi Timiş 85 la sută.

In Basarabia şi în Oltenia procentul femeilor ştiutoare de carte e peste tot sub 50 la sută. Cele mai multe ştiutoare de carte sunt în jud. Braşov (84,1 la sută), Timiş (75,3 la sută), Câmpulung din Bucovina (67,2 la sută), Arad (61,9 la sută), Ilfov, inclusiv Bucureşti (58,7 la sută), Covurlui (58,3 la sută), Constanţa (31,2 la sută). Procentele cele mai mici sunt în jud. Hotin (16,6 la sută), Orhei (17,8 la sută) şi Vlaşca (19,3 la sută).

Judeţul Braşov, care are cel mai mare procent de ştiutori de carte, are această situaţie de dinainte de unire. Proporţia mare a ştiutorilor de carte din Odorhei şi Trei-Scaune se datoreşte eforturilor de sub regimul românesc.

* * *

Din cei 8.213.592 ştiutori de carte, 85,1 la sută au numai instrucţie primară (complectă sau incomplectă).

Numărul bărbaţilor cu şcoală secundară e de 367.727, iar al femeilor de 337.381.

2,3 la sută din ştiutorii de carte n'au şcoala primară. Sunt însă regiuni, unde proporţia celor cu instrucţia extraşcolară este considerabilă: *in Basarabia 9,3 la sută din to-*

talul ştiutorilor de carte, în jud. Bălţi 17,2 la sută, în jud. Hotin 15,5 la sută, în jud. Soroca 12, la sută.

Instrucţie secundară au 19,5 dintre ştiutorii de carte dela oraşe şi 4 la sută din cei dela ţară, iar pe profesorii : 8,3 la sută la cei din industrie, 15,8 la sută cei din comerţ şi 18 la sută cei din alte profesiuni.

Instrucţie superioară au 2,2 la sută dintre ştiutori de carte şi anume 0,1 la sută dintre femeile dela ţară şi 2,1 la sută dintre cele dela oraşe.

* * *

După statistica Societăţii Naţiunilor, România e în privinţa ştiutorilor de carte în locul al 10-lea, cu 57 la sută. Procentele celorlalte ţări sunt: Franţa (1926) 94,1 la sută Cehoslovacia (1921) 92,6 la sută; Belgia (1920) 92,5 la sută Estonia (1922) 89,2 la sută; Ungaria (1920) după anuarul statistic mag. din 1932) 84,8 la sută; Letonia (1930) 81,2 la sută Italia (1921) 73,2 la sută; Polonia (1921) 67,3 la sută; Lituania (1923) 67,3 la sută; Bulgaria (1926) 60,3 la sută; România (1930) 57 la sută; Spania (1920) 57 la sută; Grecia (1928) 56,7 la sută; Rusia (1926) 51,3 la sută; Portugalia (1920) 34,8 la sută.

In statistica aceasta România este destul de înapoiată. D-l dr. Manuilă încheie însă cu speranţa că „cifrele pe cari le vom obţine la recensământul viitor (1940) şi la cele următoare, vor arăta o rapidă evadare a României dela limita de analfabetism la care ne condamnă cifrele din 1930".

M.

* * *

Fişa individuală şcolară, de *N. Dragomir* prof. de pedagogie la şc. normală de învăţători Chişinău, ediţie nouă. E un tip de fişă specială pentru elevii de curs primar, care e accesibilă şi celor ce nu au posibilitate să o întocmească prin metode ştiinţifice. Poate fi întreţinută şi prin metoda ştiinţifică (teste, aparate, etc.) şi prin metoda empirică (observaţie şi înţelegere).

Noutatea acestei fişe stă în afară de claritatea ei, şi în introducerea referinţelor pedagogice asupra copilului (ceea ce o face să fie în adevăr şi pedagogică); apoi remarcăm întoc-

mirea unui formular de profil paralel (psiho-corporal şi pedagogic), ceea ce dă posibilitate învăţătorului să-şi institue un autocontrol instructiv-educativ şi metodic.

E scrisă pe hârtie velină de formatul revistei noastre şi executată în condiţii technice atrăgătoare. Costul e de 7 lei şi se poate procura numai dela Şc. de Aplicaţie „Cultura", Chişinău, care o şi editează.

O recomandăm călduros colegilor ca fiind de un real folos

Z. Z.

* * *

O operă monumentală. *Marele cărturar, care este d-l prof. N. Iorga scrie, în vremea aceasta, o istorie a ţării şi a poporului nostru, — lucrare concepută pe proporţii grandioase.*

Dominând, cu o temeinică siguranţă, tot ceeace este informaţie şi isvor istoric, ilustrul profesor român, va face să apară o operă de nedesminţite temeiuri documentare.

Nenumărate sunt cărţile savantului nostru şi fiecare dintre ele semnifică o valoare bine definită.

Opera ce ni se anunţă are, însă, asupra celor precedente câteva privilegii de mare însemnătate: este, cum am spus, realizată în plan monumental şi este concepută într'o vreme când eminentul ei autor a ajuns, printr'o laborioasă şi îndelungă viaţă de cărturar, la o mare bogăţie de date şi la o amplă viziune spirituală.

Noua dăruire, pe care d. prof. N. Iorga o aduce patrimoniului de valori ale culturii neamului este, aşa dar, de o importanţă covârşitoare.

Faptul că această monumentală Istorie a Românilor va apare în redacţiune franceză, va înlesni cunoaşterea ei, atâtor istorici şi cărturari străini, — ceeace vine să adaoge cărţii, prin marele serviciu adus ţării şi poporului nostru, încă o luminoasă valoare.

M.

* * *

Iohann Heinrich Pestalozzi — *Educaţia poporului* — principiile *şi metoda de* Natalia Dăscălescu — *Chişinău 1936, Tiparul moldovenesc 97 pag. preţul 30 lei.*

La 20 Ianuarie 1937, se împlinesc 191 de ani dela naşterea marelui pedagog al omenirei *Iohann Heinrich Pestalozzi*, educatorul, pe al cărui monument posterit-tea a înrustat cu litere de aur următoare cuvinte pline de adânc-ă admir ţie: *„Părintelui nostru Pestalozzi, mântuitor al săracilor, predi-*

cator al poporului, tată al orfanilor, educator al omenirei, om, creştin, cetăţean. Totul pentru alţii, nimic pentru sine"...

Apariţia cărţii D-nei *Natalia Dăscălescu*, e o glorificare şi un omagiu adus acestui mare pedagog.

Bine sistematizată, cartea e accesibilă şi de un mare folos pentru învăţători. D-sa s'a străduit şi ne-a dat o lucrare sintetică asupra *omului* şi *operei* — din care se poate uşor desprinde *principiile* şi *metodele* de educaţie preconizate şi consfinţite de pedagogul elveţian, care prin avântul jertfei închinată *copilului* şi *omenirei*, nu mai este al unei singure ţări, ci al lumii întregi.

Personalitatea educatorului şi configuraţia morală a *şcoalei* ca mijloace de înălţare a *omului* către *umanitate*, se degajă ca o mireasmă întăritoare din descrierea vieţii lui Pestalozzi; descriere făcută cu atâta măestrie, fără acel balast de cuvinte la întâmplare, de către D-na N. Dăscălescu; lucrarea d-sale este o frumoasă contribuţie la istoria pedagogiei. Este drept că s'a scris mult despre opera lui *Pestalozzi*, dar ea rămâne încă pentru multă vreme deschisă *studiilor* serioase, spre o mai precisă fixare a principiilor şi metodelor stabilite de acest mare apostol al şcoalei.

La noi, opera lui *Pestalozzi*, e oricând actuală, dat fiind necesitatea unei integrale educaţii a poporului nostru în deplină formaţie spirituală şi *unificare*.

Fie ca această carte, să contribue la adâncirea studiilor asupra operei *Educatorului dela Stanz*, şi mai cu seamă, la o mai largă aplicare a *principiilor* şi metodelor enunţate de el.

Să învăţăm dela *Pestalozzi* a ne *iubi* misiunea şi copiii pe care-i cultivăm, aşa cum i-a iubit el, în avântul său, în munca şi jertfa spre o omenire mai bună, mai fericită şi mai curată în gând şi fapte.

N. O.

* * *

Un mare Atlas linguistic român. In curând va apărea marele Atlas Linguistic Român, la care filologul Sextil Puşcariu, ajutat de câţiva preţuiţi colaboratori, a lucrat de mai bine de opt ani. Atlasul va cuprinde peste 7000 de cuvinte şi este singura lucrare monumentală linguistică, care cuprinde toate cuvintele româneşti în uz, ori dispărute, din toate aşezările româneşti şi de aiurea

Cei ce abonează atlasul, se bucură de o reducere de 40% plătind un volum cu 45.000 lei. (Lucrarea întreagă va avea 10 volume şi va fi terminată numai peste câţiva ani).

Celor ce nu-şi pot procura această operă monumentală, li se recomandă *Micul Atlas Linguistic Român*, care redă răspândirea cuvintelor pe hărţi sintetic colorate de format mic. Aceasta va costa 1500 lei de volum (200—250 hărţi).

Doritorii se vor adresa Muzeului Limbei Române din Cluj, str. Elisabeta, 23, dela care vor putea cere şi prospectul bogat ilustrat.

M.

Revista revistelor

„**Şcoala Bănăţeană**“ Nr. 5. An XVII, publică o conferinţă foarte interesantă a d-lui dr. *Caius Râmneaţu*, tratând subiectul „*Criza de ideal, criza morală, criza de autoritate*“, în care conferenţiarul tratează cu mult curaj şi sinceritate diferite probleme de ordin politic social şi economic. Un deosebit interes prezintă pentru noi descrierea ce-o face acest inimos român bănăţean stărilor de sărăcie şi mizerie în care se sbate Basarabia.

„Prin capriciile naturii — spune d-l Râmneaţu — şi lipsa de interes din partea autorităţilor, Basarabia a devenit cerşetoare, milogindu-se pentru a nu pieri de foame. Micile ajutoare ce i s'au dat constitue o adevărată ruşine pentru că ele reduc viaţa şi posibilităţile de rezistenţă ale acelei provincii, numai la sumele de bani ce i s'au dat. Basarabia trebue să fie un câmp vast de lucrări publice, un şantier în care să se fi dat de lucru tuturor braţelor şi intelectualilor, pentru ca să fi ridicat o adevărată cetate rezistentă de care ţara are nevoie dinspre Rusia Sovietică.

„Cei 3 milioane de basarabeni — încheie conferenţiarul, după ce descrie toate nevoile provinciei noastre — reprezintă şi cantitativ şi calitativ o verigă puternică a naţiunii româneşti, care şi-a meritat libertatea, pentru ca să trăiască în demnitate şi prosperitate“.

* * *

„**Bugeacul**“ revistă literară-culturală apare la Bolgrad, sub direcţia d-lui Dragomir Petrescu. Animată de penele talentate ale tinerilor scriitori *Vl. Cavarnali* şi *Th. Nencev*, această publicaţiune prezintă un deosebit interes pentru acei ce se ocupă de frământările spirituale şi literare ale tineretului basarabean. Are o directivă ideologică sănătoasă. Publica material serios şi bine selecţionat.

Pentru Sudul Basarabiei, cu o populaţie mai mult minoritară, „*Bugeacul*“, aşa cum apare, este un puternic focar de cultură românească. Îi dorim propăşire şi succes pe ogorul spinos al scrisului.

* * *

„**Speranţa**“ Nr. 9. An. III. Februarie 1937. Orheiu. Apare în condiţiuni tehnice şi redacţionale mult mai îngrijite. Pentru noi aceasta este o bucurie care ne face să credem că numărul următor va fi şi mai bun. Ca să fie o revistă aşa cum merită s'o aibă dăscălimea Orheiană. Cu bine deci şi înainte!

* * *

„**Orientări**“ revistă de studii, critică şi literatură. Moineşti jud. Bacău. D-l *C. R. Crişan* directorul revistei, continuă interesantul său articol despre „*Forţele Culturii*“. Capitolul „Moralitatea Artei“ e foarte temeinic

documentat. N'ar fi rău să fie aprofundat de literaţii noştri moderniști, mai ales acei începători, cari cred că literatura şi poezie este o piaţă de debuşeu a instinctelor şi patimelor omeneşti, chiar şi celor mai animalice şi mai josnice.

„Arta e morală — spune autorul — nu pentrucă vrea şi caută artistul aceasta. Ci pentrucă asta este condiţia existenţei ei. Ceia ce este imoral prin tendinţă sau imoral prin creaţie (suflet) nu intră în artă".

* * *

„Ramuri" Ianuarie 1937. In *„Către cititori"* d. C. E. Făgeţel expune greutăţile ce le-a întâmpinat în trecut, le întâmpină şi astăzi apariţia meritoasei reviste Craiovene. Intriga şi invidia, aceste două capuşe ale răutăţii umane omoară multe începuturi şi multe iniţiative bune în ţara noastră. Noroc că mai sunt încă oameni cari rezistă D-l C. E Făgeţel e unul dintre aceştia. Ii dorim succes şi deplină biruinţă.

La cronică d-l *T. Păunescu Ulmu* tratează „Poezia şi spiritul critic". Reproducem rândurile de mai jos, pe care le găsim foarte folositoare acelora ce se preocupă de literatură şi în special poezie:

„Foarte des se vântură ineptia că poezia este o izbucnire de năvalnică libertate, o ţişnire vulcanică de daruri coborîte peste insul ales, cu hârzobul din cer — o frenetică dezlănţuire a celor mai spontane şi primare elemente, în divorţ crâncen cu orice fond genera', ancestral sau cultural.

„După această găunoasă şi întârziat — romantică teorie, poetul ar fi un fel de vietate sacră, hrănită cu raze de lună şi parfum de crini, şi în ceartă permanentă cu efortul, cu inocularea fecundă a cerebralităţii cu sbuciumul şlefuitorului sau căutătorului.

„De aice cele două ramuri de poezie stearpă inexistentă. Una banală sentimentală şi de o stereotipă planitudine, producţie comună şi ştearsă a tradiţionalismului obtuz înţeles şi exploatat comod în şabloane înţepenite şi uscate — altă impertinentă şi urlătoare, manifestare voluntar trăznită sau neserioasă a aşa zisului modernism de avantgardă, manifestare care oferă adesea un simplu material humoristic sau compatibil cu interesantele experienţe ale unei clinici...

„In amândouă cazurile — lipsa spiritului critic este evidentă. Spiritul critic acidulat şi ascuţit — forţa care despică haosul, îndepărtează zgura, mlădiază şi patinează contururile, smulge şi păstrează ce este mai fin şi mai de gust şi pune la îndemâna creatorului, în intimitatea lui roditoare, tot ce cultura şi viaţa posedă mai prielnic şi bogat pentru creaţie.

„Spiritul critic călăuzeşte şi limpezeşte clocotul şi efervescenţa iniţială, în linii şi cristale de o puritate care numai ea formează încântarea unică a marei arte.

„Toţi autenticii creatori — au trăit în intensă legătură cu acest spirit critic şi cu o vastă intelectualitate. Şi Goethe şi Baudelaire şi Eminescu — ne-o dovedesc cu preocupările lor, cu atâtea însemnări zilnice, articole sau cronici publicate de ei înşeşi, sau discuţii şi convorbiri reproduse de alţii. Şi de aceia — sânt ceiace sânt"!

* * *

Progres şi cultură Revista asociaţiei învăţătorilor din jud. Mureş. No. 2—3. Februarie Martie 1937, apare cu un bogat sumar cuprinzând articole serioase şi bine concepute. Este una dintre revistele cele mai bune din ţară. Meritul celor ce muncesc la ea este şi mai demn de laudă, dacă ne gândim ca slava şi tiparul românesc întâmpină în Tg. Mureş, cotropit de minoritari, greutăţi pe cari mulţi dintre noi nici nu le cunosc. **V. N.**

* * *

„Sănătatea". Numărul de Februarie care încheie al 36-lea an de existenţă a atât de folositoarei şi interesantei reviste „Sănătatea" de sub conducerea doctorului Sigmand Sigma, conţine tabla de materii a anului 1936 în care se poate cerceta, vedea valoarea acestei neîntrecute reviste de popularizare medicală, care nu ar trebui să lipsească din nici o casă, din nici o bibliotecă.

Dintre cele 50 studii din acest număr, spicuim numai următoarele titluri „Starea sanitară a copiilor de la sate", „Cum putem evita accidentele grave produse din injecţiile cu neosalvarsan", „Primejdia muncilor", „Viermii intestinali la copii", „Combaterea constipaţiei", „Rolul gâtului în sănătatea omului", „Evitarea cancerului", etc.

* * *

„Şcoala şi viaţa". No, 4-5-6. Anul VII. — Bucureşti — pe lunile Sept.—Oct.—Noembrie 1936, — organ al asociaţiei generale a învăţătorilor din România. Continuă să publice — problema „Evoluţiei limbajului la copil" de ***Mircea Biji***, despre „Biblioteci de copii" — ***sau mai bine zis*** biblioteci pentru copii — de ***Ileana Zara***, „Câteva jocuri în aer liber" pentru „lumea copiilor" — de ***Constanţa Iliescu***: — este o binevenită contribuţie la materialul educativ atât de neglijat la noi. Articolul e traducere din ***„Education"*** — revistă pedagogică franceză.

Urmează apoi „Desbaterile Congresului Asociaţiei Generale" ţinut la Cernăuţi, în zilele de 6 — 7 Sept. 1936, în care sunt redate toate eforturile şi credinţele în marea luptă pentru revendicarea drepturilor noastre. In aceste 109 pag. fiecare poate vedea problemele ce s'au pus şi dezideratele ce s'au formulat. „Presa şi congresul nostru" de Iordan I. Tacu şi ***Cronica;*** Buletinul profesional, cărţi şi reviste, — vin să completeze acest număr al revistei „Şcoala şi viaţa" — care sub raportul technic şi estetic ar putea fi ***„mai bine"***, dat fiind mijloacele ce le poate avea o asemenea publicaţie la Bucureşti.

* * *

„Economia" — revistă periodică, anul I, No. 2, Decembrie 1936, editată de Cassa Naţională de Economii şi Cecuri poştale — Bucureşti — se distribue gratuit directorilor de şcoli, de directorul general al Casei Naţionale de economie şi cecuri poştale. — Cu un deosebit material bine selecţionat cu scop educativ şi de propagandă, această revistă împlineşte un mare gol, întrucât duce în satele depărtate ale ţării româneşti acel spirit de ***prevedere*** şi ***bună stare*** — ce se chiamă cu un cuvânt: ***Economie***. Ea tinde să devină, prin informaţiile ***ştiinţifice*** şi prin ştirile ce dă în vileag, o tribună dela care să pornească îndemnul la chiverniseală şi ***asistenţă*** sau mai bine la ***auto-asistenţă*** materială. Deaceea, noi salutăm apariţia ei

și-i urăm ca sfaturile practice pe care le dă referitor la creearea caselor de economii școlare să găsească un ecou puternic în rândurile corpului didactic.

* * *

„Revista de Pedagogie". — *organ al Institutului și seminarului pedagogic universitar* Cernăuți, *strada Spiru Haret 2 — Caetul IV -anul VI, Decembrie 1936.*

Neobositul pedagog C. Narly — *în acest număr ne dă un studiu foarte interesant asupra „Destinului Omului", în care este de părere a se înlocui termenul de* „destin" *cu acel de* „chemare"; — „Ideile lui Montaigne" *asupra realității omenești de* Florea Niculescu, *doctor în filozofie; Introducere la filozofia lui* Kant *de* I. Petrovici; *„Plan de lecție de limba latină" de* Prof. Gr. Rațiu.— La revista documentară: *D-l S. Găină — ne prezintă: Dialectica procesului paideutic* — „marginalia" *la cartea lui* Herman Nohl. Actualități *„Universitatea „Regele Carol II" din Cernăuți în anul școlar 1935—1936— și la* Școala primară: *„Viața preșcolară a copilului" de* Florian Stănică.

„Cărți și reviste": — *Cronică etc.*

Cu studii bine susținute și cu bogat material bibliografic informativ, Revista de pedagogie — *dela Cernăuți, se situează în fruntea publicațiilor pedagogice din țara noastră.*

* * *

„Cercetașul" — organ oficial al cercetașilor României No. 11, 1936, București, str. Hoga No. 3. Acest număr e închinat sărbătorilor de iarnă, cu un apel adresat cercetașilor: de-a ajuta pe cei nevoiași și obijduți ai soartei. Preotul M. S. Diaconescu semnează articolul — *Cercetășia și Biserica;* Prof. A. S. Goia— publică o dare de seamă asupra contribuției cercetașilor în slujba ridicării satelor românești alături de echipele regale studențești, etc.

Pe lângă acest număr, revista *Cercetașul,* — a mai editat încă un număr special închinat Cercetășiei Poloneze, bogat ilustrat cu scene din viața cercetașilor poloni și a Poloniei.

* * *

„O. E. T. R." — Buletin No. 7—9, — pe Octombrie—Decembrie 1936. Acest buletin, ne prezintă, pe lângă articole în legătură cu noul crez al educației tineretului român, frumoase imagini din viața M. S. Regelui și Măriei Sale Voevodului Mihai; în acest număr avem „Cuvântarea M. S. Regelui cu ocazia inaugurării Arcului de Triumf în ziua întregirei"; „De ziua M. S. Regelui Carol II" de *General I. Manolescu;* „Din viața străjerească și Cercetășească a Vlăstarului Regesc" de Maior Adjutant Teofil Sidorovici. „Ziua întregirii" de *D-r C. Angelescu.* — Ministrul Educației Naționale — conferință la *Radio* — este o documentare precisă asupra *străjerismului, instituție* de consolidare a Neamului nostru întregit. Eminentul bărbat de stat D-l Ministru, își încheie acest cuvânt adresat tineretului român, cu următoarele principii și porunci:

„Iubiți-vă străjeri, pământul țării;

„Iubiți-vă neamul;

„Iubiți-vă, străjeri, legea străbună;

„Iubiți-vă, străjeri, datina românească;

„Iubiţi-vă străjeri, ***limba, steagul*** şi pe ***Regele Ţării,*** pe Marele Străjer".

Buletinul al O. E. T. R-ului devine din ce în ce o publicaţie pedagogică de mare însemnătate educativă şi merită să fie cercetat.

N. O.

Ochirea ziarelor

Povestea învăţătorilor. Sub acest titlu ziarul „Epoca" publică următorul articol:

Un prieten ne povesteşte: cazul unui învăţător care s'a devotat şcolii, hotărît să nu facă nici un fel de politică. Intâmplător omul avea şi o situaţie materială mai bună şi nu era nevoit să caute în vre-un fel complectarea salariului servit de ministerul educaţiei naţionale.

Şcoala, şi numai şcoala,—s'ar putea mai de laudă titlu pentru un învăţător, şi mai valabile îndreptăţiri la elogioasa apreciere a superiorilor lui?

Pe teren însă, lucrurile sânt ceva mai complicate. Electorii partidelor se apropie, dulcegi şi prevenitori, de învăţătorul încă necolorat politiceşte. Il vrea fiecare pentru organizaţia sa.

Zadarnic le spune omul că el nu face şi nu vrea să facă nici un fel de politică. Nu-l cred. O vreme îl hărţuesc cu repetarea politicoasă a propunerilor ademenitoare. Pe urmă încep privirile piezişe şi suspectările: „s'a dat cu ceilalţi". Şi cum odată cu această suspectare partidul de la cârma pune în mişcare maşina administrativă, ceeace înseamnă tot felul de mizerii din partea autorităţilor locale şi judeţene, plus ceva cam dese inspecţii ale revizorilor şi chiar ale altora mai mari din ministerul educaţiei naţionale,—celorlalţi, electorilor opozanţi le rămâne speranţa că totuşi omul va fi al lor. „Nu se poate, are simpatii pentru noi, dar nu vrea să se pronunţe încă".

Pe urmă, când se schimbă guvernul, povestea se repetă. Iar propuneri, iar stăruinţe şi iar suspectare. Şi din nou cortegiul micilor şi marilor mizerii.

Impotriva unui biet învăţător posibilităţile autorităţii sânt nesfârşite. Şcoala poate fi lăsată fără lemne. Salariul poate fi plătit şi mai târziu. D-l revizor poate constata oricând insuficienţe pedagogice. Indemnuri spuse la o şezătoare pot fi răstălmăcite într'un fel care atrage dojana superiorilor. Rapoartele privind cele mai urgente nevoi ale şcolii pot rămâne în cartoanele primăriei ori ale revizoratului.

Dar să nu încercăm înşirarea tuturor mizeriilor posibile. Inventivitatea domnilor electori supăraţi este nesfârşită. Ei nu nesocotesc nici un amănunt, dela ceeace poate răni susceptibilitatea şi demnitatea, până la ceeace încurcă chiar predarea lecţiilor.

Să zicem că omul nostru, cu puţină stare de acasă, rezistă. Dar ce pot face ceilalţi, imensa masă a tinerilor învăţători trimişi la sate, cum spunea zilele acestea chiar ministrul educaţiei naţionale, cu salarii de mizerie?

Cum să se descurce aceştia, cum să reziste ei pe linia hotărîrii de a nu

face de loc politică, devotându-se numai învăţământului, cum să lupte cu sutele de beţe în roate aruncate de inventivitatea electorilor ?

Săraci şi fără nici un sprijin, li se ucide dela început entuziasmul. Frumoasa flacără de idealism a pornirii la luptă, se stinge şi visurile curate dezmierdate cu drag se evaporează.

Aceasta e povestea învăţătorilor. Şi îi voim, totuşi, apostoli ai satelor!

Vor fi odată, — în ziua când nu va mai fi distribuită pe toate drumurile, în pilule frumoase şi parfumate, otrava politicianismului.

* * *

Preoţii şi învăţătorii în politică. Sub acest titlu d. inspector general şcolar *N. D. Petrescu-Zoiţa*, publică în ziarul „Epoca" din 9 Martie a. c. un articol din care extragem următoarele rânduri:

La ordinea zilei este iarăşi „amestecul preoţilor şi învăţătorilor în politică". Părerile sunt împărţite: unii pentru, alţii contra!

Dela început mă declar „pentru". Insă pentru politica cea bună şi adevărată, care însemnează a te ocupa de afacerile statului, a lucra în interesul binelui obştesc. Cine, oare, sunt mai în măsură şi mai îndreptăţiţi în lumea satelor, să poarte grija binelui obştesc, să lucreze pentru ea, decât preoţii şi învăţătorii?! Să lăsăm grija acestui bine obştesc pe seama cârciumarilor, bătăuşilor şi surtucarilor satelor?

Ar fi o mare greşală! Din nefericire, cu totul altfel este înţeleasă politica la noi, — mai ales în lumea satelor!

Face omul politică în vederea pricopselei, căpătuelei lui şi „a lor lui".

„Ai noştri", „venim la putere", „vă arătăm noi vouă", „o să intri în gaură de şarpe", ...iată atâtea şi atâţea soiuri de preocupări ale acelora cari fac politică de căpătuială şi de răzbunare!

Creiarea unei situaţii personale, postul în bugetul Statului, „ciolanul" şi feluritele afaceri sunt iarăşi preocupările celor mai mulţi politiciani.

Dacă această politică, de răzbunare şi de căpătuială, urmează a fi făcută de către preoţi şi învăţători, — atunci, mai bine lipsă! Preoţii să rămână numai slujitorii altarului, iar învăţătorii numai slujitorii catedrelor lor!

Dacă însă, cum am spus, politică însemnează grija şi participarea spre binele obştesc, — atunci preoţii şi învăţătorii au datoria să facă politică.

Inapoi spre şcoală şi biserică, fraţi învăţători şi stimaţi preoţi! — că de nu.... vai de noi şi de păcatele noastre! Politică, râvnitoare spre binele obştesc — da! — Politicianism injositor şi slugarnic nu! Preoţii şi învăţătorii să părăsească politicianismul, îmbrăţişând „binele obştesc"!!

* * *

O lege cu caracter personal şi politic. „Pagina învăţătorului", „Curentul" din 5 Martie a. c. publică:

S'a depus la Cameră — din iniţiativă parlamentară — o lege pentru unele modificări în organizarea ministerului Educaţiei Naţionale.

Este o lege cu caracter personal şi politic, menită să politicianizeze şi mai tare ministerul decât este astăzi.

Ca să se vadă cât e de îndreptăţită afirmaţia de mai sus, să cităm din proectul de lege în chestie, art. 180:

„Se ratifică numirile persoanelor fixate după 15/XI/1933 prin delegaţie ori Decret Regal, în controlul învăţământului ca inspectori ori inspectori generali. Cei cari, dintre aceştia, au 3 ani de funcţionare în serviciul de control sau în administraţia centrală a ministerului la promulgarea legii pentru ratificarea de către corpurile legiuitoare a Decretului Lege de faţă, vor fi confirmaţi inamovibili în posturile ce ocupă, pe baza actelor doveditoare de împlinirea acestui stagiu".

Deci, să fie făcuţi inamovibili toţi domnii recomandaţi de club şi aruncaţi deodată chiar la rangul de inspectori generali.

Este un adevărat atentat la viaţa şcoalei.

Dar ce cutezanţă nu-şi permit în această ţară unii agenţi politici ajunşi ei să hotărască de soarta legilor şi a instituţiilor Statului!

* * *

S'au mai primit la redacţie următoarele reviste şi ziare:

„Gândirea" Bucureşti; „Farul Căminului" Bucureşti; „Şcoala Albei" Alba Iulia; „Vatra" Năsăud; „Convorbiri literare" Bucureşti; „Şcoala Vre-

mei" Arad; „Căminul școlii" Galați; „Freamătul literar" Siret-Bucovina, „Revista cursurilor și conferințelor" București; „Învățătorul" R. Vâlcea; „Duh nou" Bârlad; „Ghiocei" Focșani: „Revista de filozofie" București; „Pentru inima copiilor" București; „Progres și cultură" Tg. Mureș; Învățătorimea vasluiană" Vaslui; „Agricultura Nouă" Cluj; „Sociologia românească" București; „Gândul Vremii" Iași; „Viața Basarabiei" Chișinău; „Învățătorul bănățean" T. Severin; „Isvorașul" T. Severin; „Pagini Literare" Turda; „Ogorul Școalei" Turda; „Școala Prahovei" Ploești; „Preocupări literare" București; „Cetatea Albă"; „Tribuna Tinerimii" Chișinău; „Voința școalei" Cernăuți; „Gazeta Transilvaniei" Brașov; „Gorjanul" Tg. Jiu; „Semănătorul" Caliacra; „Graiul nostru" Tighina; „Progresul" București; „Graiul satelor" Cahul; „Albina" București; „Cuvânt Moldovenesc" Chișinău; „Universul" București; „Cuvântul învățătorilor" București.

Păreri despre revista noastră

Revista **„Pentru inima copiilor"** *de sub direcția cunoscutului pedagog dl. profesor* **I. Nisipeanu**, *inserează în No. 9—10, următoarele cuvinte de apreciere asupra revistei noastre :*

„Iată o revistă cu care se pot mândri nu numai învățătorii din jud. Lăpușna, al căror organ de publicistică este, dar chiar învățătorii din întreaga țară. Și pe drept cuvânt. Nu știi ce să admiri mai mult: execuția tehnică admirabilă, sau conținutul dens, variat și plin de rod.

Pulsează aci mult entuziasm, datorit unor suflete dornice de muncă inzestrate cu pricepere și înțelegere. Roboteşte aci cu multă seriozitate și competință, un condei care promite mult: dl. Vl. M. Neaga.

Din numărul pe Dec. reținem: **„Pace pre pământ"** *de dl.* **Vl. M. Neaga**; **„Despre educația religioasă"** *de d. V.* **Harea**; *„Corectarea defectelor de limbagiu" de* **D. Gane**; *„Muzeul științific" de d. N.* **Moroșanu** *etc. Bogate de nerv, înțelegere și obiectivitate toate recenziile cărților și revistelor.*

In cap. „Cronica" se incrustează pe râboj: **„Insemnări și polemici"**, **„Caietul școalei"**, **„Cronica culturală"**, **„Viața satelor"**, **„Știri și fapte"**, *tot atâtea viabile capitole susținute cu virtuozitate*

Toată prețuirea noastră pe această cale și un buchet de laude pentru redactori.

* * *

„Voința școalei". Foaia învățătorilor din Bucovina No. 3—4 din 10 Februarie 1937:

„Școala Basarabeană, anul IV, Nr. 10, Decembrie 1936—Chișinău. Numărul acesta apare în condițiuni superioare atât ca execuție tehnică—hârtie, tipar, clișee — cât și ca redactare. Cuprinde tot ce trebue să miște viața

învăţătorului, intelectualului român în acest timp şi în acest anotimp. Incepe putul închinat Naşterii Mântuitorului cu clişee de artă ne introduce într'o atm sferă de profundă religiositate. Urmează un foarte documentat articol închinat Unirii — 1 Decemvrie — apoi studii în interesul profesiunii noastre de educatori şi învăţători, cel mai remarcabil „Despre educaţia religioasă a copiilor" în marginea unei scrisori a lui L. N. Tolstoi, articol scris de prof. V. Harea. Sumarul mai cuprinde preocupări de ordin administrativ-şcolar de învăţământ, de realizări învăţătoreşti, chiar şi poezii şi o frumoasă fabulă. In fine un necrolog cu prilejul trecerii din viaţă a inst. Felicia C. Holban.

Revista mai cuprinde buletinul profesional, apoi la rubrica de cărţi şi reviste, foarte judicioase recenzii despre opere importante proaspăt apărute şi revista revistelor.

Nu mai puţin preţioasă este „Cronica" cuprinzând însemnări, polemici şi înregistrări de interes şcolar, literar şi cultural.

Revista aceasta trebue să fie un titlu de mândrie al învăţătorilor din Lăpuşna".

* * *

Ziarul săptămânal **„Tribuna Tinerimii"** ce apare în localitate publică în No. 12 din 15 Ianuarie 1937 următoarea recenzie:

„Şcoala Basarabeană". An. IV. No. 10 Decembrie 1936. Este, dacă nu cea mai bună, în orice caz una dintre cele mai bune reviste învăţătoreşti din ţară.

D. VI. M. Neaga semnează un foarte bun articol de Crăciun. Colaborează I. Iz âşescu, C. Rădulescu-Motru, V. Harea, N. Moroşanu, D. Gane I. Bădărău şi alţii.

Revista mai cuprinde pe lângă acestea şi un vast material didactic. Problemele şcolare sunt discutate cu râvnă, obiectivitate şi entuziasm.

Condiţiunile technice sunt minunate. Considerăm revista aceasta o intensă şi bine meritată bucurie basarabeană. Ne-a plăcut obiectivitatea cronicei. Şi totuşi, ca încheiere, poezia d. N. F. Costenco ar fi putut să lipsească.

* * *

„Vlăstarul" revista Asociaţiei învăţătorilor din Buzău Nr. 1—2 Ianuarie Februarie 1937.

„*Şcoala Basarabeană*" e organul Asociaţiei învăţătorilor din jud. Lăpuşna. Ei bine, când deschizi această revistă parcă răsare soarele. O revistă îngrijită cum puţine sunt în felul acesta, atât ca formă cât şi ca fond".

* * *

„Şcoala Prahovei" Nr. 2. Februarie 1937. „Şcoala Basarabeană" an. V. Nr. 1 1937. „Condiţiunile superioare atât tehnice cât şi aranjarea cu metodă a materia-

lului, face din această revistă una dintre cele mai bune reviste învăţătoreşti. Sumarul, bogat cu articole care interesează viaţa şcolei româneşti, un documentat buletin profesional, situiază revista pe culmi invidiate de oricine".

* * *

„Adevărul" din 5 Ianuarie 1937 — „Şcoala Basarabeană" este o revistă de specialitate, în care însă se strecoară în măsuri moderate şi producţii literare de o reală valoare. Din cuprinsul paginilor se poate vedea un efort lăudabil de a prilejui cititorilor o perspectivă cât mai largă asupra vieţii noastre artistice. O cronică bogată desbate cărţile noui apărute, într'o ţinută demnă şi agreabilă. Revista apare la Chişinău şi este în pragul celui de al cincilea an de apostolat.

* * *

„Adevărul literar" reproduce în întregime din revista noastră folkiorul publicat de d. prof. P. Ştefănucă în No. 7- 8 din 1936.

* * *

Revista **„Semănătorul"** organul învăţătoresc din Caliacra reproduce în No. 12 din 1 Martie 1937 în întregime articolul „Farmacia şcolară" a colegului C. Ionescu-Bradiceşti publicat în No. 1 an. V al revistei noastre.

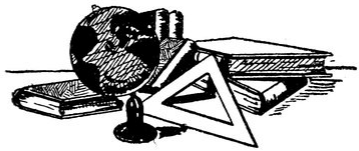

CRONICA

Carnet școlar

D-l prof. G. G. Antonescu despre criza învățământului. *Sâmbătă 6 Februarie a. c. s'a inaugurat le Societatea institutorilor din București ciclul de conferințe pedagogice organizat cu concursul Institutului Pedagogic român.*

A vorbit domnul prof. G. G. Antonescu despre: „Criza învățământului". D-sa și-a început conferința prin a arăta necesitatea organizărei unei serioase îndrumări pedagogice a învățătorilor, cu atât mai mult, cu cât în timpul din urmă s'a proclamat, de către unii, suveranitatea practicei în aprecierea activității învățătorilor. Nu este admisibil, a spus d. prof. G. G. Antonescu ca activitatea unui intelectual să fie condusă numai de rutină sau imitație. Se cere convingere, deci pătrunderea ideologică a scopurilor și mijloacelor educative.

Trecând la tratarea propriu zisă a subiectului conferinței, d. prof. Antonescu, a arătat cum criza învățământului românesc se manifestă printr'o stare de febră ce constă mai ales, din foarte dese transformări, fie în organizarea învățământului, fie a programelor sau metodelor.

Principial, s'ar putea evita o asemenea stare de criză, turburătoare și dăunătoare pentru învățământ, prin introducerea spiritului științific în orice proiect de modificare a structurei sau vieței școlare. Acest spirit științific are, spune d. prof. Antonescu, două note mai caracteristice. Una de natură formală logică, și alta de fond. Condiția referitoare la forma logică impune ca orice alcătuire nouă, în ce privește învățământul, să fie constituită din elemente ce împreună să poată forma o unitate sintetică. A doua condiție, referitoare la fond, presupune să se ție seama de descoperirile și legile bine stabilite în știința educației.

In școala noastră, aceste condițiuni de formă și fond, nu au fost deseori respectate. D. prof. G. G. Antonescu a citat exemple, din legea Haret și dr. Angelescu, când principii bune nu s'au putut aplica sau au fost denaturate de modificări ne logice și ne științifice. După ce s'au mai arătat pericolele ce le prezintă o astfel de stare de agitație pentru bunul mers al învățământului, pericole ce au și început deja să se manifeste pe domeniul intelectual și moral,

s'au arătat măsurile urgente ce trebuiesc luate pentru combaterea crizei şcoalei româneşti şi pentru împiedicarea de accidente în viaţa şcoalei. Aceste măsuri urgente sunt o serioasă centralizare pedagogică; inspectori pregătiţi pedagogiceşte cari să fie şi îndrumători ştiinţifici şi nu numai poliţişti administrativi, manuale didactice bine alcătuite şi o serioasă pregătire a învăţătorilor.

* * *

Necesităţile practice actuale ale şcoalei primare. Sâmbătă 20 Februarie crt., în ciclul conferinţelor pedagogice organizat de Institutul Pedagogic Român, de sub conducerea d-lui prof. univ. G. G. Antonescu, a vorbit în sala de festivităţi a Societăţii Institutorilor, d. inspector şcolar Vasile Cârlogea despre: „Necesităţile practice actuale ale şcoalei primare".

D-sa începe arătând — că preocupările de orientarea învăţământului în direcţia practică ale titularilor Ministerului Educaţiei Naţionale sunt justificate de starea economică din ce în ce mai precară a populaţiei noastre dela sate şi dela oraşe, şi de dragostea părintească sinceră ce o au pentru tineret.

Problema poate fi privită din punct de vedere istoric, din punct de vedere social naţional şi din punct de vedere pedagogic.

Punctul de vedere istoric ne lămureşte dece naţiunea noastră este atrasă mai mult spre plugărie şi funcţionarism. Şcoala trecută nu a fost organizată în vederea îndeletnicirilor practice şi din această cauză pe lângă altele, industria şi comerţul ne-au scăpat aproape din mâini. Sătenii şi orăşanul luptând nesolidari cu industria şi comerţul aproape în întregime în mâini străine şi organizate la maximum, sunt ameninţaţi cu ruina fisiologică.

Pulverisarea loturilor ţărăneşti în 30—40 de ani pune problema unei grabnice organizări a culturii agricole intensive. La oraşe, industria şi comerţul trebuesc românizate. Imperativul categoric social naţional al ceasului de faţă impune şcoalei în general şi şcoalei primare în special, să contribue la această operă. Tineretul nostru, se agită şi fiindcă nu este pregătit în această privinţă; tineretul minoritar, tocmai fiindcă are această pregătre, nu se agită.

Avem o ideologie şcolară, o lege bine gândită, un corp învăţătoresc vrednic. Ne lipseşte însă un cadru şcolar material complect, pentru ca activitatea şcolară a învăţătorilor să se poată desfăşura cu toată rodnicia.

Lipsesc încă multe localuri şcolare. Unele sunt aşezate nepedagogic şi nehigienic. Majoritatea şcoalelor primare n'au grădini şcolare suficiente şi terenuri de experienţă. N'au ateliere, n'au unelte pentru lucrul manual şi pentru practica agricolă. Comitetele şcolare, în actuala lor formă, nu pot satisface aceste mari cerinţe. Veniturile lor sunt extrem de reduse.

Este nevoe de o grabnică ofensivă pentru înzestrarea şcoalei primare cu tot inventarul gospodăresc, necesar spre a se putea aplica principiile şcoalei active integrale după prevederile legii, care a avut în vedere şi latura educaţiei practice în urmărirea scopului care este personalitatea creatoare.

La această ofensivă trebue să participe întregul corp învăţătoresc cu marii dascăli ai neamului în frunte

* * *

Un apel al D-lui prof. C. Rădulescu-Motru. Cercetările de psihologie şi pedagogie experimentală, se fac, înţara noastră, din zi în zi mai necesare. Pe rezultatele lor se reazămă părinţii, educatorii, profesorii, sociologii şi toţi aceia care urmăresc cunoaşterea şi ridicarea poporului nostru. Cercetările au început de câţi-va ani, dar continuarea lor sistematică este stânjenită de o seamă de nevoi. Statul, cu toată bunăvoinţa lui, nu mai poate răspunde totdeauna satisfăcător. Aceasta, nu numai la noi, dar şi în alte ţări, cum este de pildă Italia, unde renumitul psiholog *A. Gemelli,* a organizat, la Milano, un admirabil laborator de cercetări psihologice, din colectă publică. Nouă ne sunt necesare, acum, sute de mii de imprimate, numeroase aparate psihologice şi antropometrice, aparate de filmat, etc. pe lângă nevoia de a susţine cheltuelile de deplasare şi întreţinere a echipelor de lucru, care să execute cercetări în diferite părţi ale ţării, atât la oraş cât şi la sat. Laboratorul de psihologie experimentală al Universităţii din Bucureşti, a început foarte sistematic această activitate, reuşind să ajungă la rezultate extrem de importante; însă, faţă de scopurile pe care şi le propune mijloacele de care dispune sunt cu totul insuficiente. De aceea, apelăm la publicul înţelegător, la toţi aceia care sunt pătrunşi de rostul unor asemenea cercetări, la toţi oamenii de bine care doresc promovarea unei psihologii *româneşti,* la toţi aceia care vor să cunoască însuşirile sufleteşti, aptitudinile şi vocaţia poporului român,— să sprijine activitatea noastră. Orice donaţiune, cât de mică, va fi binevenită. Cu sumele adunate se va împlini o activitate de care vor profita toţi, căci laboratorul înţelege să pună rezultatele la dispoziţia tuturor.

Donaţi pentru cercetările *româneşti* de psihologie! Sumele se trimit direct pe adresa Laboratorului de Psihologie experimentală, strada Edgar Quinet, Universitatea din Bucureşti, cu menţiunea „donaţie pentru Laboratoi". Persoanele şi instituţiile care donează cel puţin două mii lei, sunt considerate „membri donatori ai Societăţii române de cercetări psihologice".

Subscripţia rămâne deschisă până la 1 Iunie 1937.

Profesor C. Rădulescu-Motru

* * *

Expoziţie şcolară în cadrul Congresului pedagogic al Asociaţiei. După cum s'a anunţat, programul congresului pedagogic dela Bucureşti din zilele de 6, 7 şi 8 Mai a. c., cuprinde şi organizarea unei expoziţii şcolare.

Această expoziţie va avea două secţiuni: una pentru

lucrări de copii și alta pentru cărți pentru copii și teatru de copii.

Lucrările de copii vor fi :

I. Desene.

Pentru băeți. a) După o temă dată. b) Cu teme libere.

Tema pentru prima categorie de desene se fixează din aviație și anume: o luptă între avioanele noastre cu cele inamice (desene în culori). Fuga populației. Apărarea cu măști. Ascunsul în adăposturi subterane în păduri. Artileria aeriană.

Desenele din categoria temelor libere trebue să reprezinte o creație personală a copilului.

Pentru localitățile de pe malul Dunării și al Mării Negre, desenul va fi : compoziții din viața apelor; bărci, corăbii, vapoare, lupte pe apă, înoturi, înnecuri, pescuit.

Pentru fete: Compoziții decorative. Chenare (în culori).

II. Lucrări Manuale.

Pentru băeți. Compoziții și lucrări felurite în lemn, pământ, paie, papură, frunze, flori și orice alt fel de material, din care să se vadă în deosebi spontaneitatea și creația copilului.

Lucrările din regiunea muntelui, ca cele dela Comarnic (I. C. Petrescu).

Modele miniaturi aviatice. Modele miniaturi marinărești.

Pentru fete. Păpuși și case de păpuși (în mediul de viață).

Compoziții și lucrări personale, în cusături, țesături, croeli.

III. Compoziții Libere.

Povestiri de scene văzute și închipuite Nuvele și poezii de copii.

Conducerea Asociației Generale adresează stăruitoare rugăminte tuturor colegelor și colegilor din țară să trimeată pentru expoziție lucrări ale copiilor executate după normele de mai sus — până la 15 Aprilie cel mai târziu, — la sediul Asociației Generale a învățătorilor din B-dul Tache Ionescu 23, etajul I, București.

Lucrările cari vor figura în expoziție vor fi alese de un juriu.

* * *

Organizarea străjerească a şcoalei. Ministerul educaţiei naţionale a trimis o circulară tuturor serviciilor locale de învăţământ, direcţiunilor de şcoli secundare şi revizoratelor şcolare, prin care le face cunoscut că toate chemările membrilor corpului didactic la cursurile de iniţiere, informare sau perfecţionare O. E. T. R. trebuesc executate întocmai.

Suplinirea pe timpul absenţei se va face din oficiu, fără nici un fel de reţinere pentru plata suplinitorului.

Se vor selecţiona şi trimite la cursurile O. E. T. R., elementele cele mai valoroase din toate punctele de vedere, pentru a putea fi la înălţimea chemării lor.

Salutul străjeresc (roman) însoţit de cuvântul „Sănătate", este obligatoriu la şcoalele organizate străjereşte, în toate împrejurările, nu numai cu ocazia programului sau ceremonialului străjeresc.

Membrii corpului didactic din învăţământul de toate categoriile, indiferent dacă activează la instrucţia premilitară, sunt obligaţi să activeze în prima linie în mişcarea străjerească.

* * *

Şcoli de experienţă pentru construcţia avioanelor. Ministerul Educaţiei naţionale a aprobat — la cererea Asociaţiei generale, — ca să se facă experienţe la şcoalele No. 12 — *„Enăchiţă Văcărescu"* din Bucureşti şi *Poiana Câmpina* — Prahova cu elevii din cursul supra primar, pentru experimentarea şi iniţierea elevilor în aviaţie şi construcţia avioanelor pentru copii, aşa cum se practică în Şcoalele din Germania, Italia, Rusia şi alte ţări.

Experienţele se fac în două şedinţe săptămânale după amiazi începând din Ianuarie şi până la vacanţa Paştelor.

Experimentările vor fi conduse de d-nii *Apostol Culea* şi inginer technic *Valentin Popescu*, — aviator, — care a văzut în Germania cum se popularizează, prin şcoală, ideea aviaţiei la copii.

* * *

Ora de radio în şcolile din Franţa. In urma insistenţelor ministrului de instrucţie din Franţa, Jean Zay, se va introduce în toată Franţa radio în şcoli şi ora de radio va figura în programul oficial al învăţământului. Ministrul însuşi a inaugurat ora şcolară la radio cu o cuvântare către elevi.

Ora de radio nu va înlocui ora de clasă. Ea nu va fi decât o complectare şi o îmbogăţire a programului. Vor fi emisiuni pentru şcoli primare secundare şi universităţi. Deasemeni vor fi emisiuni separate pentru elevi din şcolile dela oraşe şi cei dela sate.

* * *

Şcolile din Cehoslovacia vor sărbători ziua de 10 Mai. Pentru cultivarea sentimentelor şi a legăturilor de prietenie dintre poporul ceh şi cel român, în şcolile din Cehoslovacia, s'a luat dispoziţia ca în ziua de 10 Mai să se facă serbări şcolare, închinate României.

Ministrul Instrucţiunii din Cehoslovacia, d-l Dr. Franke,

a dispus ca dela 1 Ianuarie 1937, în toate şcolile primare (cursul superior şi secundar) să se înveţe Imnul Regal Român şi cel Jugoslav, în textul lor original, (după ce va fi fost explicat în limba maternă).

La Letowice-Morava, unde profesează colegul Jan Jurek, (care a funcţionat la şcoala cehă din Bucureşti), copiii cunosc deja Imnul Regal Român, pe care l-au cântat, încă dela 24 Ianuarie 1936.

* * *

Numai 3 ore pe zi. *Orariul şcoalelor primare în Italia* a fost fixat încă dela începutul anului trecut, în fiecare zi, în afară de Duminici dela orele 10—13.

In şcolile unde, din cauza insuficienţii localului, o serie de elevi trebue să vină în orele p. m., s'a fixat următorul orar: dela 10—12[50] şi dela 15—16.

Ministerul a autorizat pe directorii de studii să modifice orariul,—acolo unde nevoia cere — dar el să nu depăşească 3 ore zilnic şi să aibă loc ntre 9—13.

* * *

Ieftenirea manualelor didactice. D-l prof. D. Theodosiu, preconizează următoarele mijloace, pentru ieftenirea manualelor de şcoală.

a) Să se suprime total rabatul, care merge dela 30% până la 50% şi chiar 60%.

Să se fixeze un preţ, legitim şi unic pentru fiecare carte şi clasă întocmai ca la produsele C. A. M.

c) Să se reducă comisionul (remiza) librarului la 10%—15%, dela 30%—35% cât este acum.

d) Să se ieftinească hârtia la fabrică cu cel puţin 30%

In acest fel s'ar putea ajunge până la o reducere de 60% la preţul actual al manualelor şcolare. O carte care se vinde astăzi cu 60—70 lei, s'ar putea vinde astfel cu 25—28 lei, iar autorii n'ar fi păgubiţi cu nimiç, încât progresul la care au ajuns în ultimul timp unele manuale n'ar fi deloc stângenit.

Insemnări şi polemici

Oameni mici la suflet. Datorită spiritului de solidaritate şi corp, bucuroşi putem spune astăzi că avem

o asociaţie generală al cărei rost s'a dovedit cu prisosinţă a fi de o însemnătate capitală, în viaţa noastră dăscălească.

Prin asociaţia generală, învăţătorimea română şi-a trasat adânc un drum bine definit, pe care îl va urma fără şovăire şi fără nici o abatere, având ca scop final: „Prin şcoală şi slujitorii ei, ridicarea neamului românesc".

In adevăr, cine a apărat şi ţinut sus prestigiul şcolii şi întregului corp didactic, dacă nu asociaţia, prin vrednicii ei conducători. S'au câştigat, dar încă mai sunt atâtea şi atâtea drepturi de revendicat, cari nu vor veni, o spunem în mod răspicat, decât numai prin lupta dusă în asociaţiune.

Dacă acesta este adevărul, nu am înţeles şi nu putem înţelege pe unii din colegi, cari încearcă a arunca unele bârfeli şi învinuiri neîntemeiate, pe capul conducătorilor noştri vrednici ai Asociaţiei generale şi prin ei întregii învăţătorimi, numai pe tema unor chestiuni mici, pur personale.— Oameni mici; mici la suflet şi prea înguşti la judecată.

Cazurile colegilor: Mihail Popescu, dela Ştirbeiu—Romanaţi şi S. Puşcaşu, dela Slava Cercheză—Tulcea, citate în „pagina învăţătorului" la ziarul Curentul, din 19 | II | 1937, justifică îndeajuns, cele relatate mai sus.

Colegilor notaţi mai sus le propunem a se stărui să pătrundă mai mult, înţelesul fabulei „Toporul şi pădurea"—de Gr. Alexandrescu, fabulă devenită astăzi populară fiind cunoscută de toată lumea.

Regretăm mult, că se găsesc printre noi colegi, cari să lovească tocmai în tagma din care fac parte, nedându-şi seama ca prin aceasta lovesc în ei înşile.

A. Semeniuc

* * *

Învăţătorul V. Ţanţu. A murit învăţătorul şi naţionalistul V. Ţanţu.

Viaţa sa este o pildă de abnegaţie, sacrificiu şi de naţionalism românesc. Presa şi oratorii le-au subliniat îndeajuns. Am avut deci tristul prilej de a cunoaşte mai amănunţit înaintaşii noştri. Trăirea unui popor este cimentată cu aceste exemple ale înaintaşilor. Şi un neam şi-a avut trăinicia asi-

gurată mai mult cu cât a ştiut să păstreze mai adânc memoria exemplarelor nepieritoare. Pentru veşnicia omului, cred că nu este deajuns numai presa şi oratorii a căror influenţă se opreşte mai mult celor în prezent.

Ori trăirea unui neam este înlănţuirea înaintaşilor cu cei din prezent şi continuarea cu cei din viitor. Trăirea rămâne asigurată mai mult cu cât s'a ştiut mai bine a se face legătura celor din trecut cu cei din viitor, prin mijlocirea celor din prezent. De aceia cred: noi, cei din prezent, ca mijlocitori, să nu ne mulţumim cu ceeace s'a spus prin presă şi de oratori, ceeace are răsunet tot asupra celor din prezent. Să căutăm a continua veşnicia şi cu alte mijloace. Memoria lui V. Ţanţu să o veşnicim mai departe şi cu alte mijloace. Şi fiindcă V. Ţanţu a fost şi învăţător, propun Corpului învăţătoresc, ca el cel dintâiu, pentru binele neamului, să ia iniţiativa de a continua, prin mai multe mijloace, veşnicia memoriei lui V. Ţanţu. Care ar putea fi aceste mijloace de continuare?

In primul rând, şcoala unde a funcţionat naţionalistul să se numească şcoala primară „V. Ţanţu". Asociaţia Corpului didactic primar jud. Lăpuşna, ar putea lua iniţiativa de a se veşnici chipul lui V. Ţanţu în vreun bust sau chiar o statuie. Casa Invăţătorului din Chişinău s'ar putea numi pe viitor: Casa Invăţătorului „V. Ţanţu"; deasemenea s'ar putea—mai modest—da numele „V. Ţanţu" sălii de bibliotecă ori muzeu. In colaborare cu Fundaţia Culturală Regală s'ar putea scri o carte pentru tineret, despre vieaţa şi lupta pentru unire a lui V. Ţanţu.

Autorităţile noastre administrative ar putea foarte bine să ia iniţiativa de a se da numele „V. Ţanţu" vreunei străzi din Chişinău, sau sălii de şedinţă dela Prefectură.

Iată, deci, câte mijloace ar putea fi pentru veşnicia memoriei lui V. Ţanţu, a cărui viaţă este un exemplu de abnegaţie, modestie şi naţionalismul românesc.

Inv. **Mih. I. Gonciaru**
com. Lăpuşna jud. Lăpuşna

* * *

Semnificaţia unui gest. Dacă am fi înzestraţi cu darul de a scri poetic, am putea înjgheba — pe marginea unui act funest — rînduri menite a răscoli adînc sentimentele. Sau dacă ne-ar stăpîni veleităţi de filosof, am încerca să cochetăm cu aceiaşi veşnică problemă: a vieţii şi a morţii. Căci s'a oferit un prilej în plus. Cum sîntem, însă, departe de lumea acestora, ne vom mulţumi — ca simpli muritori — a-l încadra în multiplicitatea faptelor diverse, ce împînzesc coloanele cotidianelor. Dar ceva cu mai multă tinctură, cu un accent mai apăsat, pentrucă oarecum, acest fapt deşi divers, iese din comun. Pentru cei mai mulţi, dispariţia unui ins din armata învăţătorimei, nu înseamnă aproape nimic. Vorba poetului:

„Din codru rupi o rămurea
Ce-i pasă codrului de ea!
Ce-i pasă unei lumi întregi
De moartea mea!"

Privind lucrurile prin prizma medicilor, au dreptate. Pentru noi, nenorocitul gest, presupune mult. Trebue să ne intereseze cauzele ce l-au determinat pe fostul coleg să recurgă la ce-a recurs. E foarte trist, dar în acelaş timp şi foarte semnificativ. Şi am dori pentru toţi să fie, căci dezvălue tragismul vieţii unor oameni cărora soarta le-a indicat drumul spinos al dascălilor. Pe M. Suta din Scheia Vasluiu-lui, nu-l sfîşiau microbii vreunei boli incurabile. Il rodea o boală mai grea, endemică: morbul mizeriei. In şapte ani — absolvent din seria 1934 — timp cît s'a înarmat pentru muncă, şi-a epuizat sursele materiale furnizate de bieţii săi părinţi. Ar mai fi dus-o, poate, dar în cei trei ani, cît a bătut zadarnic pe la uşile cabinetelor, şi-a zămislit şi sursa morală. Existenţa lui — pe bogatul pămînt al acestei ţări — îi deveni imposibilă. Fireşte, a găsit o soluţie adecvată. Alta nici că se putea. Ori cît a-i fi de idealist, plin de iluzii, de speranţe frumoase, şi cu concepţii optimiste de viaţă — atunci cînd ieşi depe băncile şcolii — cruda realitate ţi le sfarmă pe toate. Realismul vieţii sociale, în special cu factorul economic, se afirmă mai puternic şi dominant întotdeauna. Iţi paralizează, în mod brutal, orice avînt, cînd îl neglijezi, cînd

nu ţii cont de el. Un exemplu ne-a dat şi cu învăţătorul M. Suta. Vina n'a fost a lui. A căzut victimă, în ghiara morţii, datorită unei orînduiri legislative, plămădită în birouri. Se strigă la toate răspîntiile că sîntem o naţiune situată pînă şi înapoia statelor balcanice, căci oferim Europei un procent de analfabeţi ce înspăimîntă: 80%. Cu toate astea, se dă pe mîna învăţătorului cîte 70—90 copii. I se pretinde să facă mult. Toamna, cînd numărăm bobocii, vedem că-s tare anemici. Altfel nici nu se poate. E sănătoasă doctrina individualităţii, dar ce folos, că nu ni se permite a trece dela vorbă la fapte. Cetăţeanul conştient, pe acestea din urmă le vrea. Faptele vrednice, constitue imperativul categoric al vremurilor actuale. Se impune — pînă nu-i tîrziu să le vrem cu toţii, dela opincă şi pînă la vlădică. Orice guvern — acesta are frînele — se spală lesne, invocînd „economiile budgetare". Pînă cînd cu ele, nimeni nu-şi poate închipui. Într'o ţară ca a noastră, eminamente agricolă şi cu analfabetismul la apogeu, budgetul Ministerului Agriculturii şi al Educaţiei Naţionale, reprezintă o cifră grozav de inferioară. De aceea avem învăţători pe drumuri, iar la catedre ne lipsesc. Sinuciderea colegului vasluian, mai implică încă o problemă de covîrşitoare importanţă pentru epoca ce-o străbatem: problema şomajului intelectual, în speţă a tineretului. Sînt chestiuni arzătoare la ordinea zilei, cari cer o rezolvare cît mai grabnică, căci de o dezlegare fericită a lor, depinde viitorul acestui popor. Avem nevoe de cultură. Şi de cultură mai ales pentru sate, sub toate raporturile: carte, ridicarea nivelului biologic, higiena etc. Iată un vast domeniu, unde se poate canaliza energia tineretului entuziast, capabil să dea rezultate fructuoase. Aşa numai s'ar curma odată cu „şomerii culţi", din sînul cărora se recrutează aventurierii curentelor extremiste, dăunătoare statului. Li s'ar bara panta greşită, pe care alunecă, dacă ar fi smulşi din braţele desnădejdii, a mizeriei şi plasaţi la şantierele de muncă constructivă.

In mod firesc, ne întrebăm: ce măsuri înţeleg să ia, cei care au în paza lor destinele noastre, ca să pună capăt unei stări de lucruri, ce dăinueşte de cîţiva ani, în detri-

mentul neamului, în pofida legilor şi pentru distrugerea noastră. E o întrebare de capitală însemnătate, ce reclamă un răspuns cît mai rapid. Cei avizaţi să se grăbească, altfel mulţi vor sfîrşi prin a imita pe colegul de branşă din Vaslui. La asta ne-a şi invitat un fost „ministru de finanţe". Dar ferească Dumnezeu să ajungem pînă acolo! Existenţa Statului va fi minată, iar istoria va şterge din paginile ei, numele de Român.

Boris Vasilache

* * *

Învăţătorul între minoritari. A recunoaşte ce nu ştii şi a afirma ceeace constaţi nu-i o ruşine ci mai repede un merit. A suferi însă, din cauza unei neştiinţe, a n'o recunoaşte şi a nu expune ceeace constaţi, e ceva nedemn.

A ascunde adevărul e minciună, e ipocrizie, a-l spune e sinceritate.

Tocmai deaceea, nu mă sfiesc a spune cele ce urmează.

Din întâmplare, am fost rânduit anul acesta, să-mi fac apostolatul în una din comunele jud. Tighina. In acest judeţ, e lucru ştiut, majoritatea locuitorilor sunt minoritari şi din această cauză nu ştiu limba română în măsura cuvenită.

Deaceea prima greutate de care m'am lovit, îndată ce am intrat în clasă, a fost trista constatare că şcolarii nu ştiu limba română de loc, sau aproape de loc. E o constatare de care m'am lovit personal şi de care sunt sigur, că s'au lovit încă mulţi colegi. Clasele acestea constituie adevărate conglomerate de naţiuni, ruşi, evrei, germani, bulgari şi alte amestecături. Te uimeşti de varietatea numelor şi pronumelor copiilor, ca şi de înfăţişările lor diferite.

Fiind deprins cu copii cari înţeleg ce le spui, am rămas extrem de mirat când copilaşii aceia, veniţi pentru prima oară să-i împărtăşesc din slova cărţii româneşti, tăceau la orice întrebare le puneam...

Descurajat şi abătut am început să-mi răscolesc mintea, poate, poate voiu descoperi, felul, chipul, metoda eficace cu care aşi putea să pornesc serios la lucru, la învăţarea limbei române pe aceşti micuţi streini de ea. Dar n'am prea găsit! Ce voiu face? Cum voiu proceda? Plănuiam să lucrez cum

mă va duce capul. „Fă cum poţi şi noi ne necăjim!" Aşa mi-au spus câţiva colegi. Reese că fiecare dibue prin întuneric şi deci, trebuia şi eu să fac la fel. Intâmplarea a făcut ca să trec la alte clase mai mari, care, cât de cât dar tot mai ştiu ceva, scăpând astfel de sarcina-mi grea. Dar totuşi mă gândesc ce fac ceilalţi colegi, sau cum voiu face eu în anii viitori de voiu fi 'n aceiaşi situaţie?

Fiecare face experienţe şi probabil, cu timpul îşi formează o cale de urmat; dar tocmai atunci când a deprins-o nu-i mai trebuie, că altul îi ia locul, din nou să experimenteze. Greutatea e cu atât mai mare, când nu ştii nici limba vorbită de copii pe care, nu e bine, dar la nevoie o foloseşti dac'o ştii.

Păi, nu sunt şcoalele de copii mici în sarcina cărora ar putea să cadă acest lucru? Da, sunt. Dar unde nu sunt, sau acolo unde dau rezultate cu totul slabe?...

Aşa, în lipsa unor criterii sigure, aici ca şi 'n alte ramuri de activitate, se pierd forţe în zadar.

Dacă sunt niscaiva norme metodice ce-ar putea fi folosite în asemenea cazuri, am dori a le cunoaşte, ori a le formula dacă nu sunt. Avem metodişti mulţi printre cari şi foarte buni.

Oricum ar fi, trebuie cel puţin să se ţină seamă de acest lucru. Munca cu astfel de clase este incomparabil mai grea faţă de clase formate din români. Din cauza rezultatelor slabe, ce se obţin în ce priveşte instrucţia lor, ar fi de dorit ca dela aceşti învăţători, cari conduc asemenea clase, să se ceară mai puţin. Este exrem de greu de a asimila toată materia programei actuale în asemenea condiţiuni şi 'n aceiaş durată de timp, lucru care totuşi, toţi îl cer. In toate privinţele aici ar trebui aplicat cu succes regionalismul ori localismul.

In acest fapt (al neştiinţei limbei de către elevi) rezidă şi mulţimea proceselor-verbale de inspecţii slabe ale învăţătorilor din sate cu minoritari, atunci când organul de control nu ştie, sau nu vrea să ţină seamă de acest lucru...

Am scris acestea cu riscul chiar de-a face pe unii să zâmbească crezându-le naivităţi, dar totuşi să nu uite că sunt adevărate, cu toate că se scriu după 19 ani dela unire.

I. G. Cârlan

De ce? La 1 Martie a. c. s'au împlinit o sută ani dela naşterea lui I. Creangă. Am fost în drept să aşteptăm ca această zi să fie comemorată într'un fel sau altul de vre-o instituţie culturală, din acelea ce le avem în Chişinău, căci măcar atâta lucru merită marele povestitor din Humuleşti şi mai ales aci pe pământul Moldovei, ale cărei bazme le-a cântat cu atâta spirit şi talent.

De aceia, ne-a durut tăcerea sub care a trecut ziua de 1 Martie în capitala Basarabiei. Avem organizaţia *„Fundaţiilor Regale"* cu preşedinţi, directori, vice-preşedinţi, comitete, paracomitete etc. Avem o *„Universitate Populară"* cu un cârnaţ întreg de lectori, avem şi alte societăţi culturale. Nici una însă n'a luat iniţiativa sărbătorirei lui I. Creangă. Dece? Dece ruşii din Chişinău şi-au sărbătorit cu atâta entuziasm pe Puşchin şi dece noi românii din Chişinău nu l-am sărbătorit pe Creangă?

Iată o întrebare care ar trebui să lase o urmă în sufletul acelora ce nu şi-au făcut această datorie. O urmă de ruşine.

Manole

Cronica culturală

Comemorarea lui Creangă în satul Humuleşti. Luni 1 Martie a. c., corpul didactic din satul Humuleşti — locul de naştere a lui I. Creangă — în unire cu cel din Tg.-Neamţ, la care s'au alăturat autorităţile locale, Fundaţiile Regale, ministerele de instrucţie şi culte, etc., au organizat o strălucită sărbătorire a marelui prozator, cu prilejul împlinirii a 100 de ani dela naşterea sa.

Fiind de faţă mulţi săteni, s'a scos în evidenţă frumuseţea şi curăţia graiului lui Creangă, îndemnând pe toată lumea să-l păstreze ca pe o comoară scumpă, cum l-a păstrat, l-a vorbit şi scris marele Humuleştean.

* * *

O sută ani dela moartea lui Puşchin. La 10 Februarie a. c. s'au împlinit o sută ani dela moartea lui Alexandru Puşchin. Cu această ocazie revista „Viaţa Basarabiei" a scos un număr consacrat memoriei marelui poet rus, care după cum se ştie a trăit câţiva ani în exil pe meleagurile basarabene.

In acest număr, editat în condiţiuni tehnice festive, cu un splendid portret al poetului dispărut tipărit pe copertă, în tricromie, colaborează cu articole literare privitoare la viaţa şi opera lui Puşchin: Pan. Halippa, Ion Negrescu, N. Popovschi, Gh. Chicu, N. F. Costenco, I. Halippa, Ev. Negovschi, M. Poleac, S. Sârbu etc.

* * *

Figuri culturale basarabene. Sâmbătă 13 Februarie a. c. în sala Eparhială, d. I. Negrescu a continuat conferinţele sale cu titlul: *„Figuri culturale basarabene"*, vorbind despre *Al. Donici* şi *Al. Mateevici.*

D-sa a arătat că Al. Donici a fost unul dintre scriitorii basarabeni care şi-a creiat de cu vreme o întinsă popularitate între Români, pătrunzând în istoria literaturii prin fabulele sale.

Pornind adesea ori de la izvoare străine, Donici nu a rămas nici odată un rob al modelelor sale. Imprumutând motivele fabuliştilor ruşi Krylov, Izmailov, Dimitriev, Donici nu a împrumutat şi *lumea streină* zugrăvită de aceştia.

Desprinzând motivele din duhul fiinţei străine cu care au fost împregnate de autorii străini, Donici a încercat să îmbrace în ele o lume deosebită cu viciile şi scăderile ei deosebite. Alexandru Donici, în alcătuirile sale, nelăsându-se robit de rândurile izvoarelor sale străine, a încercat ca, traducând cuvintele, să umple totodată golurile uriaşe care rămân în mod fatal printre rândurile traducerilor.

Mai mult, el a isbutit să înlăture uneori parte din defectele modelelor sale.

Un humor, o fantezie uşoară, un stil simplu, un vers care sugerează, o legătură mai dreaptă cu realităţile sociale înconjurătoare, au asigurat popularitatea fabulelor lui Donici, prin lumea de poveşti pe care el o întrupase în ele şi cu care atâtea generaţii şi-au hrănit anii copilăriei.

Al. Mateevici, pornind de la descifrarea literelor latine pe paginele revistei „Albina", la care era aborat tatăl său şi care pătrundea până în îndepărtatele sate ale Tighinei, ajunsese la cea mai oţelită conştiinţă naţională, prin care avea să întrupeze, unul din cele mai frumoase imnuri închinate ţărănimii. In înălţarea acestei ţărănimi care nu şi-a pierdut credinţele şi nădejdea, oricât de adâncă a fost bezna trecutului nemilostiv cu ea, vede poetul fericirea poporului, „înviorarea ţării"

In versurile lui Al. Mateevici se încrucişează influenţa poeziei româneşti din Regat, pe care a cunoscut-o cu deosebire în vremurile de după 1905, cu influenţa literei ruseşti pe care a cunoscut-o de timpuriu şi din care a tradus adeseori.

Astfel poezia lui Al. Mateevici pornise în 1917 năvalnică, cu accentele ei

cele mai originale, ca avalanşele de primăvară; totul era în ea nou; formă şi fond. Era predestinată să pătrundă, să înglobeze, să robească sufletele cele mai şoväielnice.

Din nefericire însă, în acelaş an, mâna morţii necruţătoare, plutea deasupra autorului ei.

* * *

Arta oamenilor fosili. Vineri, 19 Februarie a. c., în cadrul conferinţelor organizate de Universitatea Populară, a vorbit d. prof Dr. N. Moroşan despre „Arta oamenilor fosili".

Obiectele de artă din antichitatea clasică, adică de acum 2.000—2.500 ani în urmă, foarte adesea ne uimesc prin redarea totului ce suntem deprinşi a considera ca frumos. Impresiuni similare se desvoltă şi din consultarea produselor de artă ale civilizaţiilor mai vechi (de acuma 4—6 mii ani în urmă) ca de ex. acea egipteană, haldeoasiriană, etc.

S'ar părea că la popoarele vechi ar trebui să căutăm şi că am găsi originea artelor actuale. In realitate arta a existat deja în timpurile preistorice, atât în neolitic (perioada pietrei lustruite), cât chiar şi în paleolitic (per. piet. cioplite).

Omul din paleolitic se numeşte omul fosil, spre deosebire de acei din alte epoci, cari poartă alte denumiri. Perioada paleolitică, după calculele cele mai obiective ale savanţilor a durat multe mii de ani şi s'a terminat vre-o zece mii de ani în urmă, când a început perioada neolitică, apoi acea a metalelor (aramă, bronz şi fier) şi în fine acea istorică.

Oamenii fosili (paleolitici), deşi aveau o anatomie primitivă şi duceau o viaţă foarte primitivă, totuşi cultivau artele plastice, ca: g avura, sculptura, pictura, etc. Produsele acestor arte s'au constatat în Africa, Asia anterioară, dar mai ales în Europa : Franţa, Spania, Cehoslovacia, etc. Studiile cele mai aprofundate şi rezolvirea diferitelor probleme din domeniul artelor oamenilor fosili au fost făcute de către Abatele H. Breuil (Prof. la College de France şi la inst. Paleont. Umană din Paris), care este considerat unanim, ca cel mai ilustru savant în problemele artelor şi industriilor oamenilor fosili

Produse de artă, propriu zisă, găsim începând numai cu paleoliticul superior pe pereţii şi podeaua grotelor şi pe stânci (se n. artă parietală) sau în depozitele arheologice sub forma de obiecte mici (se n. artă mobilieră).

După primele reprezentări, foarte primitive ale conturelor diferitelor animale (bizoni, cerbi, cai etc.) pe argila moale din grote, omul trece la gravură pe piatră (gresie, calcar, os, ivoriu de Mamut, etc.) şi sculptură în bazorelief şi rodbosse (statuete) pe aceleaşi materii tari minerale sau organice — oase. Mai târziu apare şi pictura monocromă şi apoi policromă.

Pentru culori servea praful de diferiţi oxizi de fier, manganeziu etc. amestecat cu grăsimi.

Omul fosil, în preocupările sale artistice, a reprezentat diferite animale ce îi erau contemporane lui, ca: maimuţi, rinoceri, reni, cai, bizoni, boi primitivi, capre, lei, urşi, lupi, etc., păsări, şerpi, salamandre, peşti insecte, etc. Dar nu în puţine feluri şi chipuri a reprezentat şi pe sine însuşi: mai rar corpul de bărbat, dar mai adesea pe cel de femeie.

Privind operele artistice din paleolitic, chiar numai acestea vre-o 70 ce au fost proectate pe ecran, constatăm că animalele de atunci, inclusiv omul, sunt prinse în diferite atitudini: trăesc, se mişcă, compun scene din viaţă sau sunt reprezentate în pozele lor naturale; toate însă cu o veracitate şi intensitate de expresie, încât numai artiştii perfecţi pot reda atitudini similare.

In concluzie conferenţiarul spune:

„Oamenii fosili (O paleolitici) au fost primii oameni, cari propriu zis au creiat şi au cultivat bazele artelor plastice actuale, de aceia lor li se impune să atribuim titlul de primi artişti şi de adevărate genii ale artelor frumoase".

* * *

Omenescul în lumea animală. In ciclul de conferinţe organizat de Asociaţia învăţătorilor din Bucureşti, d. profesor universitar I. Simionescu a ţinut la Dalles o conferinţă despre „Omenesc în lumea necuvântătoarelor", conferinţă pe care a ştiut s'o facă tot pe atât de plăcută pe cât de interesantă.

Spre a vădi strânsa înrudire dintre om şi restul animalelor, conferenţiarul aduce, în introducere, numeroase dovezi anatomice şi embriologice. Omul, aşa cum îl vedem astăzi, n'a fost pogorît cu hârzobul din cer, ci nu e decât veriga cea mai de sus din lanţul evoluţiei mamiferelor. Cu cât cercetările şi observaţiile din ce în ce mai amănunţite făcute asupra lor sporesc, cu atât ne dăm mai bine seama că deosebirile fizice şi sufleteşti ne apar cu mult mai mici decât erau socotite înainte. Nici chiar inteligenţa nu este numai un apanagiu al omului. Apropierile ori depărtările dintre om şi animal se întind deopotrivă în timp şi spaţiu. Omul cavernelor era mai aproape de animal. Şi chiar astăzi omenirea mai cuprinde în sânul ei rămăşiţe din evoluţia ei generală, diferenţierea fiind ca dela cer la pământ între poporul tasmanian de pildă şi unul european.

Ca o urmare a evoluţiei tuturor animalelor, nu este deci de mirare că în lumea animală se întâlnesc manifestaţiuni aşa zise omeneşti.

Multe din născocirile vremilor noastre (aeroplan, electricitate, etc.), sunt cunoscute şi aplicate de multă vreme în lumea animală. Instrumentele uzuale în meşteşugurile omeneşti,

pe de altă parte (foarfeci, cleşte, etc.), sunt întrebuinţate de multe animale. Casa, orânduirea în gospodărie, grădinile de flori, câmpurile de cultură, etc., nu sunt străine animalelor. Sunt, apoi. animale croitorese, ţesătoare, zidari, etc. Interesante sunt cu deosebire manifestaţiunile legate de nuntă şi cumetrii. Dansuri, voiajuri de nuntă, dueluri pentru căpătarea femelii se întâlnesc adesea în viaţa multor animale. Simţul familiar şi iubirea odraslelor sunt deasemenea răspândite. Există apoi, în afară de familii, organizaţii pe cârduri, adevărate state chibzuit organizate aidoma celor omeneşti. Ce să mai vorbim despre inteligenţa, priceperea şi virtuţile arhitectoreşti ale Castorului! Aceiaşi inteligenţă, de trepte deosebite, poate fi observată la multe animale, folosită practic la adaptarea la mediu. S'au înregistrat numeroase cazuri de asistenţă socială şi chiar de sinucideri în lumea necuvântătoarelor. Intreaga gamă a manifestaţiunilor omeneşti îşi află exemple şi asemuiri în lumea mare a restului animalelor.

Ştiri şi fapte

Reorganizarea administraţiei şcolare. In ziua de 9 Martie a avut loc la inspectoratul şcolar o consfătuire a tuturor inspectorilor şi revizorilor şcolari din regiunea Chişinău, convocaţi în vederea reorganizării administraţiei şcolare, conform nouei legi de organizare a Ministerului educaţiei naţionale.

Şedinţa a fost prezidata de d-l inspector general C. Holban şeful regiunii, asistat fiind de d-l P. Cumpănici, inspector general al învăţământului primar şi d-l I. Macovei, inspector ajutor.

Deschizând şedinţa, d-l inspector general C. Holban a făcut o largă expunere asupra principiilor ce stau la baza nouei legiuiri, dând şi instrucţiuni practice asupra felului cum trebuesc aplicate diferite dispoziţiuni reglementare.

D-sa a insistat îndeosebi asupra caracterului descentra-

lizant al legii. Astfel, inspectorii şcolari vor lucra în viitor la reşedinţa revizoratelor, rezolvând pe loc toate chestiunile ce intră în atribuţiile lor. Deasemenea ei vor controla toată corespondenţa revizoratelor şi îşi vor da avizul în chestiunile special prevăzute de lege, înainte ca acea corespondenţă să fie expediată la inspectoratul şcolar regional.

Simplificându-se în felul acesta aparatul biurocratic al regiunii, Secţia învăţământului primar, care a funcţionat până acum pe lângă inspectoratul şcolar pe baza legii Costăchescu, se va desfiinţa, d-l inspector Gr. Timercan care a condus-o, urmând să-şi ia reşedinţa la Orhei.

Toată corespondenţa ce va veni în urma acestei descentralizări la inspectorat, privitor la toate gradele de învăţământ, va fi rezolvită de d. inspector general C. Holban, şeful regiunii, ajutat de d. inspector I. Macovei.

Pentru o cât mai deplină reuşită a acestei descentralizări administrative, d. inspector general C. Holban a invitat cu foarte multă insistenţă pe d-nii revizori şi inspectori şcolari să nu se conducă în actele de administraţie ce le vor face, decât de prevederile legii, evitându-se cu stricteţe imixtiunea altor considerente de ord n personal şi în deosebi acel politic. Pentru autoritatea şcolară nu trebue să existe alte criterii de apreciere decât drepturile legale şi meritele şcolare ale învăţătorului. Politica n'are ce căuta în şcoală.

Toate propunerile, cererile, avizele sau constatările organelor de control care vor fi contrare prevederilor legii, dispoziţiilor în vigoare şi spiritului de obiectivitate, vor fi respinse, iar propunătorul sancţionat ca unul care intenţionează să inducă în eroare autoritatea superioară.

In şcoală se va acorda o deosebită atenţie activităţii învăţătorului nu numai în clasă, dar şi în toate celelalte ramuri de activitate care converg spre ridicarea şcoalei.

Invăţătorii cari îşi risipesc energia în activităţi neproductive pentru şcoală, să fie îndemnaţi a se ocupa în primul rând de profesiunea şi datoria lor, iar la nevoie aspru pedepsiţi.

Singurul criteriu de apreciere a învăţătorului trebue să fie munca în şcoală şi pentru şcoală.

S'au stabilit apoi normele şi instrucţiunile generale, după care organele de control trebue să-şi facă inspecţiile, precum şi alte chestiuni de amănunte tehnice privitoare la ad-ţia şi controlul învăţământului primar în regiunea noastră.

* * *

Ministerul educaţiei naţionale a dispus ca învăţători detaşaţi să dea examenul de definitivat la comisiunile ce se vor forma în judeţele în care funcţionează ca detaşaţi, nu la comisiunile din judeţele unde sunt titulari.

Învăţătorii din această categorie vor încunoştiinţa din vreme revizoratul din judeţul unde sunt titulari, la ce comisiune au fost înscrişi pentru depunerea examenului de definitivat, spre a se putea ţine în evidenţă situaţia lor.

* * *

Un exemplu de solidaritate. *Asociaţia învăţătorilor din jud. R. Vâlcea a luat hotărirea cumpărării unui imobil, care să adăpostească toate instituţiile profesionale: asociaţia, banca, biblioteca, asistenţa medicală, cămin pentru învăţători, internat pentru fii şi fiice de învăţători etc..*

Pentru procurarea fondurilor necesare s'a făcut apel la toţi colegii cari au răspuns cu entuziasm şi **fără nici o excepţie**, *prin a subscrie fiecare câte 1500 lei.*

Iată într'adevăr un exemplu de solidaritate!

* * *

O scrisoare de mulţumire. Dl. prof. Radu Petre, trimite prin redacţia noastră următoarea scrisoare de mulţumire, colegului Spiru Vutcaru:

Iubite Domnule Spiru Vutcaru, ca şi altă dată, am citit cu multă plăcere recenzia făcută de d-ta asupra modestei mele lucrări: „Două aspecte noui ale şcoalei active" şi ţin să-ţi mulţumesc călduros pentru cuvintele frumoase cu care ai prezentat-o colegilor învăţători, cărora eu le doresc din toată inima să fie însufleţiţi tot mereu de dorinţa vie de a-şi improspăta mijloacele de educaţie, fiindcă socotesc că numai prin reînoirea acestora ne putem apropia cu drag de sufletele elevilor, şi-i vom face să progreseze şi să simtă bucuria muncii lor.

Al d-tale cu alese sentimente de colegialitate.

Prof. **Radu Petre**
Buc. str. Vicenţiu Babeş No. 10

* * *

Ministerul Educaţiei Naţionale din Cehoslovacia a dispus ca în toate şcolile primare medii şi secundare elevii să înveţe şi să cânte în cor şi Imnurile Regale român şi jugoslav pe lângă Imnurile ceh şi slovac.

Această dispoziţie a fost luată ca tineretul să se deprindă încă din şcoală, cu ideia unităţii politice a Micei Înţelegeri, şi să privească toate statele din Mica Antantă ca o trapie comună, apărătoare a intereselor naţionale.

* * *

Cursuri de limba italiană. Asociaţia învăţătorilor din jud. Prahova, a organizat între 18 Februarie şi 10 Martie cursuri de limba italiană pentru învăţătorii din oraşul Ploeşti.

* * *

Învăţători distinşi cu ordinul „Ferdinand I". Au fost numiţi membri ai Ordinului „Ferdinand I", învăţătorii trimişi în Basarabia, în luna Decembrie 1917, spre a lupta pentru consolidarea unirii sufleteşti a Românilor de peste Prut, cu Patria întregită. In gradul de comandor: D-l Ţoni V. Dumitru, preşedintele Asociaţiei învăţătorilor în Gradul de cavaler: D-l Culea D. Apostol, directorul Fundaţiei Regale „Principele Carol"; d-l Iacobescu D. Teodor, institutor, din Cetatea-Albă.

* * *

Societatea de editură a învăţătorilor ceho-slovaci. In fruntea înfăptuirilor celor mai de frunte ale învăţătorilor ceho-slovaci stă de bună seamă înfiinţarea Societăţii de editură şi librărie, care are în acţiuni un capital de peste 3 milioane coroane (vre-o 18.000.000 lei).

Societatea are în Praga un măreţ local propriu în valoare de 1.600.000 coroane şi 2 sucursale în alte oraşe. Acolo se tipăresc cărţile destinate pentru cultura şi pregătirea profesională a învăţătorilor, cărţi pentru copii, fotografii artistice, material didactic şi altele.

Dacă ar avea şi învăţătorimea din ţara noastră o asemenea societate de editură, ar putea foarte mult contribui la ieftenirea manualelor didactice.

* * *

Inlesniri pentru jucătorii la Loteria de Stat. Consiliul de Administraţie al Băncii „Spiru Haret", dorind să servească mai bine pe colegi şi chiar publicul străin de breasla noastră, care joacă la Loterie, a acceptat oferta de a înfiinţa pe lângă Bancă o subcolectură, care va lucra cu colectura oficială ce a luat fiinţă în Chişinău cu scopul de a servi publicul amator din toată Basarabia.

Regia Loteriei de Stat a făcut îmbunătăţiri considerabile noului plan de tragere, sporind numărul câştigurilor dela:

67.917 în valoare de lei 289.132.196 la 167 112 câştiguri în valoare de lei 429.000.000.

Loteria de Stat se află în colaborare cu Loteria Uniunei Fundaţiilor Culturale Regale şi este împărţită în 4 clase cu trageri la 15 ale fiecărei luni.

Având în vedere scopurile culturale şi opera de asistenţă socială, susţinute prin Loteria de Stat, Consiliul de Administraţie al Băncii invită pe colegi să-şi pună norocul la încercare, cumpărând lozul numai dela subcolectura noastră. In speranţă că vor câştiga, colegii vor avea şi satisfacţia morală, că susţin materialiceşte instituţia lor prin comisionul ce-l are Banca din plasarea lozurilor, făcând dovadă că nu scapă nici un prilej de a-şi manifesta spiritul de solidaritate şi dragoste ce o poartă aşezămintelor lor economice şi profesionale.

Costul unui sfert de loz pentru fiecare clasă este de 200 lei, care poate fi achitat şi prin reţineri din salar, conform consimţământului dat.

* * *

Congresul profesorilor de filozofie. In zilele de 28 Februarie şi 1 Martie a avut loc în oraşul nostru congresul profesorilor de filozofie din regiune, sub preşedinţia d-lui prof. C. Rădulescu-Motru.

Lucrările acestui congres, prezentând un deosebit interes pedagogic şi şcolar le vom reproduce în numărul următor al revistei, publicând de asemenea in extenso şi conferinţa ţinută de d-l prof. C. Rădulescu-Motru.

* * *

O expoziţie pentru manualele de şcoală la Praga. Sub protectoratul ministerului şcoalelor din Cehoslovacia s'a deschis la Praga, în ziua de 20 Martie, o expoziţie internaţională a manualelor de şcoală. Expoziţia rămâne deschisă până la 1 Aprilie şi e prima expoziţie de acest gen din Europa.

* * *

Dela Redacţie. Portretul lui I. Creangă, ce se dă abonaţilor ca supliment la acest număr, este reprodus după originalul din colecţia d-lui Panait Crihan.

D-sa punându-ne la dispoziţie întreaga sa colecţie, care

cuprinde pe toţi scriitorii români mai de vază, vom căuta, în limita posibilităţilor materiale, să dăm ca supliment la fiecare număr al revistei, câte un portret format carte poştală.

† Petre Alexandrov

(Necrolog)

In ziua de 1 Martie 1937, ora 9 seara a încetat din viaţă la Spitalul de Contagioşi din Chişinău, răpus de tifos exantematic, învăţătorul Petre Alexandrov — director al şcoalei primare din satul *Gheläuza* jud. Lăpuşna.

Aici, la *Gheläuza* judeţului nostru, pe frontul educaţiei naţionale, — în lupta înverşunată pentru cultura poporului — cade din rândurile noastre un coleg, un necunoscut şi umil învăţător. O dovadă, că şi pacea e o luptă tacită ce-şi cere tributul ei de vieţi omeneşti, pentru a se menţine majestoasă şi sublimă în omenire!

Tânăr, încă plin de avânt şi de însufleţire, Petre Alexandrov purta în cutele sufletului său entusiasmul pentru acţiune, ce i-a fost sădit în inimă încă depe băncile Şcoalei Normale „Ştefan cel Mare" din Vaslui, pe care a terminat-o printre cei dintâi elevi.

Născut la Străşeni în anul 1909, luna Iulie, ziua 21, — după ce-şi termină instrucţia primară din satul *natal*, pleacă la Şcoala Normală, pe care o absolve cu succes, funcţionând apoi ca învăţător în satele: Pănăşeşti, Recea, Ulmu, Curluceni, Străşeni şi în urmă, învăţător definitiv la Gheläuza, unde i-a fost dat să moară, apreciat de colegi şi iubit de

şcolarii lui pe care i-a învăţat slova românească până în ultima clipă.

Cine credea să moară Alexandrov? Băiat voinic cu gândul mereu în viitor! Umbla să se căsătorească, dorea cu ardoare căldura şi farmecul căminului; îşi construia o casă bună; era nădejdea unei mame văduve; făurea planuri frumoase de viitor, necunoscând că fatalitatea morţii îl pândeşte cu atâta cruzime.

Să zicem, cum zice în simplitatea lui ţăranul: „probabil că lui Dumnezeu i-a fost mai drag"!

Dragă Trică, vestea morţii tale ne-a cutremurat, prin semnificaţia ei fulgerătoare. Mâine, poimâne vom veni şi noi să-ţi facem o surpriză, căci drumul nostru al tuturora celor ce lucrăm pentru a sădi în sufletele de copii, lumina unui neam întreg,— acelaş este!

Până atunci odihneşte în pace, sub ţărâna din care ai făcut parte, iar pomenirea ta veşnică să fie.

N. O.

Mulţumire

Comitetul de redacţie exprimă pe această cale d-lui Ion Costin, *primarul Municipiului Chişinău, cele mai călduroase mulţumiri pentru subvenţia de 15.000 lei pe care a acordat-o în bugetul 1937/38 revistei noastre.*

Asociaţia Învăţătorilor din Municipiul Chişinău şi jud. Lăpuşna

Nr. 41
19 Martie 1937

CONVOCARE

In conformitate cu prevederile statutare şi potrivit hotărârei Comitetului de conducere din 13 Februarie a. c. se convoacă membrii Asociaţiei Corpului Didactic Primar din Municipiul Chişinău şi judeţul Lăpuşna, în adunare generală ordinară pe ziua de 25 Aprilie 1937, ora 8 a. m. în localul Şcoalei de Contabilitate din Chişinău str. Şmidt Nr. 131, cu următoarea ordine de zi:

1. Darea de seamă asupra activităţii Comitetului pe anul 1936.
2. Raportul cenzorilor.
3. Alegerea Comitetului.
4. Cum trebuie înţelese şi după ce norme să se facă definitivările şi înaintările învăţătorilor.
5. Situaţia morală şi materială a învăţătorului şi a şcoalei primare.
6. Casa Învăţătorului.
7. Sanatoriul Sergheevca.
8. Preventoriu la munte.
9. Bugetul pe anul 1937.
10. Excursia.
11. Diverse.

In caz dacă la data şi ora fixată nu se va întruni numărul membrilor cerut de statute, adunarea se va ţine în aceiaşi zi la ora 10 a. m., cu ori ce număr de membri prezenţi, în acelaş local şi cu aceiaşi ordine de zi.

Preşedinte, **I. Arhip**

Secretar, **N. Ermurache**

Asociaţia învăţătorilor din Municipiul Chişinău şi jud. Lăpuşna

Balanţa de verificare

încheiată la 31 Decembrie 1936.

Nr. crt.	Denumirea conturilor	SUME		SOLDURI	
		Debit.	Credit.	Debtt.	Credit.
1	Cassa	988.044	966.525	21.519	—
2	Avansuri	110.952	31.100	79.852	—
3	Mobilier	106.805	—	106.805	—
4	Sanatoriul	221.895	—	221.895	—
5	Avansuri Dubioase	24.104	—	24.104	—
6	Cămin	1.588.906	438.906	1.150.000	—
7	Fond Sanatoriul	—	35.613	—	35.613
8	Amortizment Sanatoriul	—	221.895	—	221.895
9	Fond Cămin	94.369	1.344.266	—	1.249.897
10	„ Mobilier	—	12.800	—	12.800
11	Scrisur Credit Funciar Urban Iaşi	438.276	671.276	—	233.000
12	Diverşi creditori (Şcoala şi Viaţa)	11.300	11.300	—	—
13	Excedent an. 1935	—	19.612	—	19.612
14	Diurne Şedinţe Comitet.	3.080	—	3.080	—
15	Salarii	27.600	—	27.000	—
16	Cotizaţii Asoc. Generale	6.800	—	6.800	—
17	Cheltueli Generale	22.211	528	21.683	—
18	Depuneri spre fructific.	348.145	338.000	10.145	—
19	Gestiunea Căminului	33.980	46.530	—	12.550
20	Ajutoare caz de boală	2.700	—	2.700	—
21	Revista „Şcoala Basarabeană"	58.999	48.833	20.166	—
22	Dobânzi Scr. Cr. Urban	42.012	—	42.012	—
23	Reparaţii	75.554	—	75.554	—
24	Cheltueli dep'. Congrese	3.158	—	3.158	—
25	Cotizaţii	—	180.487	—	180.487
26	Gestiunea Sanatoriului	2.768	1.800	968	—
27	Corul Învăţătoresc	125	—	125	—
28	Dobânzi Depuneri Fruct.	—	2.360	—	2.360
29	Cotizaţiile de Incasat pe 1936	42.004	—	42.004	—
30	Participaţiuni Banca Cr. Urban Iaşi	13.000	—	13.000	—
31	Dif. de curs Scr. Cr. Urban Iaşi	—	7.507	—	7.507
32	Efecte Publice	57.300	—	57.300	—
33	Fond Avansuri dubioase	—	57.300	—	57.300
34	Diferenţa de curs la cump. căminului	103.151	—	103.151	—
	TOTAL Lei	4.436.638	4.436.638	2.033.021	2.033.021

Se certifică de noi exactitatea prezentei balanţe de verificare.

Preşedinte, **I. Arhip**

Contabil, **A. Ciobanu**

Asociația învățătorilor din Municipiul Chișinău și jud. Lăpușna

Cont de gestiune

DEBIT — *Incheiat la 31 Decembrie 1936* — CREDIT

No. crt.	Denumirea conturilor	Sume Lei	No. crt.	Denumirea conturilor	Sume Lei
	Cheltueli de Administrație			**Venituri**	
1	Salarii	27.000	1	Cotizații	180.487
2	Cheltueli Generale	21.683	2	Gestiunea Căminului . .	12.550
3	Cheltueli depl. Congrese .	3.158	3	Dobânzi depuneri fructificare	2.360
4	Diurne Sed. Comitetului .	3.080	4	Excedent an. 1935	19.612
	Diverse cheltueli				
5	Cotizații Asociații G-le . .	6.800			
6	Ajutoare caz de boală . . .	2.700			
7	Dobânzi Scr. B. Cr. Urban	42.012			
8	Reparații	75 554			
9	Revista „Șc. Basarabeană" . .	20.166			
10	Gestiunea Sanatoriului . .	968			
11	Corul	125			
	Total	203.246			
	Excedent	11.763			
	Total G-l lei	215.009		Total lei	215.009

Prezentul cont de gestiune încheiat la 31 Decembrie 1936 se certifică de noi pentru exactitate și realitate.

Președinte, **I. Arhip**

Contabil, **A. Ciobanu**

Verificat de noi.

Comisiunea cenzorilor, **P. Crihan, Gh. Druță**

Asociaţia învăţătorilor din Municipiul Chişinău şi jud. Lăpuşna

BILANŢ

ACTIV — *Incheiat la 31 Decembrie 1936* — PASIV

No. crt.	Denumirea conturilor	Sume Lei	No crt.	Denumirea conturilor	Sume Lei
1	Cassa	21.519	1	Fond Sanatoriul	35.613
2	Avansuri	79.852	2	„ Amort. Sanatoriul	221.895
3	Mobilier	106.805	3	„ Cămin	1.249.897
4	Sanatoriul „Sergheevca"	221.895	4	„ Mobilier	12.800
5	Avansuri dubioase	24.104	5	„ Avansuri dubioase	57.300
6	Cămin	1 150.000	6	Scrisuri Credit Urban Iaşi	233.000
7	Participaţiuni	13.000	7	Dif. de curs la Particip. Scr. Cr. Urban	7.507
8	Depuneri spre fructificare	10.145		Total	1.818.012
9	Efecte publice	57.300		Excedent	11.763
10	Dif. la curs. la cump. cămin.	103.151			
11	Cotizaţii de încasat pe an. 1936	42.004			
	Total	1.829.775		Total G-l lei	1.829.775

Prezentul Bilanţ încheiat pe ziua de 31 Decembrie 1936, se certifică de noi, pentru exactitate şi realitate.

Preşedinte, **I. Arhip** — Contabil, **A. Ciobanu**

Verificat şi găsit întocmai cu scriptele şi actele.

Comisiă cenzorilor, **P. Crihan, Gh. Druţa**

Buletinul Băncii „Spiru Haret"

CONVOCAREA No. 67

In conformitate cu dispoziţiunile art. 40 şi 43 din Statut şi potrivit hotărîrii consiliului de administraţie din şedinţa dela 11 Martie 1937, se aduce la cunoştinţa membrilor Băncii Populare „Spiru Haret" a corpului Didactic din jud. Lăpuşna, că sunt convocaţi în:

Adunare Generală ordinară

în ziua de 26 Aprilie 1937, ora 8 a. m. în localul Şcoalei de Contabilitate din Chişinău, str. Carol Şmidţ No. 131, pentrn a discuta şi hotărâ asupra chestiunilor prevăzute în ordinea de zi.

Dacă în această zi şi oră nu se va putea întruni majoritatea membrilor cum prevede art. 46 din Statut, şedinţa Adunării generale se va amâna pentru ziua de 26 Aprilie 1937, ora 10 a. m., în acelaş local, cu aceeaş ordine de zi şi când se va ţine cu ori câţi membri vor fi prezenţi.

Bilanţul, contul de profit şi pierderi, partida fiecărui societar şi registrele se pot vedea de D-nii membri, conform art. 44 din Statut, chiar de acum la sediul Băncii în orice zi, în orele de birou.

ORDINEA DE ZI:

1. Construirea biroului şi constatarea membrilor prezenţi.
2. Darea de seama a Consiliului de Administraţie asupra mersului operaţiunelor societăţii în anul 1936.
3. Raportul Comisiunii Cenzorilor.
4. Aprobarea bilanţului şi contului de profit şi pierderi, împărţirea beneficiului şi descărcarea Consiliului de Ad-ţie de gestiunea sa pe 1936.
5. Alegerea a 3 membri în Consiliul de Ad-ţie în locul D-lor Bălan Grigore, Berliba Ion şi Nica Iosif, ale căror mandate au expirat.
6. Alegerea a 3 cenzori şi 3 supleanţi.
7. Modificarea Regulamentului Cassei de ajutor reciproc.
8. Fixarea sumei maxime pe care Banca o poate împrumuta dela Federală, Banca Centrala etc.

9. Stabilirea dobânzii ce banca o va lua dela împrumuturi acordate societarilor.

10. Fixarea maximului de împrumut ce se poate acorda unui societar.

11. Stabilirea sumelor ce se pot împrumuta cooperativelor din localitate şi condiţiunile acordărei acestor împrumuturi.

12. Stabilirea condiţiunilor de primirea depunerilor spre fructificare şi dobânda ce urmează a li se plăti.

13. Să ratifice înscrierea de noui membri şi să ia act de retragerea membrilor din societate.

14. Să se ia cunoştinţă de împrumuturile membrilor din consiliul de administraţie şi cenzori.

15. Votarea bugetului pe anul 1937.

16. Să se ia cunoştinţă de rezultatul inspecţiilor făcute de cenzori şi organele instituţiunilor de control şi să se avizeze asupra măsurilor şi sancţiunilor ce urmează să se ia.

17. Chestiuni curente.

Voturile adunării se fac prin ridicare de mâini, afară de cazul când se va cere votul secret, în conformitate cu statutele.

Deciziunile luate de adunarea generală în limitele actului constitutiv, statutelor şi legei, sunt obligatorii pentru toţi societarii.

Nici un societar nu poate avea mai mult decât un singur vot, oricare ar fi numărul părţilor sociale ce posedă.

Cei absenţi, vor fi reprezentaţi printr'un mandatar societar, care trebuie să aibă mandat scris. Un mandatar nu poate reprezenta decât un singur societar în afară de votul lui.

Administratorii şi funcţionarii nu pot să ia parte la vot: a) pentru aprobarea bilanţului şi b) rezoluţiunile ce privesc responsabilitatea lor, conf. art. 163 c. com., şi nici nu pot reprezenta ca mandatar pe asociat lipsă dela adunare.

Preşedinte, **Gr. Bălan**

Secretar, A. **Zelenschi**

Convocare No. 68

In conformitate cu dispoziţiunile art. 211 din legea pt. organizarea Cooperaţiei din 1935 şi art. 90 din Statut şi potrivit hotărârii Consiliului de Administraţie din şedinţa dela 11 Martie 1937, se aduce la cunoştinţa membrilor Băncii Populare „Spiru Haret" din Chişinău că sunt convocaţi în:

Adunarea generală extraordinară

în ziua de 27 Aprilie 1937, ora 8 a. m. în localul şcoalei de contabilitate din Chişinău, str. Carol Şmidt No. 131, pentru a discuta şi hotărî asupra chestiunilor prevăzute în ordinea de zi. Dacă în această zi nu se va întruni numărul de membri statutar, a doua Adunare va avea loc în aceiaşi zi (27 Aprilie), ora 10 a. m în acelaş local şi cu numărul de membri prezenţi potrivit dispoziţiunilor Legei şi Statutului.

Ordinea de zi:

1. Adoptarea Statutelor tip. pt. punerea de acord cu noua Lege a Cooperaţiei din 1935.

2. Modificarea art. 4 din Statute.

Proiectul de modificare este următorul:

ART. 4. — Textul vechi. Pot fi asociaţi membrii titulari ai Corpului Didactic din Municipiul Chişinău şi jud. Lăpuşna, funcţionarii titulari ai Serviciului de învăţământ local regiunea Chişinău funcţionarii titulari ai Revizoratului şcolar din jud. Lăpuşna şi funcţionari stabili din personalul Administrativ al şcoalelor secundare, salarizaţi de Ministerul Instrucţiunii Publice cari pot rămâne membri şi după eşire la pensie.

Modificarea propusă:

ART. 4. — Pot fi asociaţi membrii titulari ai Corpului Didactic din Municipiul Chişinău şi jud. Lăpuşna, funcţionarii titulari ai Inspectoratului Şcolar regiunea Chişinău, funcţionarii titulari ai Revizoratului şcolar din jud. Lăpuşna şi funcţionarii stabili din personalul administrativ al şcoalelor secundare, salarizaţi de Ministerul Educaţiei Naţionale, cari pot rămâne membri şi după eşire la pensie.

Invăţătorii şi profesorii secundari trebuie să fie totodată şi membri în Asociaţiile lor profesionale, exceptându-se celelalte categorii de membri asociaţi, atâta timp cât n'au asemenea organizaţii.

Preşedinte, **Gr. Bălan**

Secretar, **A. Zelenschi**

DAREA DE SEAMĂ

pe anul 1936 către Adunarea Generală din 26 Aprilie 1937

Doamnelor şi Domnilor Colegi,

In conformitate cu art. 40 şi 43 din Statute, sunteţi convocaţi astăzi în Adunarea Generală Ordinară pentru ca să ascultaţi darea de seamă despre mersul operaţiunilor efectuate în cursul anului 1936.

Prezenta dare de seamă, conexată cu încheierile de cifre din balanţa de verificare, situaţia de cassă, bilanţ şi contul de profit şi pierdere, va servi drept punct de plecare în discuţiunile ce vor urma asupra activităţii Consiliului de Administraţie în cursul anului expirat. Desbaterile obiective, cari vor avea la bază simţul realităţii şi dragostei de Bancă şi consideraţiuni de ordin general pentru Societate, vor'duce în mod logic la constatarea justă, că instituţia noastră de credit şi în anul 1936 a făcut progrese simţitoare, susţinând procesul de desvoltare ce s'a remarcat, printr'un concurs de împrejurări favorabile, încă de trei ani în urmă.

Pentru a ilustra avântul ce a luat Banca în ultimii ani, ne vom servi de următorul tablou comparativ, extras din procesul-verbal de inspecţie recent făcută de Organele de Control:

Anii	Totalul încasărilor	Membri înscriși	SOLDURI LA BILANȚ			
			Imprumuturi	Capital vărsat	Depuneri sp. fructif.	Fonduri proprii
1932	630.232	218	571.629	305.495	24.582	77.520
1933	1.783.551	288	717.300	496.625	49.851	94.993
1934	3.884.990	446	1.332.972	895.283	390.617	151.595
1935	10.419.229	586	2 692.740	1.736.424	774.719	209.146
1936	14.121.076	698	3.226.827	2.415.676	1.009.116	301.723

Cifrele de mai sus evidenţiază faptul că Banca a reuşit să cucerească încrederea membrilor Corpului Didactic, ataşând în fiecare an câte un număr considerabil de membri societari.

Trecând la examinarea bilanţului, care sintetizează activitatea Consiliului de Administraţie în cursul anului expirat, vom cerceta conturile principale din activ şi pasiv, cari formează baza de existenţă a Societăţii şi determină posibilităţile de creditare a membrilor săi.

Capital social.

La începutul anului 1936, Banca a avut 586 de membri înscrişi, cu un capital social vărsat de 1.736.424 lei. In cursul anului s'au înscris încă 137 membri, cari au vărsat împreună cu societarii vechi suma de lei 768.997, creditându-se contul din balanţa de verificare cu un total de 2.505.421 lei. S'au retras din societate 23 membri cu un capital de lei 81.746, soldându-se contul la bilanţ cu un capital vărsat în suma de 2.415.676 lei.

Depuneri.

In acest cont s'a încasat în cursul anului suma de 2.461.885 lei şi s'a achitat 1.452.770 lei, încheindu-se contul la bilanţ cu suma de 1.009.116 lei. Este contul care exprimă încrederea de care se bucură Banca. Dacă ţinem seama de faptul că din totalul incasărilor de 2.103.374 lei, efectuate în anul 1935, Asociaţia Invăţătorilor a depus 1.089.235 lei, ră-

mânând numai 1.014.139 lei, depuneri propriu zis dela membri depunători, pe când din totalul de 2.461.886 lei, incasaţi în anul 1936 numai 444.463 lei au fost ale Asociaţiei, iar restul de peste două milioane sunt depuneri benevole ale membrilor fizici, deducem, că paralel cu încrederea icontestabilă şi crescândă, de care se bucură Banca în opinia dăscălească, se afirmă din ce în ce mai mult şi spiritul de economie la colegi. Această constatare a determinat Consiliul de Ad-ţie să vină în prezenta Adunare, la punctul respectiv din ordinea de zi, cu propuneri, menite să stimuleze şi să sistematizeze operaţiunile în acest cont.

Cassa de ajutor reciproc.

Are la începutul anului un sold de 112.600 lei. In cursul anului se încasează încă 337.000 lei, creditându-se contul din balanţa de verificare cu un total de 449.600 lei. Din această sumă s'au acordat ajutoare pentru 5 cazuri de deces în suma de 322.100 lei, soldându-se contul la bilanţ cu 127.500 lei.

Cu reţinerile de 10% din ajutoarele acordate, conform regulamentului cassei da ajutor reciproc, s'a alimentat contul „Fondul cassei de ajutor reciproc", care apare în balanţa de verificare la finele anului cu un total de 55.025 lei. Din acest cont s'au acordat ajutoare pentru 10 cazuri de boală în suma de lei 20.500, rezultând un sold la bilanţ de 34.525 lei.

Diverşi creditori.

Prin acest cont trec sume tranzitorii, cari din diferite motive nu pot fi achitate direct din conturile respective. Soldul de 148.793 lei, reprezintă capitalul social ce urmează să fie restituit celor retraşi din societate, o cotă ce urmează să fie achitată pentru ultimul caz de deces şi mai multe rate încasate în plus în contul împrumuturilor acordate membrilor.

Imprumuturi.

La începutul anului valoarea portofoliului Băncii a fost de 2.692.740 lei. In cursul anului s'au acordat împrumuturi în suma de 7.226.394 lei, totalizându-se contul din balanţa de verificare cu 9.919.134 lei. Scăzându-se încasările efectuate în suma de 6.692.307 lei, contul se soldează la Bilanţ cu 3.226.827 lei, împrumuturi ce aparţin unui număr de 491

debitori-societari. Operaţiunile de împrumuturi sunt bine desvoltate, după cum constată Organul de Control la ultima inspecţie, contul este în continuă mişcare, iar portofoliul e foarte solid şi lichid, încât la bilanţ nu s'au înregistrat creanţe dubioase. Din totalul portofoliului numai 6 debitori cu suma de 13.150 lei, au scadenţa expirată, adică 0,44% din valoarea portofoliului. Asupra lor s'a calculat şi înregistrat în bilanţ dobânzi datorate de 296 lei. Toate împrumuturile acordate cu aprobarea Consiliului de Ad-ţie, în conformitate cu normele stabilite de Adunarea generală.

Imparţialitatea, de care a fost călăuzit Consiliul de Ad-ţie la repartizarea creditelor, se evidenţiază din următorul tablou, întocmit după categoriile de membri-societari cu capitalul subscris şi vărsat şi împrumuturile ce le deţin:

Denumirea categoriilor	No. No. membri	Capital subsbris	Capital vărsat	Imprumuturi
Invăţători din Chişinău	154	641.000	605.253	765.945
Invăţători din judeţ	368	1.088.000	1.023.884	1.323.877
Profesori secundari	92	474.000	454.697	650.805
Pensionari	55	229.000	228 542	338.050
Funcţionari	29	104.000	103.300	148.150
Total . .	698	2.536.000	2.415.676	3.226.828

Alte situaţii extrase în orice moment din cursul anului, ar da aproximativ aceleaşi raporturi dintre capitalul vărsat şi sumele împrumutate de fiecare categorie de membri societtari. Am relevat acest fapt pentru a dovedi netemeinicia unor svonuri răslete, că unii membri ar fi favorizaţi în detrimentul altore.

Către sfârşitul lunei Maiu s'a semnalat o mică „jenă financiară", care a durat până la sfârşitul lunei Septembrie. S'a observat în această perioadă de timp, că cererile de împrumut nu pot fi satisfăcute în totalitatea sumelor solicitate şi atunci Consiliul, pentru a nu fi bănuit de părtinire în rezolvirea cererilor de împrumut, a pus în strictă aplicare

hotărârea Adunării generale de a nu acorda alt împrumut până nu se achită cel puţin 2/3 din împrumutul vechiu.

Explicaţia acestei lipse de fonduri o găsim în faptul că în vacanţa mare aproape toţi membrii au nevoie de credite mari, unii pentru căutarea sănătăţii, iar alţii pentru cheltueli agricole. Numărul mare de cereri adresate Băncii se mai explică şi prin faptul că Casa Corpului Didactic din Bucureşti a suspendat operaţiunile de împrumut în cursul verii.

Consiliul s'a sesizat imediat şi a intervenit la Banca Centrală Cooperativă din Bucureşti, solicitând un împrumut de 1.000.000 lei. Imprumutul a fost aprobat, însă prea târziu, abia către sfârşitul lunei Noembrie, când nu mai aveam nevoie de el. Creditul rămâne deschis ş-l păstrăm pentru vacanţa mare viitoare, când îl vom folosi la nevoie, dacă Adunarea generală va aproba efectuarea lui în condiţiunele propuse de Banca Centrală Cooperativă.

Reducerile la împrumuturi convertite au fost lichidate, conform dispoziţiunelor fororilor superioare cooperative, prin fondul respectiv, creiat încă din anul trecut la repartizarea beneficiului net pe anul 1935. Din împrumuturi convertite ne mai rămâne de încasat încă 5812 lei. Consiliul crede că şi această sumă va fi încasată. In orice caz avem fondul „Creanţe dubioase", prin care s'ar putea face acoperirea, dacă se va constata insolvabilitatea debitorilot convertiţi.

Mobilier.

In cursul anului s'a procurat un pupitru-dulap, două lămpi electrice de masă şi 16 metri de jută pentru aşternut pe parchetul din camera Băncii, în suma totală de 9.595 lei. Adunarea generală este rugată să aprobe aceste cumpărături.

Profit şi pierdere.

Anul expirat ne-a dat un venit brut în suma de lei 256.289 şi un total de cheltueli de 180.381 lei, rezultând un beneficiu net de 75.908 lei. Consiliul propune să se aprobe următoarea repartizare a beneficiului net, făcută conform Statutelor şi intereselor societăţii:

Capital de rezervă 10%	7.590	lei
Fondul cultural 10%	7.590	„

Prima de muncă 12%	9.110 „
Dividend	40.000 „
Subvenţie revista „Şcoala Basarabeană"	5.000 „
Amortizarea mobilierului	6.618 „
Total . .	75.908

Executarea bugetului.

Prevederile bugetare la venituri au fost de 250.000 lei, iar cheltuelile de 202 800 lei. Urma să se realizeze un beneficiu net de 47.200 lei. S'a realizat însă un beneficiu brut, după cum am văzut mai sus, de 256.289 lei, din care s'au cheltuit 184.637 lei, creditându-se contul cu un venit net de 75.908 lei. La unele posturi din buget s'au făcut depăşiri, iar la altele economii. Depăşirele se justifică suficient, după cum constată Organul de Control, cu nevoile reale ale Băncii. In total bugetul a fost executat cu o economie de 18.163 lei, faţă de sumele alocate la cheltueli, după cum se vede din tabloul dela sfârşitul prezentei dări de seamă.

Serviciul contabilităţii, ţinută pe registru comercial, este bine organizat. Mulţumită registrelor auxiliare, cari sunt foarte practice, toate conturile se ţin în strictă evidenţă şi informaţiile se dau celor interesaţi cu toată promtitudinea.

Consiliul a ţinut 25 şedinţe, în cari s'au discutat diferite chestiuni în legătură cu bunul mers al Băncii. Consiliul, animat de dorinţa unanimă de a ridica prestigiul Băncii, şi-a dat toată stăruinţa pentru consolidarea instituţiei noastre de credit şi economie şi crede că este în asentimentul tuturor colegilor, când îşi exprimă părerea că şi anul expirat 1936 prezintă o etapă plină de înfăptuiri frumoase. Progresele realizate în ultimii ani ne dovedesc că Banca a luat calea unei puternice desvoltări, bucurându-se de încrederea şi concursul material şi moral al tuturor colegilor societari.

Prezentând această succintă dare de seamă asupra operaţiunilor Băncii în cursul anului expirat 1936, Consiliul stă la dispoziţia colegilor, în cursul desbaterilor ce vor urma, cu

toate lămuririle ce i se vor cere pentru ca Adunarea generală să poată judeca în lumina realităţii activitatea Consiliului şi să-i poată da descărcarea de gestiunea anului 1936. fiind complect edificată.

Preşedinte, **G. Balan**

Vice-preşedinte, **I. Berlîba**

Membri: **I. Iacob**, **O. Muscinschi**, **I. Nica**, **T. Popa-Popov**, **V. Voiciulis**.

EXECUTAREA BUGETULUI

No. crt.	Natura cheltuelilor	Prevederi pe 1936	Cheltueli în 1936	Economii	Depăşiri
1	*Salarii şi diurne :*				
	1. Preşedinte . 12.000	12.000			
	2. Casier . 30.000	30.000			
	3. „ manco cas. 2.400	2.400			
	4. Contabil Secret. 30.000	30.000			
	5. Ajutor Contabil 24.000	24.000			
	6. Curier . . 3.600	3.600	102.000	—	—
2	*Diurne :*				
	1. Membrii Cons. Ad-ţie	6.000	2.950	3.050	—
	2. Comisiunea Cenzori	1.800	2.100	—	300
3	Cheltueli generale	10.000	14.681	-	4.081
4	Dobânzi la dep. s. fruct.	30.000	22.611	7.389	—
5	Abonamente	2.000	200	1 800	—
6	Contrib. Uniun. şi C. C.	4.000	11.439	—	7.439
7	Impozite	10.000	15.911	—	5.911
8	Dobânzi la div. fond.	2.000	1.554	446	—
9	Imprimate	10.000	4.256	5.744	—
10	Dobânzi la efec. plată	—	4.385	—	4.385
11	Cheltueli prevăzute	25.000	2.550	22.450	-
	Total lei	202.800	184 537	40.879	22.716
	Economii		18.163		18.163
	Total G-ral	202.800	202.800	40.879	40.679

SITUAŢIA DE CASSA

pe ziua de 31 Decembrie 1936

INCASĂRI

CONTURILE	Sumele Lei
Sold dela Bilanţ	204.797
Taxa de înscriere	2.740
Capital social	730.582
Depuneri spre fructificare	1.623.656
Imprumuturi	6.618.291
Dob. şi benef. diverse	165.246
Imprimate	5.754
Dobânzi datorate	20
Creditori diverşi	471.242
Dobânzi reportate	140.070
Depuneri Fed. „Codrul" dif. ins.	3.760.314
Fond imobil	59.902
Casa de ajut. reciproc	337.000
Impr. convertite	1.462
Total	14.121.076

PLĂŢI

CONTURILE	Sumele Lei
Capital social	10.763
Depuneri spre fructificare	1.438.526
Imprumuturi	7.224.994
Efecte de plată	2.550
Dobânzi curente la depun.	110.000
Dob. la efecte de plată	4.385
Mobilier	9.595
Casa de ajutor reciproc	20.000
Fond casa de ajutor	20.500
Diverşi creditori	739.768
Contribuţiuni Uniunei	5.400
Depuneri Feder. Codrul"dif. ins.	4.230.314
Impozite	12.116
Salarii	102.000
Cheltueli Generale	14.681
Imprimate	4.256
Dobânzi înapoiate	13.409
Abonamente	200
Dobânzi înap. rep.	5.607
Fond cultural	5.000
Totalul plăţilor	13.974.064
Sold la 31 Decembrie 1936	147.012
Total	14.121.076

Subsemnatul Vasile Muscinschi, Casier al Băncii Populare „Spiru Haret" a Corpului Didactic, certific exactitatea operaţiunilor de cassă efectuate dela 1 Ianuarie 1936 până astăzi 31 Decembrie 1936, şi existenţa în numerar a soldului de Lei una sută patruzeci şi şapte mii doisprezece.

Casier, **V. Muscinschi**

BANCA POPULARĂ „ȘPIRU HARET"
a Corpului Didactic din jud. Lăpușna

No. membrilor 98
Capital subscris 2.536.000
Capital vărsat 2.415.676

BALANȚA DE VERIFICARE

Încheiată la 31 Decembrie 1936

No. crt.	CONTURI	Debit	Credit	Sold debitor	Sold creditor
1	Cassa	14121076	13974064	147012	
2	Capital social	89745	2505421		2415676
3	Taxa de înscriere	2740	2740		
4	Imprumuturi	9919134	6692307	3226827	
5	Depuneri spre fructifiaare	1452770	2461886		1009116
6	Dobânzi pl. la depuneri	24165	24165		
7	Efecte de plată		140000		140000
8	Dob. la Efecte de Plată	4385		4385	
9	Mobilier	45625		45625	
10	Salarii	107050		107050	
11	Cheltueli generale	14681		14691	
12	Imprimate	4256	5754		1492
13	Dobânzi datorate	330	34	296	
14	Dobânzi și benef. diverse	13593	268384		254791
15	Dobânzi reportate	5607	140070		134463
16	Fond de rezervă		46126		46126
17	Depuneri dif instituții	4466912	3760921		
18	Creanțe dubioase	5300	5300		
19	Impozite	15911		15911	
20	Contribuții Uniunei	11439		11439	
21	Cassa de ajutor reciproc	32210C	449600		127500
22	Fond cassa de aj. reciproc	20500	55025		34525
23	Fond mobilier		24188		24188
24	Fond cultural	5000	21056		16058
25	Fond pentru creanțe dubioase	5300	11130		5830
26	Fond imobil		174996		174996
27	Diverși creditori	798864	947657		148793
28	Capital Banca Centr. Cooperativă	12612		12612	
29	Dobânzi reportate	103745	103745		
30	Efecte publice	8800		8800	
31	Efecte de primit	290650	90150	200500	
32	Imprumuturi convertite	7274	1462	5812	
33	Reduceri la împrum. convert.	7274	7274		
34	Cheltueli neprevăzute	2550		2550	
35	Fond. dobânzi datorate	34	330		296
36	Fond. reduc impr. conv	7274	7274		
37	Abonamente	200		200	
	TOTAL LEI	31896896	31896896	4533876	4533856

Președinte, GR. BALAN

Contabil-autorizat. A. ZELENSCHI

Banca Populară „Spiru Haret" a Corp. Didactic din jud. Lăpușna

Cont Profit & Pierdere

DEBIT — **Incheiat la 31 Decembrie 1936** — CREDIT

No. crt.	Denumirea contnrilor	Sume Lei	No. crt.	Denumirea conturilor	Sume Lei
1	Salarii și diurne	107.050	1	Dobânzi & benef. div.	254.791
2	Dob. plătit la depun.	24.165	2	Imprimate	1.498
3	Dob. la efect. de plată	4.385			
4	Cheltueli Generale	14.681			
5	Impozite	15 911			
6	Contribuț. Uniunea	11.439			
7	Cheltueli neprevăz.	2.550			
8	Abonamente	200			
	Total	180.381		Total	256.289
	Beneficiul nett	75.908			
	Total G-l lei	256.289		Total G-l lei	256.289

Președinte, **G. Blen**

Contabil-autorizat, **A. Zelenschi**

Banca Populară „Spiru Haret“ a Corp. Didactic din jud. Lăpuşna

BILANŢ

ACTIV — **încheiat per 31 Decembrie 1936** — PASIV

No. crt.	Denumirea Conturilor	Sume Lei	No. crt.	Denumirea Conturilor	Sume Lei
1	Cassa	147 012	1	Capital social . . .	2.415.676
2	Imprumuturi	3.226.827	2	Depuneri spre fructificare	1.009.116
3	Mobilier	45.625	3	Efecte de plată	140.000
4	Dobânzi datorate . .	296	4	Dobânzi reportate . . .	134.463
5	Depuneri la diferite Instituţii	705.991	5	Fond de rezervă	46.126
6	Participaţiuni B. C. C. .	12.612	6	Fond cultural	16.058
7	Efecte publice (valoarea reală)	8.800	7	Fond mobilier . .	24.188
8	Efecte de primit	200.500	8	Fond pt creanţe dubioase	5.830
9	Imprumuturi convertite . . .	5.812	9	Fond imobil	174.996
			10	Fond dobânzi datorate . .	296
			11	Cassa de ajutor reciproc .	127.500
			12	Fond cassei de ajutor reciproc	34.525
			13	Diverşi creditori	148.793
			14	Profit şi Pierdere . . .	75.908
		4.353.475		Total lei	4.353.475

Preşedinte, **G. Bălan**

Contabil-autorizat, **A. Zelenschi**

PROECTUL

De activitate pe anul 1937.

Aceasta schiţă de activitate ce Consiliul îşi propune s'o desfăşoare în cursul anului 1937, prezintă mai mult un apel către colegi, decât un proect de înfăptuiri propriu zis. Problema de capetenie, de rezolvarea căreia depinde propăşirea materială şi implicit rolul de factor cultural a dăscălimei în societate, este tot înscrierea membrilor în societatea noastră economică. Consiliul o va socoti pe deplin rezolvată numai atunci, când va vedea că s'au înrolat în mişcare absolut toţi membrii corpului didactic, cărora statutele le conferă dreptul, iar imperativul profesional le impune obligaţiunea morală să se înregimenteze în rândurile luptătorilor pe teren economic.

Avem înscrişi 700 de membri, cari sunt rezultatul sforţărilor Consiliului din ultimii ani, au rămas neînscrişi încă vre-o 400 învăţători din judeţ, 50 învăţători din Chişinău şi 150 profesori secundari, în total vre-o 600 de colegi, un număr considerabil, care trebuie să preocupe nu numai pe Consiliul, ci şi pe noi toţi, cari suntem convinşi de importanţa organizaţiei noastre economice. Nu credem că cauza neînscrierii acestora este neştiinţa despre existenţa băncii „Spiru Haret". Numeroasele apeluri de înscriere, precum şi informaţiunele de felul cum funcţionează banca, au fost difuzate tuturor colegilor din învăţământul primar şi cel secundar pe diferite căi posibile, mai cu seamă prin revista noastră „Şcoala Basarabeană". Deci este exclus ca măcar unul din colegi să nu cunoască, că dăscălimea lăpuşneană are şi o bancă.

Consiliul este în măsură să facă o afirmaţiune bine verificată, că cauza indiferentismului a marei majorităţi din cei 600 colegi, faţă de mişcarea noastră economică este prosperitatea lor materială. Argumentul lipsei lor din rândurile membrilor băncii se prezintă sub forma următorului silogism: La bancă se înscriu numai acei cari au nevoie de împrumuturi. Eu n'am nevoie să împrumut bani. Deci nu mă înscriu la bancă. Şi fără nici o mustrare de conştiinţă continuă să

vegeteze sub carapacea soartei ce-i protejează, în liniştea egoismului plăcut, în singurătatea intereselor personale satisfăcute, departe de sbuciumul supărător al majorităţii celegilor oropsiţi de soartă, îngrădind conştiinţa de invazia preocupărilor de ordin general profesional, cari stau la baza misinnii sfinte ce au îmbrăţişat-o.

Tristă constatare.

Aţi luat cunoştinţă, când aţi cercetat bilanţul, că din 700 societari, sunt 500 debitori. Se întâmplă însă în cursul anului, când aproape toţi membrii societari au nevoie de împrumut. Şi atunci desigur că nu e de ajuns capitalul social vărsat pentru satisfacerea nevoilor de credit a tuturor membrilor, dat fiind faptul că fiecare debitor pretinde să împrumute o sumă de trei ori mai mare decât capitalul său vărsat, conform normelor stabilite de Adunare generală. Admiţând supoziţia că toţi societarii la încheerea bilanţului ar fi avut împrumuturi în proporţie de trei ori capitalul vărsat, portofoliul băncii trebuia să se urce la suma de 7.245.000 lei (capitalul vărsat de 2.415.000 lei x 3=7.245.000 lei). Posibilităţile de creditare a băncii se mărginesc la suma maximă de 4.000.000 lei (valoarea portofoliului la bilanţ de 3.226.827 lei, plus disponibilul de 700.000 lei, neplasat în împrumuturi). Ar fi urmat ca un număr considerabil de membri să rămână nesatisfăcuţi cu suma de 3.245.000 lei, din lipsa de fonduri, după cum se vede la bilanţ, constatându-se criza financiară a băncii şi nemulţumirea membrilor nesatisfăcuţi în cererile lor de împrumut. Deci pentru ca să poată satisface oricând nevoile de credit a tuturor societarilor nevoiaşi, banca trebuie să aibă înscrişi şi membri depunători în contul capitalului social şi cel al depunerilor.

Aceasă complectare de fonduri o pot face şi sunt datori s'o facă tocmai colegii, cari se bucură de o situaţie materială mai prosperă şi cari până'n prezent ezită să se înscrie la Bancă. Ideia mutualităţii şi simţul solidarismului profesional îi obligă să se inroleze în mişcare şi să vină cu aportul financiar în susţinerea cauzei comune. Aceasta o cer nu numai interesele profesionale, ci însuşi interesele şcoalei, care vrea să vadă pe slujitorii săi, într'o situaţie materială

mai bună, pentru ca să-şi poată îndeplini misiunea cu rezultate cât mai frumoase.

Dar înregimentarea tuturor membrilor corpului didactic în organizaţiunile lor profesionale, culturale şi economice, au o semnificaţie mult mai largă în ordinea intereselor permanente ale Neamului. Pentru consolidarea României Mari, pentru repunerea Neamului în posesiunea bogăţiilor Ţării, acum mai mult decât oricând se impune imperativul solidarismului naţional şi economic. Ideia solidarităţii naţionale şi economice intră în cadrul preocupărilor de prim rang atunci, când e vorba de creşterea generaţiilor ce trec prin şcoală şi atunci, când dascălul activează în mijlocul populaţiei mature. Unde găsim garanţia devotamentului şi succesului în opera de redresare economică a ţării, când însăşi dascălii desconsideră principiul solidarismului în cadrul restrâns al intereselor de breaslă?

Aşa dar principiul solidarismului cooperativ „unul pentru toţi şi toţi pentru unul", se impune nouă, corpului didactic, mai mult decât oricui. Folosind ca şi până în prezent toate mijloacele de convingere, Consiliul mai face şi un apel călduros către domnii societari, să nu scape nici un prilej de a stărui şi ei pentru înscrierea colegilor rămaşi până acum în afară de societatea noastră, dovedindu-le că banca este nu numai o instituţie de credit, ci şi de păstrare şi fructificare a economiilor. Dacă fiecare din societari ar reuşi să capete numai câte o adeziune în cursul acestui an, la viitorul bilanţ adunarea generală ar face o plăcută constatare că problema înscrierilor este definitiv rezolvată.

Colegii pot aduce aportul financiar sub formă de vărs5miute în capital social şi de depuneri a economiilor lor spre fructiticare. Pentru a deveni membru societar e deajuns să subscrie o parte socială de 1000 lei, pe care o poate vărsa prin rate lunare reţinute din salar, chiar în doi ani, dacă îi este greu s'o verse într'un timp mai scurt. Suma de 1000 lei, dacă nu poate subscrie şi vărsa mai mult. îi dă colegului satisfacţia morală că se află şi el în rândul semenilor săi, sprijinind acţiunea comună.

Operatiunile în contul depunerilor spre fructificare din ultimii ani, ne-au format convingerea că mulţi dintre socie-

tari au putinţa să facă economii. iar faptul că la ultimul bilanţ a rezultat un sold 1.009.116 lei depuneri, din totalul de vreo 2.500.000 lei, pe când nu mai mult decât patru ani în urmă s'a înregistrat la bilanţ numai 24.582 lei depuneri, dovedeşte că banca se bucură de o încredere desăvârşită în opinia depunătorilor.

In speranţa că atât societarii actuali, cât şi colegii cari nu vor întârzia să se înscrie, vor continua să-şi păstreze şi fructifice economiile numai la banca lor profesională, care prezintă cele mai serioase garanţii de restituire, consiliul în dorinţa de a sistematiza operaţiunile şi a cointeresa pe depunători, pe lângă contul vechiu al depunerilor libere la vedere sau pe termen, care rămâne şi pe viitor, supune aprobării Adunării generale, înfiinţarea unui cont de aşa zise depuneri condiţionate. Se procedează în felul următor: depunătorul îşi propune ca după un număr de ani să încaseze dela bancă o sumă oarecare de bani. Pentru acesta se obligă să i se reţină lunar din salar, regulat şi fără întrerupere, o anumită cotă. Depunătorul varsă, desigur, o sumă mult mai mică, decât suma ce o primeşte la scadenţă. Diferenţa se complectează din capitalizarea dobânzilor calculate cu 4% la finele fiecărui an. Tabela dela sfârşitul prezentului proect va ajuta pe colegi să-şi verifice posibilităţile de economisire şi să-şi fixeze suma, pe care îşi propun s'o încaseze dela banca după un număr de ani, dându-şi consimţământul în scris să li se reţină cota lunară respectivă:

Dacă eventual cineva nu va putea fi la curent cu ratele lunare sau se va retrage din societate, va putea retrage vărsămintele plus dobânda socotită cu 3% şi înainte de scadenţă.

Fiind informat că un număr destul de mare de colegi joacă la loteria de stat, Consiliul s'a decis să înfiinţeze, în speranţa că va obţine ratificarea Adunării generale, la Bancă o subcolectură, care lucrează cu colectura oficială, decurând înfiinţată în Chişinău, şi roagă pe colegii amatori să-şi procure lozurile numai prin colectura noastră. Răspunzând apelului făcut, colegii vor face dovada că folosesc şi acest prilej de a-şi manifesta spiritul de solidaritate şi dragoste

pentru aşezămintele noastre economice şi profesionale, având totodată şi satisfacţia morală, că susţin materialiceşte banca prin comisionul ce-l are subcolectura din valoarea lozurilor distribuite.

Urmând ca alte propuneri de mai mică importanţă să se facă în cursul desbaterilor, la punctele respective din ordinea de zi, Consiliul încheie prezenta schiţă, exprimându-şi credinţa că în cursul acestui an se vor înscrie în bancă toţi colegii şi fondurile ei vor fi în continuă creştere.

Preşedinte, **G. Bălan**

Vice-Preşedinte, **I. Berliba**

Membri: **I. Iacob**, **V. Muscinschi**, **I. Nica**, **T. Popa-Popov**, **V. Voiciulis**

Tabela vărsămintelor lunare la depuneri condiţionale

Ani	Lei 3.000	Lei 4.000	Lei 5.000	Lei 10.000	Lei 20.000	Lei 25.000	Lei 30.000	Lei 40.000	Lei 50.000	Lei 100.000
3	79	105	131	262	523	654	784	1047	1307	2613
4	58	77	97	193	385	481	577	769	961	1921
5	46	61	76	151	302	377	452	603	753	1506
6	38	50	63	125	249	311	373	497	621	1241
7	32	43	53	106	211	263	316	421	526	1051
8	28	37	46	91	182	227	273	363	454	908
9	24	32	40	80	160	199	239	319	398	796
10	22	29	36	71	142	177	212	283	353	706
11	20	26	32	64	128	160	192	256	320	639
12	18	24	30	59	117	146	175	233	291	582
13	16	22	27	54	107	134	160	214	267	534
14	15	20	25	50	99	123	148	197	246	492
15	14	19	23	46	92	114	137	183	228	456
16	13	17	22	43	85	106	128	170	212	424
17	12	16	20	40	80	99	119	159	198	396
18	12	15	19	38	75	93	112	149	186	371
19	11	14	18	35	70	87	105	140	174	348
20	10	14	17	33	66	82	99	131	161	328

B-ca „Spiru Haret"

Raportul comisiei de cenzori

către

Adunarea Generală din 26 Aprilie 1937.

In virtutea mandatului ce ni s'a dat de către Adunarea generală a Băncii Populare „Spiru Haret" a corpului Didactic din jud. Lăpuşna, prin alegerea noastră ca cenzori în ultima Adunare generală din 5 Aprilie 1936, am luat în cercetare următoarele:

1. Gestiunea şi scriptele de contabilitate ale Băncii pe anul 1936.
2. Bilanţul încheiat la 31 Decembrie 1936.
3. Contul de profit şi pierdere încheiat la 31 Decembrie 1936.
4. Executarea bugetului pe anul 1936.
5. Activitatea Consiliului de Administraţie pe anul 1936 şi
6. Darea de seamă a Consiliului de Administraţie, asupra cărora avem a relata următoarele:

In cursul anului financiar expirat, Comisiunea de Cenzori a ţinut în total 9 şedinţe, din care 8 au fost sacrificate verificărilor cu cea mai mare stricteţă a tuturor operaţiunilor efectuate de Bancă atât la venituri, cât şi la cheltueli, constatând că în cursul anului s'a încasat o sumă totală de lei 14.121.076 şi s'a plătit o sumă de lei 13.974.064, rezultând la 31 Decembrie 1936 un sold debitor de lei 147.012, care se forma din numerar şi se găsea în întregime în Cassa Băncii. Cu ocazia inspecţiilor s'a constatat că toate operaţiunile de încăsări şi plăţi s'au efectuat în strictă conformitate cu dispoziţiunile în vigoare, în limita prevederilor bugetare şi a legilor respective: încăsări potrivit borderourilor lunare de reţineri din salariul debitorilor, întocmite conform declaraţiei date benevol de fiecare debitor şi a cererilor pentru depuneri spre fructificare, iar cheltuelile potrivit actelor justificative anexate la fiecare bon de plată şi care se găsesc în bună

regulă. Toate registrele şi situaţiile de contabilitate sunt ţinute în perfectă regulă şi deci Comisiunea de cenzori a rămas complect mulţumită de organizarea serviciului de Contabilitate a Băncii şi de felul cum se ţin aceste scripte şi situaţii, neavând nimic de reproşat personalului de contabilitate şi casieriei, ci din contra aducând numai mulţumirile sale pentru munca conştiincioasă şi folositoare.

II. Examinând bilanţul încheiat la 31 Decembrie 1936, s'au constatat următoarele:

ACTIV. 1. Numerarul cassei este de lei 147.012.

2. Contul „împrumuturi" se prezintă cu suma de lei 3,226.827, repartizată la 491 membri. Toate împrumuturile au fost aprobate de Consiliul de Administraţie în strictă conformitate cu prevederile Statului şi a hotărîrilor Adunării generale, nedepăşind cota de 3 ori capitalul vărsat de fiecare membru şi cu îndeplinirea tuturor formalităţilor în ceiace priveşte garanţiile de restituirea împrumuturilor acordate; aceasta s'a constatat la verificarea amănunţită a fiecărei cereri de împrumut, precum şi a portofoliului casei, făcută de Comisiunea de cenzori.

3. Contul „Depuneri la diferite instituţii" are o sumă de lei 705.991, ceia ce arată că Banca, după satisfacerea tuturor cererilor de împrumut, poate avea şi rezerve.

4. Contul „efecte de primit" în suma de lei 200.500, confirmă aceiaşi situaţie strălucită a Băncii „Spiru Haret".

5. La contul „împrumuturi convertite" a rămas încă un mic rest de lei 5.812.

PASIV. 1. „Contul capital social" are o sumă destul de frumoasă de lei 2.415.676, care aparţine la 698 membri'; sporirea capitalului vărsat aproape cu 40% faţă de anul precedent, este o dovadă vie că Banca progresează cu paşi mari.

2. Contul „depuneri spre fructificare" are o sumă de lei 1.009.116, ceia ce prezintă o dovadă că Banca se bucură de cea mai mare încredere din partea membrilor săi.

3. La contul „efecte de plată" figurează lei 140.000, suma împrumutată dela Federala „Codrul".

4. La contul „dobânzi şi beneficii" figurează lei 254.791 suma încasată ca dobânzi pentru împrumuturi acordate.

5. Contul „casa de ajutor reciproc" are un sold de rezervă de lei 127.500, care este gata la orice moment să servească familiile membrilor acelei Bănci la cazuri nenorocite.

6. Contul „fond casei de ajutor reciproc" are un sold de rezervă de lei 34.525, acordându-se în cursul anului expirat suma de lei 20.500 ca ajutor în cazuri de boală.

Prin urmare, din câteva conturi principale, arătate mai sus, rezultă că Banca „Spiru Haret" activează foarte frumos, că această Bancă progresează din an în an într'un chip impresionant, satisfăcând pe deplin toate cerinţele membrilor săi, fără nici o întârziere şi chiar într'un mod rapid. O singură ramură din viaţa membrilor acestei Bănci a rămas neatinsă până în prezent şi anume — asistenţa medicală, adică ajutorul medicului şi procurarea medicamentelor în condiţiuni prielnice şi avantajoase, cari sunt foarte necesare în ziua de astăzi, atât membrilor Băncii, cât şi familiilor acestora şi asupra cărui punct credem că Onorata Adunare generală ar trebui să se oprească, acordându-i toată atenţia şi seriozitatea.

III. Examinând contul „profit şi pierdere", am constatat că acest cont se compune la credit din două sume :

a) Lei 254.791 încasate ca dobânzi şi diferite beneficii şi

b) lei 1.498 încasate pentru imprimate, în total având lei 256.289. Din această sumă s'au acoperit toate cheltuelile efectuate în cursul anului financiar expirat, rezultând la 31 Decembrie 1936 un beneficiu nett de lei 75.908.

Să nu ne pare acest beneficiu prea mic, căci nu trebuie să uităm că dobânda la împrumuturile acordate se ridică numai la 5%, iar cheltuelile şi realizările din anul expirat sunt destul de mari. Acest beneficiu ne prezintă o dovadă frumoasă că Banca „Spiru Haret", pe lângă că aduce un ajutor real şi foarte preţios membrilor săi, satisfăcându-le cu cheltueli foarte reduse toate cerinţele la nevoie, dar poate realiza şi economii din acele modeste dobânzi, care la sfârşitul anului financiar se repartizează între aceeaşi membri.

IV. Asupra executării bugetului Comisiunea de cenzori nu are de obiectat nimic, deşi cheltuelile efectuate nu sunt în strictă conformitate cu prevederile bugetare. S'au făcut

depășiri la unele articole față de prevederile bugetare, însă aceste depășiri se justifică prin strictele necesități ale Băncii noastre și deci nu se poate aduce nici o acuzare conducătorilor acestei Bănci. In schimb la alte articole s'a realizat economii mai mari de cât suma depășită și deci în definitiv la 31 Decembrie 1936, rezultă o economie bugetară de lei 18.163.

V. Cercetând întreaga activitate a Consiliului de Ad-ție în cursul anului 1936, Comisiunea de cenzori nu-i poate reproșa absolut nimic, căci acest Consiliu a activat în diversele operațiuni bancare în strictă conformitate cu prevederile statutare și potrivit hotărârilor Adunării generale, neconstatându-se deci nici o abatere sau excepție. Același suflet și interes Consiliul de Ad-ție a depus și pentru îmbogățirea Băncii „Spiru Haret" cu mobilierul necesar, dând acestei instituțiuni un aspect plăcut și frumos. Deci fără nici o exagerare ne permitem a spune că membrii Consiliului de Ad-ție au îndeplinit mandatul ce li s'a încredințat de către Onorata Adunare generală, cu toată cinstea și demnitatea.

VI. Luând cunoștință de darea de seamă a Consiliului de Ad-ție, Comisiunea de Cenzori o găsește bine motivată și este de părere ca Onorata Adunare generală să aprobe gestiunea financiară pe anul 1936, dând cuvenită descărcare acelui Consiliu.

Expirând mandatul nostru de cenzori ai Băncii „Spiru Haret", aducem mulțumirile noastre călduroase Onoratei Adunări Generale pentru încrederea ce ni s'a acordat prin alegerea noastră ca cenzori și exprimăm sinceră dorință ca această frumoasă și folositoare instituție să prospereze și mai mult, aducând aceleași scumpe roade și ameliorând și mai departe situația celor oropsiți de soartă.

Comisiunea de cenzori:
Președinte, Prof. (ss) **Șt. Grosu**
Membrii: (ss) **I. Crocos**
(ss) **I. Chicu**

Dela Banca Populară „Spiru Haret"

Redăm mai jos procesul-verbal încheiat de D-l Gh. Dumitrescu-Bumbeşti, consilier la Centrala de Indrumare, Organizare şi Control, cu prilejul inspecţiei ce-a făcut la banca populară „Spiru Haret".

PROCES-VERBAL

Astăzi, 15 Februarie 1937.

Noi, Gheorghe Dumitrescu-Bumbeşti, Consilier la Centrala de Indrumare, Organizare şi Control, însoţit de d-nii: Subinspector Constantin Zavoicinschi şi Ing. Gh. Socolov şi Controlor Petre Crasovschi am inspectat sumar Banca Populară „Spiru Haret" din Chişinău, constatând următoarele:

Ct. CASSA.

Incasări cu recip. No, 1 – 155 inclusiv lei 1.807.951
Plăţi cu bonul No. 1—173 inclusiv lei . 1.531.522
Rezultând un sold de lei 276.429, care ni s'a justificat de către D-l Vasile Muşcinschi, Casier.

Se anexează situaţia de cassă la zi.

Numărul membrilor înscrişi este de 698, cari au subscris un capital de lei 2.536.000, vârsând lei 2.415.676.

Banca este înfiinţată în anul 1924.

Unitatea este afiliată la Federala „Codrul" cu capital de lei 12.612 şi la Uniunea de Coop. „Basarabia" din Chişinău şi la Banca Centrala Cooperativelor din Bucuresti.

Ultima inspecţie este în curs şi se face de către D-l P. Crasovschi – Controlor.

Conducătorii efectivi sûnt: Preşed. Gr. Bălan, Casier şi Consilier Vasile Muşcinschi şi Contabil-autorizat Andrei Zelenschi.

Banca face operaţiuni de depuneri, având la 21 Decembrie 1936 un sold de lei 1.009.116 şi de împrumuturi, având în portofoliu un sold de lei 3.226.827. Incasările se fac prin reţineri din salarii.

Alte constatări: Portofoliu solid, bine garantat şi lichid. Debitori dubioşi nu sunt.

Imprumuturile se acordă până la suma de 3 ori capital

vărsat. Societarii se recrutează dintre membrii Corpului Didactic şi funcţionarii stabili a Inspectoratului Scolar şi Revizoratului Şcolar. Cota către Centrala de Indrumare, Organizare şi Control este achitată.

Văzând situaţia financiară înfloritoare, Contabilitatea în perfectă regulă, aducem conducătorilor mulţumirile noastre pentru stăruinţa şi munca rodnică, rugându-i să lucreze şi pe viitor cu aceiaşi râvnă şi dragoste.

Drept care am dresat prezentul proces-verbal în dublu exemplar.

Consilier la Centrala Indr., Org., Control
(ss) Gh. Dumitrescu-Bumbeşti Preşedinte (ss) **Gr. Bălan**

Subinspector — Directorul Uniunii
C. Zavoicinschi
Ing. **Gh. Socolov**
Controlor **(ss) P. Crasovschi**

Contabil-autorizat
(ss) **And. Zelenschi**
Casier, **V. Muşcinschi**

„Izbânda"

Societate cooperativă a corpului didactic din oraşul Chişinău şi judeţul Lăpuşna

CONVOCARE

Conform art. 38 al. I din statute şi a hotărîrei Consiliului de Administraţie. Domnii membri ai Societăţii Cooperative „Izbânda" sunt convocaţi în adunare generala ordinară în ziua de 27 Aprilie 1937, orele 17, în localul şcoalei de contabilitate Chişinău, str. Universităţii No. 131.

Bilanţul şi contul de oprfit şi pierdere, domnii membri le pot studia, conform art. 42 din statute, la sediul Cooperativei în orele de serviciu dela 8—13 şi 17—19 în fiecare zi de lucru.

ORDINEA DE ZI:

1. Constituirea biuroului adunării.
2. A asculta darea de seamă a Consiliului de Administraţie asupra activităţii şi gestiunei pe anul 1936.
3. A asculta raportul Comisiunei Cenzorilor.
4. A discuta şi aproba sau modifica bilanţul şi contul de profit şi pierdere pe anul 1936 şi a repartiza beneficiul net.
5. A se da Consiliului de Administraţie descărcarea de gestiune pe anul 1936.
6. A fixa maximul sumei la care Cooperativa se poate angaja în mărfuri şi numerar în cursul anului 1937.
7. A fixa maximul creditului personal pentru membrii corpului didactic societari şi nesocietari.

8. A vota bugetul de venituri şi cheltueli pe anul 1937.
9. A lua cunoştinţă de noi membri înscrişi.
10. A aproba planul de activitate pe anul 1937.
11. A alege 3 membri în Consiliul de Administraţie în locul d-lor: Ioachim Arhip, Ioan Mitrea, şi Ioan Cernat, ieşiţi la sorţi.
12. A alege 3 cenzori titulari şi 3 supleanţi.
13. A alege un delegat şi un supleant cari să reprezinte Cooperativa la adunările generale ordinare şi extraordinare ale societăţilor la cari cooperative este asociată.
14. A lua cunoştinţă de rezultatul inspecţiei făcute de organul de Control.
15. A lua cunoştinţă de capitalul social şi datoriile a membrilor din Consiliul de Administraţie şi Comisiunei Cenzorilor faţă de Cooperativă.
16. Precum şi alte chestiuni privitoare la:
a) Infiinţarea de sucursală în localităţile cu care Cooperativa lucrează.
b) Majorarea părţilor sociale subscrise de fiecare societar.
c) Formarea fondului pentru organizarea şi îndrumarea Cooperativelor Şcolare.
d) Deschiderea secţiilor: manufactură încălţăminte şi altele.

In caz că la prima oonvocare nu se întruneşte numărul de asociaţi cerut de art. 44 din statute, adunarea se amână pe ziua de 28 Aprilie 1937 orele 8 a. m., în acelaş local şi cu aceiaş ordine de zi, când adunarea va putea lua deciziuni cu orice număr de asociaţi prezenţi.

DISPOZIŢIUNI STATUTARE:

Voturile adunării generale conform art. 45 al. 4 se fac prin ridicarea de mâini afară de cazul când 1/5 din numărul membrilor prezenţi ar cere votul secret.

Deciziunile luate de adunarea generală în limitele statutelor şi legei sunt obligatorii pentru toţi asociaţii, chiar pentru cei cari n'au luat parte la adunare, cu respectarea dreptului prevăzut de art. 160 codul Comercial.

Nici un societar nu poate avea decât un singur vot ori câte părţi sociale ar avea subscrise sau vărsate.

Asociaţii, conform statutelor n'au drept a da mandat altor persoane ai reprezenta la adunare.

Administratorii şi funcţionarii cooperativei nu pot lua parte la vot pentru aprobarea bugetelor, bilanţelor şi rezoluţiunile ce privesc responzabilitatea lor.

Preşedinte, **V. Muscinschi**

Contabil, **P. Culciţchi**

„Izbânda"

Societate Copperativă a corpului didactic din oraşul Chişinău şi judeţul Lăpuşna

CONVOCARE

Conform art. 211 din Legea pentru Organizarea Cooperaţiei şi hotărârei Consiliului de Administraţie din 24/III a. c. Domnii membri ai Societăţii Cooperative „Izbânda" sunt convocaţi în adunare generală extraordinară în ziua de 27 Aprilie 1937, orele 19, în localul Şcoalei de Contabilitate Chişinău str. Universităţii 131.

ORDINEA DE ZI:

1. Constituirea biuroului adunării.
2. Adoptarea statutelor cooperativei puse de acord cu noua lege a Cooperaţiei.

In caz că la prima convocare nu se întruneşte numărul de asociaţi cerut de art. 44 din statute, adunarea se amână pe ziua de 28 Aprilie 1937 orele 15, în acelaş local şi cu aceiaşi ordine de zi, când adunarea va putea lua deciziuni cu orice număr de asociaţi prezenţi.

DISPOZIŢIUNI STATUTARE:

Voturile adunării generale conform art. 45 al. 4 se fac prin ridicarea de mâini afară de cazul când 1/5 din numărul membrilor prezenţi ar cere votul secret.

Deciziunile luate de adunarea generală în limitele statutelor şi legii sunt obligatorii pentru toţi asociaţii chiar şi pentru cei cari n'au luat parte la adunare, cu respectarea dreptului prevăzut de art. 160 codul comercial.

Niciun societar nu poate avea decât un singur vot ori câte părţi sociale ar avea subscrise sau vărsate.

Asociaţii conform statutelor n'au drept a da mandat altor persoane.

A-i reprezenta la adunare.

Preşedinte, **V. Muşcinschi**

Contabil, **P. Culcitchi**